GÜNEŞ & GÜNEŞ HUKUK BÜROSU

2017

AYM Bireysel Başvuru Kararları

Bölüm 6 / 15 | 100 karar

Kararlar Bilgi Bankasındaki yayımlanmış kararların resmî tam metinlerinden hazırlanmış bağımsız okuma derlemesi.

Bu dosya, AYM'nin yıllık "Bireysel Başvuru Seçme Kararlar" kitabının kopyası değildir. Kararların sözcükleri ve kaynak künyeleri aktarılmış; sayfa düzeni yeniden oluşturulmuştur.

Sıralama: karar tarihi, ardından başvuru numarası. İçindekiler ve PDF yer imleri kararların başlangıcına bağlanır. Kitap yılı ile karar yılı farklı kavramlardır.

Arşiv kesiti: 12 Ekim 2026. Anonimleştirilmiş başvuru adları resmî kaynakta olduğu gibi korunmuştur.

İçindekiler

001 2014/7643 06.04.2017
HÜSEYİN AKBULUT ve YUSUF AKBULUT

002 2014/7999 06.04.2017
HASAN GÜNAYDIN

003 2014/8269 06.04.2017
ARİF ENGİN KONUK

004 2014/8591 06.04.2017
ASIM YÖNEMLİ VE DİĞERLERİ

005 2014/12080 06.04.2017
AHMET NURİ DEMİRSOY ve ANNITA DEMİRSOY

006 2014/16223 06.04.2017
ABDULMECİT TETER VE DİĞERLERİ

007 2014/16226 06.04.2017
TAHİR ÇAKIR

008 2014/16428 06.04.2017
DEVRİŞ DEGER VE DİĞERLERİ

009 2014/17825 06.04.2017
MEHMET KAZIM AŞKIN

010 2015/3237 06.04.2017
MAMO ŞAKAR

011 2015/3354 06.04.2017
MEHMET EMİN TİRYAKİ

012 2015/3359 06.04.2017
SÜLEYMAN EŞKİN

013 2014/237 12.04.2017
EKREM ARABACI

014 2014/348 12.04.2017
FİKRİ ER

015 2014/1588 12.04.2017
NUSRET KONAN (2)

016 2014/1997 12.04.2017
RAMAZAN AÇIKGÖZ

017 2014/2269 12.04.2017
ASIM AÇIKEL (2)

İçindekiler - devam

018 2014/2324 12.04.2017
EMİNE ERBEYİ

019 2014/2473 12.04.2017
VEYSEL ŞAHİN

020 2014/2851 12.04.2017
SALİH KURT

021 2014/2919 12.04.2017
ALİ RIZA ÇALIŞKAN

022 2014/3016 12.04.2017
RECEP ŞENSÖZ

023 2014/3091 12.04.2017
CULLİGAN TRC ARITIM TEKNOLOJİLERİ SAN VE TİC. A.Ş

024 2014/3545 12.04.2017
ŞEHMUS MELİH KARADENİZ VE DİĞERLERİ

025 2014/4220 12.04.2017
MENAF ÇETİN

026 2014/4643 12.04.2017
ARABİ TÜRK VE DİĞERLERİ

027 2014/4802 12.04.2017
MUSTAFA DEMİROK ve HATİCE DEMİROK

028 2014/5463 12.04.2017
İNAN AKMEŞE

029 2014/5592 12.04.2017
BEYAZ ÖZEL

030 2014/6568 12.04.2017
YUSUF DURAK VE DİĞERLERİ

031 2014/7673 12.04.2017
ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ

032 2014/7685 12.04.2017
ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ (3)

033 2014/7724 12.04.2017
ABDULKADİR KARADENİZ VE DİĞERLERİ

034 2014/8978 12.04.2017
FEVZİ KAYACAN (3)

İçindekiler - devam

035 2014/9107 12.04.2017
ÇETİN ALKAN

036 2014/9113 12.04.2017
AHMET UYANIK ve AYHAN KAMACI

037 2014/9841 12.04.2017
ALİ BEDİR VE DİĞERLERİ

038 2014/11377 12.04.2017
DURSUN COŞKUN VE DİĞERLERİ

039 2014/11540 12.04.2017
CENNET KOLOĞLU VE DİĞERLERİ

040 2014/11959 12.04.2017
ABDURRAHMAN CİHANGİR

041 2014/12431 12.04.2017
ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ (2)

042 2014/12523 12.04.2017
OSMAN KÖSEOĞLU VE DİĞERLERİ

043 2014/12680 12.04.2017
RABİA ALKAYA VE DİĞERLERİ

044 2014/12995 12.04.2017
HİDAYET ÇELİKEL ve HASAN ÇELİKEL

045 2014/13107 12.04.2017
ERDOĞAN YILMAZ

046 2014/13601 12.04.2017
HAMZA TURHAN AYBERK

047 2014/14115 12.04.2017
AFAN KAYA VE DİĞERLERİ

048 2014/14607 12.04.2017
ABDULLAH DENİZ VE DİĞERLERİ

049 2014/14837 12.04.2017
DİLFÜRÜZ AKAGÜNDÜZ VE DİĞERLERİ

050 2014/14841 12.04.2017
AHMET OKUYUCU VE DİĞERLERİ

051 2014/15050 12.04.2017
GÜNAY DEMİR

İçindekiler - devam

052 2014/15553 12.04.2017
OĞUZ ÇEVİK

053 2014/15593 12.04.2017
MEHMET YILMAZ VE DİĞERLERİ

054 2014/15871 12.04.2017
ALİ DEMİR VE DİĞERLERİ

055 2014/16654 12.04.2017
BAZİ ABI VE DİĞERLERİ

056 2014/16671 12.04.2017
ABBAS ABI VE DİĞERLERİ

057 2014/17967 12.04.2017
FATMA ŞAHİN

058 2014/18340 12.04.2017
İBRAHİM ÖZGÜN

059 2014/18943 12.04.2017
RAZİYE DÜLGER VE DİĞERLERİ

060 2014/19491 12.04.2017
AYTAÇ CEBESOY

061 2014/19898 12.04.2017
SAKİNE KARABOĞA VE DİĞERLERİ

062 2014/20312 12.04.2017
ABDULMUTALİP DUYAN VE DİĞERLERİ (2)

063 2014/20380 12.04.2017
BEKTAŞ AKSOY

064 2014/20414 12.04.2017
VAHDETTİN ŞAHİN

065 2014/20520 12.04.2017
ALKAN MAKİNE SANAYİ TESİSLERİ VE TİCARET A.Ş.

066 2014/177 13.04.2017
SAMİ GÜZELYURT

067 2014/347 13.04.2017
MUSTAFA YILMAZ

068 2014/558 13.04.2017
AYGÜL MERAL VE DİĞERLERİ

İçindekiler - devam

069 2014/3078 13.04.2017
ORHAN DAĞDELEN

070 2014/3550 13.04.2017
İDRİS KILINÇASLAN VE DİĞERLERİ

071 2014/3551 13.04.2017
ALİ ÖNER VE DİĞERLERİ

072 2014/3570 13.04.2017
KADİR KADİROĞULLARI

073 2014/4053 13.04.2017
RAMAZAN AÇIKGÖZ (2)

074 2014/7644 13.04.2017
HEDLE KIZILAKKURT VE DİĞERLERİ

075 2014/7721 13.04.2017
ADNAN SARIDAĞ VE DİĞERLERİ

076 2014/9108 13.04.2017
ACEM AYMAK VE DİĞERLERİ

077 2014/9116 13.04.2017
FİLİT YILDIRIM VE DİĞERLERİ

078 2014/9982 13.04.2017
AYŞE SEVİNÇ VE DİĞERLERİ

079 2014/10324 13.04.2017
ALİ GÖNÜLOL VE DİĞERLERİ

080 2014/11075 13.04.2017
ÖMER BAHŞİŞ

081 2014/12128 13.04.2017
ÇETİN DEMİRTUĞ

082 2014/12430 13.04.2017
REMZİ MERCEN VE DİĞERLERİ

083 2014/13314 13.04.2017
ZEKİ ÖZCAN VE DİĞERLERİ

084 2014/13504 13.04.2017
BURHAN EKTİREN VE DİĞERLERİ

085 2014/13938 13.04.2017
AYŞE CESUR VE DİĞERLERİ

İçindekiler - devam

086 2014/14118 13.04.2017
FAYİK AYBAR VE DİĞERLERİ

087 2014/14832 13.04.2017
YUSUF KARAMAN VE DİĞERLERİ

088 2014/14833 13.04.2017
PERVİN KARAMAN VE DİĞERLERİ

089 2014/16022 13.04.2017
MEHMET ZAHİR KAYA

090 2014/16975 13.04.2017
EMİNE ERDEM VE DİĞERLERİ

091 2014/17745 13.04.2017
EMİN CİHAN YILDIRIM

092 2014/17962 13.04.2017
ÖMER ÇULCU

093 2014/18052 13.04.2017
NURETTİN UZ (2)

094 2014/19326 13.04.2017
ENVER DEMİRLİ VE DİĞERLERİ

095 2014/19794 13.04.2017
ESAT AKBULUT VE DİĞERLERİ

096 2014/19899 13.04.2017
TAYLAN POLAT VE DİĞERLERİ

097 2014/20319 13.04.2017
GAZAL YAMAN VE DİĞERLERİ

098 2014/20384 13.04.2017
TAYLAN DEMİR

099 2014/20389 13.04.2017
HALİL ÇAĞATAY

100 2014/707 19.04.2017
NECMETTİN ALKAN

HÜSEYİN AKBULUT ve YUSUF AKBULUT

B. No: 2014/7643 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/7643

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

HÜSEYİN AKBULUT VE YUSUF AKBULUT BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/7643)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Ayhan KILIÇ

Başvurucu : 1. Hüseyin AKBULUT

2. Yusuf AKBULUT

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tapuya kayıtlı taşınmazın orman olarak tespiti nedeniyle mülkiyet hakkının; tespit kararına karşı açılan davanın uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. 2014/7643 ve 2014/7646 başvuru numaralı bireysel başvuruların her ikisi de29/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3.Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanı tarafından başvuruların kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/7646 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası, aralarında konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2014/7643 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası ile

birleştirilmiş ve 2014/7646 sayılı bireysel başvuru dosyası kapatılmıştır. Sonuç olarak inceleme 2014/7643 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmüştür.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen başvuru hakkında görüş sunmayacağını bildirmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8.Başvurucular Yusuf Akbulut ve Hüseyin Akbulut sırasıyla 1945 ve 1942 doğumlu olup Erzurum ili Tortum ilçesinde ikamet etmektedirler.

9. 9/3/1949 tarihli ve 40 cilt 130 sayfa numaralı tapu senedine göre Erzurum ili Tortum ilçesi Çineçor (Çardaklı) köyü Göçendire mevkiinde kâin "tarafları mişe [meşe] ve çay ile çevrili" 360 hisseli 919 m² taşınmazın on hissesi başvuruculaların murisi (annesi) Akgül Seraç'a (Akbulut) aittir.

10.Dosyadan anlaşılamayan bir tarihte yapılan kadastro çalışmaları sonucu anılan taşınmaz 101 ada 1 parsel numarasıyla Hazine adına tespit edilmiştir.

11. Başvurucular tarafından 10/8/2008 tarihinde Tortum Kadastro Mahkemesinde (Mahkeme) Hazine adına yapılan tespite, itiraz davası açılmıştır. Mahkemece 1/10/2011 tarihinde taşınmaz mahallinde bilirkişilerle birlikte keşif yapılmıştır. Keşifte dinlenen mahallî bilirkişiler, 101 ada 1 No.lu parselde Hüseyin Akbulut ve Yusuf Akbulut'a ait çayırın bulunduğunu ve bu çayırın dedelerinden başvuruculara miras kaldığını beyan etmişlerdir. Kadastro tespit bilirkişileri ortak beyanlarında 101 ada 1 numaralı parselin bir kısmının çayır olduğunu ancak kadastro çalışmaları sırasında burayı hatalı olarak orman arazisi tespit ettiklerini ifade etmişlerdir.

12. Ziraat bilirkişisi raporunda; dava konusu taşınmazın organik madde bakımından fakir, killi, tınlı bir yapıya sahip olduğu, tuzluluk ve elektrik iletkenliği değerlerinin yüksek olduğu belirtilmiş, tarımsal üretim yapılan alanlarda organik madde miktarının %4-6 arasında olması ve tuzluluk-elektrik iletkenliğinin ise düşük olması gerektiği ifade edilmiştir. Sonuç olarak taşınmazın zirai açıdan çayır vasfı taşıyan orman arazisi olduğu görüşü açıklanmıştır. Orman bilirkişileri, ziraat bilirkişisi raporunda açıklanan görüşe koşut bir şekilde dava konusu 101 ada 1 parsel numaralı taşınmazın toprak muhafaza karakteri taşımayan, evveliyatı itibarıyla ve bugünkü hâli ile orman sayılan yerlerden olduğu kanaatini belirtmişlerdir.

13. Mahkemece 15/2/2012 tarihli kararla dava reddedilmiştir. Kararın gerekçesinde, orman mühendisi bilirkişileri ile ziraat bilirkişisi tarafından düzenlenen raporlara dayanıldığı ifade edilmiştir. Kararda ayrıca Yargıtay içtihadına atıfla orman sayılan yerlerin özel mülkiyete konu edilemeyeceği vurgulanmış ve başvuruculara ait tapunun usulsüz olarak düzenlendiğinin kabulü gerektiği belirtilmiştir.

14. Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 26/12/2012 tarihli ilamıyla Mahkeme kararı onanmış, karar düzeltme istemi de aynı Dairenin 7/4/2014 tarihli ilamıyla reddedilerek karar kesinleşmiştir.

15. Nihai karar 30/4/2014 tarihinde başvuruculara tebliğ edilmiştir.

16. Başvurucular 29/5/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

17.9/7/1945 tarihli ve 4785 sayılı Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

"Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte varolan gerçek veya tüzel özel kişilere, vakıflara ve köy, belediye, özel idare kamu tüzel kişiliklerine ilişkin bütün ormanlar bu kanun gereğince devletleştirilmiştir. Bu ormanlar hiç bir işlem ve bildirime lüzum olmaksızın Devlete geçer."

18. 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni/ Kanunu'nun 1007. maddesi şöyledir:

"Tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devlet sorumludur.

Devlet, zararın doğmasında kusuru bulunan görevlilere rücu eder.

Devletin sorumluluğuna ilişkin davalar, tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görülür."

B. Uluslararası Hukuk

19.Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) hem kıyılar hem de ormanlarla ilgili kararlarında, kadastro tespiti ya da satın alma yoluyla tapulu taşınmazları edinen kişilerin tapularının kıyı kenar çizgisi ya da orman alanı içinde kaldığı gerekçesiyle ve herhangi bir tazminat ödenmeksizin iptal edilmesini Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (AİHS/Sözleşme) ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlali olarak nitelendirmiştir. AİHM bu kararlarında çevrenin korunmasına ilişkin kamu yararı ile bireyin mülkiyet hakkının korunması arasında makul bir dengenin bulunması gerektiğini belirterek karşılığı ödenmeksizin mülkiyet hakkına müdahale edilemeyeceği sonucuna ulaşmıştır (N.A. ve diğerleri/Türkiye, B. No: 37451/97, 11/10/2005, § 41).

20.AİHM, bir başvurucunun tazminat ödenmeksizin taşınmazının elinden alınması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğinin iddiasına ilişkin olarak Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun Kasım 2009 tarihinde daha önceki içtihadında değişikliğe gittiğini, AİHM'in bu konudaki içtihatlarına dayanarak tapu kayıtlarındaki yanlış kayıtlardan kaynaklanan ayni hak ya da menfaatleri kaybolmuş ya da kısıtlanmış olanların tapu kayıtlarındaki düzensizliklerden dolayı devleti sorumlu tutabileceğine hükmettiğini, tazminat miktarının söz konusu arazinin kullanılma şekli, niteliği ve değeri temelinde muhtemel getirisi ve emsal değerlerin dikkate alınarak değerlendirme yapılması gerektiğine dikkat çektiğini, bu başvuru yolunun düzenli olarak kullanılmakta olduğunu, ulusal mahkemelerin AİHM'in içtihatlarını ve AİHS'e ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine dayanarak ilgili mevzuat hükümlerini uyguladıklarını, başvurucunun tapu belgesinin iptali yönündeki kararın kesinleşmesinden itibaren on yıl içinde tazminat talebinde bulunabileceğini belirterek iç hukuk yolları tüketilmediği gerekçesiyle başvurunun kabul edilemez olduğuna hükmetmiştir (Altunay/Türkiye (k.k.), B. No: 42936/07, 17/4/2012, §§ 36-38).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucuların İddiaları

22. Başvurucular, 150 yıldan beri maliki oldukları taşınmaza ilişkin tapunun bedel

ödenmeksizin iptal edilmesi nedeniyle mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvurucular, yargılama sırasında dinlenen tanık ve mahallî bilirkişi beyanlarının dikkate alınmadığından yakınmışlardır.

2. Değerlendirme

23. İddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

24. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Yargılama sırasında dinlenen tanık ve mahallî bilirkişi beyanlarının dikkate alınmadığı şikâyetinin esas olarak mülkiyet hakkının kaybına yönelik olması nedeniyle mülkiyet hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

25. Anayasa'nın 35. maddesinde herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğu, bu hakların ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği, mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı hükme bağlanmıştır. Mülkiyet hakkı, kişiye -başkasının hakkına zarar vermemek ve yasaların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla- sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma ve tasarruf etme, onun ürünlerinden yararlanma olanağı verir (AYM, E.2011/58, K.2012/70, 17/5/2012).

26. Olayda başvurucuların tapusuna sahip oldukları taşınmaz, orman sınırları içinde kaldığı gerekçesiyle Hazine adına tespit edilmiştir. Tapulu taşınmazın Hazine adına tespit edilmesi mülkiyet hakkına müdahale teşkil etmekte olup mülkten yoksun bırakma niteliğindedir.

27. Mülkiyet hakkı mutlak bir hak olmayıp kamu yararı amacıyla sınırlandırılabilir. Ancak bu sınırlandırmanın ölçülü ve orantılı olması gerekir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan malların korunması amacıyla mülkiyet hakkına müdahale edilmesi meşru olmakla birlikte bu kamusal külfetin tamamının mülk sahiplerine yüklenemeyeceği ve kanun koyucunun buna uygun çözüm yolları bulması gerekeceği açıktır (AYM, E.2009/31, K.2011/77, 12/5/2011).

28. Temel bir değer olarak çevrenin korunması ve herkesin çevreden eşit şekilde yararlanma hakkının bir uzantısı olarak Anayasa'nın 169. maddesinde, ormanların devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu belirtilerek bu alanlarda özel mülkiyet yasaklanmıştır. Bu nedenle belli bir sürenin geçmesiyle söz konusu alanlarda özel mülkiyet edinilmesi olanaklı değildir (AYM, E.2009/31, K.2011/77, 12/5/2011). Dolayısıyla başvuruculara taşınmazının Hazine adına tespiti suretiyle mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan ormanların korunması amacıyla mülkiyet hakkına müdahale edilmesinde kamu yararı bulunduğu tartışmasızdır (AYM, E.2009/31, K.2011/77, 12/5/2011).

29. Başvurucular, tapuda adlarına tescilli bulunan ve orman olduğu gerekçesiyle Hazine adına tespit edilen taşınmazın orman vasfını taşımadığını ileri sürmektedirler. Başvurucular, bu iddiayı Tortum Kadastro Mahkemesinde açtıkları Hazine adına yapılan tespite itiraz davasında da dile getirmişlerdir. Kadastro tespitine itiraz davası, taşınmazın vasfının ve mülkiyetinin tespiti bakımından etkili bir hukuksal yoldur. Kuruluş amacı kadastro

tespitlerine ilişkin uyuşmazlıkları süratli bir şekilde sonuçlandırmak ve mülkiyet durumunu kesinleştirmek olan kadastro mahkemeleri, kadastroya konu taşınmazların vasfının ve mülkiyetinin tespitinde uzmanlaşmış yargı mercii konumundadır. Bu nedenle taşınmazın orman vasfı taşıyıp taşımadığına yönelik maddi olay ve olgular ile delillerin değerlendirilmesi uzman mahkeme olarak davaya bakan kadastro (derece) mahkemelerinin takdirindedir. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kapsamında derece mahkemelerinin maddi olay ve olgular ile delillerin değerlendirilmesi hususundaki takdirini denetlemesi kural olarak mümkün değildir. Ancak derece mahkemelerinin bu hususstaki değerlendirmelerinin bariz takdir hatası veya açık bir keyfîlik içermesi ve bunun hak ve özgürlüklere müdahale teşkil etmesi hâlinde Anayasa Mahkemesinin denetim hakkı saklıdır (Ahmet Sağlam, B. No: 2013/3351, 18/9/2013, § 42).

30. Olayda Mahkemece keşif yapılmış, mahallî bilirkişiler ile kadastro tespit bilirkişileri dinlenmiş, ziraat bilirkişisi ile orman bilirkişilerinin bilimsel görüşlerine başvurulmuştur. Mahkeme, sonuç olarak ziraat bilirkişisi ile orman bilirkişilerince açıklanan bilimsel görüşlere üstünlük tanıyarak taşınmazın orman arazisi olduğu kanaatine ulaşmıştır. Yargıtay 20. Hukuk Dairesi de Mahkemenin ulaştığı kanaati usule ve hukuka uygun bulmuştur.

31. Tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında Hazine adına yapılan tespitin iptaline ilişkin davada Mahkemece delillerin değerlendirilmesinde ve yorumlanmasında açık ve bariz bir takdir hatasının bulunmadığı ve yargılama sonucunda ihtilaf konusu taşınmazların orman vasfını haiz olduğu yolunda ulaşılan kanaatin keyfîlik içermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Mahkemenin söz konusu taşınmazın orman olduğu yolundaki kabulünün aksini düşünmeyi gerektirecek başkaca bir neden de bulunmamaktadır.

32. Başvuruculaın orman vasfı taşıdığı anlaşılan tapulu taşınmazı Hazine adına tespit ve tescil edilmek suretiyle mülkiyet hakkına yapılan müdahale, kanuna uygun ve meşru bir amaç taşımakta ise de taşınmazın bedelinin ödenmemesi başvuruculara ağır ve katlanılamaz bir külfet yüklemektedir. Ormanların korunmasındaki kamu yararı amacı ile başvuruculaın mülkiyet hakkı arasında makul denge, başvuruculara tazminat ödenmesi veya başvuruculaın zararının başka yollarla telafi edilmesi şartıyla sağlanabilir.

33. Bununla birlikte 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca müdahaleyle başvuruculara yüklenen külfetin telafisine yönelik olarak varsa kanunda öngörülmüş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir.

34. 4721 sayılı Kanun'un 1007. maddesi tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan devletin sorumlu olduğunu, zararın doğmasında kusuru bulunan görevlilere devletin rücu edebileceğini hüküm altına almıştır. Anayasa Mahkemesi, daha önceki kararlarında Yargıtay içtihadına dayanarak 4721 sayılı Kanun'un 1007. maddesinde öngörülen tazminat yolunun, kadastro tespiti aşamalarındaki işlemlerden doğan zararların telafisi yönünden de etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır (Nazmiye Akman, B. No: 2013/1012, 16/4/2013, § 25; Ahmet Hilmi Serter, B. No: 2014/10954, 17/11/2016, §§ 41-42; Hatice Avcı ve diğerleri, B. No: 2014/9788, 22/9/2016, §§ 74-76). Buna göre tapu ve kadastro işlemleri nedeniyle zarar görenler, 4721 sayılı Kanun'un 1007. maddesi gereğince zararlarının tazmini için 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 146. maddesi gereğince on yıllık zamanaşımı süresinde Hazine aleyhine adli yargıda dava açabilirler (Nazmiye Akman,

§ 27).

35. Somut olayda başvurucuların 4721 sayılı Kanun'un 1007. maddesine dayanarak tazminat davası açtıklarına dair herhangi bir bilgi veya belgenin bireysel başvuru dosyasına sunulmadığı görülmektedir. Bu anlamda adil dengenin sağlanmasında etkili olduğu tespit edilen yargısal yollara başvurulmadığından başvuru yollarının usulünce tüketildiği söylenemez.

36. Açıklanan nedenlerle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasının yetkili derece mahkemeleri önünde tanınan başvuru yolları tüketilmeden bireysel başvuru konusu yapıldığı anlaşıldığından başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

37. Başvurucular, yargılamanın yedi yıl sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

38. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

39. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

40. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

41. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 5 yıl 8 ay devam eden yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

42. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

43.6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan

kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

44. Başvurucular, mülkiyet hakkı ile makul sürede yargılanma hakkının ihlali nedeniyle her biri için 100.000 TL maddi ve 50.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

45. Başvuruculaın mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiası yönünden başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemezlik kararı verildiğinden buna yönelik tazminat isteminin reddi gerekir.

46. Başvuruda, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

47. Başvuruculaın makul sürede yargılanma hakkının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net 6.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

48. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 412,20 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvuruculara müşetereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculaın her birine ayrı ayrı net 6.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE; tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 412,20 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin bilgi için Tortum Kadastro Mahkemesine (E.2008/31) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

HASAN GÜNAYDIN

B. No: 2014/7999 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/7999

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

HASAN GÜNAYDIN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/7999)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Özgür DUMAN

Başvurucu : Hasan GÜNAYDIN

Vekili : Av. Menderes DEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tabip olmasına rağmen yönetici kadrosunda görev yaptığından dolayı başvurucunun tabip kadrosu için ödenen ek ödemeden yararlandırılmaması nedeniyle mülkiyet hakkının ve yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 27/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu 1987 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinden "Tıp Doktoru" unvanıyla mezun olmuş ve Sosyal Sigortalar Kurumunda (SSK) "tabip" kadrosuyla göreve başlamıştır.

8. Başvurucu 2003 yılında SSK İstanbul Sağlık İşleri İl Müdürlüğüne " İl Müdür Yardımcısı" olarak atanmıştır. SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devrinden sonra da başvurucu, bu kuruma bağlı İstanbul Sağlık İşleri İl Müdürlüğünde "İl Müdür Yardımcısı" olarak görev yapmıştır.

9. Başvurucu tabip olduğunu belirterek genel idare hizmetleri için uygulanan %110 ek ödeme oranı yerine tabipler için uygulanan %325 ek ödeme oranından yararlandırılması istemiyle 21/9/2006 tarihinde İdareye başvuruda bulunmuştur. Ancak başvurucunun bu talebi İdare tarafından 2/10/2006 tarihinde reddedilmiştir.

10. Başvurucu talebinin reddine ilişkin bu idari işleme karşı 20/12/2006 tarihinde İstanbul 2. İdare Mahkemesinde iptal davası açmıştır. Dava dilekçesinde; tabip olmasına rağmen idari kadroda olduğu gerekçesiyle başvurucuya yapılan ek ödemenin tabiplerden düşük tespit edildiği belirtilerek, SSK tarafından düzenlenen Ek Ödeme Yönergesi'nin 5. maddesinin (c) bendine (5/c) göre ek ödeme oranının %325 üzerinden uygulanarak ödenmesi talep edilmiştir.

11. Mahkeme, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle 21/6/2007 tarihinde davanın kabulüne ve bu işlemin iptaline karar vermiştir.

12. Davalı İdarenin temyiz ettiği hüküm, Danıştay Onbirinci Dairesinin 28/9/2009 tarihli ilamıyla bozulmuştur. Bozma ilamında, Ek Ödeme Yönergesi'nin 5/c bendinde atamalarda ilgili personelin eski ve yeni kadro unvanlarının karşılığı ek ödemelerin mukayesesi sonucu daha fazla olan ek ödemelerden istifade ettirileceği kuralının yer aldığı belirtilmiştir. Ancak Daireye göre düzenleyici idari işlemlerin kanunlara aykırı hüküm taşımaları durumunda idari düzenleme ihmal edilerek Kanun hükmünün uygulanması gerekmektedir. Sonuç olarak Daire, başvurucunun döner sermayeye fiilen tabip olarak katkıda bulunmadığından tabipler için öngörülen oranda ek ödemeden yararlandırılamayacağı kanaatiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

13. Bozma ilamına uyan Mahkeme, 28/4/2010 tarihinde davanın reddine karar vermiştir.

14. Başvurucu kararı temyiz etmiş, Dairenin 29/5/2013 tarihli ilamıyla hükmün onanmasına karar verilmiştir. Başvurucunun karar düzeltme istemi de aynı Dairenin 13/3/2014 tarihli ilamıyla reddedilmiştir.

15. Nihai karar başvurucu vekiline 8/5/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

16. Başvurucu 27/5/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

17. Dava tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan mülga 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu’nun 17. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre alınan ilaç, protez, araç ve gereç katkı paylarından, muayene ücreti ve tedavi gelirleri ile mesai saatleri dışındaki

muayeneücretlerinden oluşan işletme gelirlerinden, Kuruma bağlı ya da sahibi veya ortağı bulunduğu her türlü müessese ve işletmelerden elde edilen kâr paylarından ve ilaç faturalarının ödenmesinden sağlanan iskonto gelirlerinden oluşan toplam gelirlerden %10'u idarî ve sağlık tesislerinin acil ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları ile bakım ve onarımlarına, geriye kalan % 90'ı da Kurumda fiilen çalışan Kurumun kadrolu personeli ve sözleşmeliler ile kadrosu başka kamu kuruluşlarında olup, Kurumda fiilen çalışan uzman tabip, tabip, eczacı, anestezi ve röntgen teknisyenleri ve Bakanlık merkez teşkilâtında sadece Bakan onayı ile görevlendirilen kadrolu kurum personeline en yüksek Devlet memuru (ek gösterge dahil) brüt aylığının %175'inigeçmemek üzere ek ödeme yapılır. Yapılacak ek ödemelerden damga vergisi hariç, herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz. Ancak, sözleşmeli olarak çalışan sağlık personeli ile sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda çalışan personele yapılacak ek ödeme tutarı, bu sınırın dört katını geçemez. Görev yapılan birim ve iş hacmi, görev mahalli, görevin önem ve güçlüğü, personelin sınıfı, kadro unvanı, derecesi ve atanma biçimi, serbest çalışıp çalışmadığı gibi kriterler göz önünde bulundurularak yapılacak ek ödeme tutarları ile ödemeye ilişkin diğer usul ve esaslar Kurum Yönetim Kurulu kararı ile belirlenir. Serbest çalışan sağlık personeline ödenecek ek ödeme oranı % 175'i geçemez."

18. 4958 sayılı Kanun'un 17. maddesinin beşinci fıkrası gereğince hazırlanan ek ödeme yönergesi, SSK Yönetim Kurulunun 21/4/2005 tarihli ve 429 sayılı yazısı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 4/5/2005 tarihli ve 140 sayılı onayıyla uygun görülmüştür. Bu Yönerge'nin 5. maddesi şöyledir:

"...

a) Ek ödemeler; Kurıumda fiilen çalışan kurumun kadrolu personeline ve sözleşmeliler ile kadrosu başka kamu kuruluşlarında olup, Kurumda fiilen çalışan Uzman Tabip, tabip, Anestezi ve Rötgen Teknisyenleri ve bakanlık Merkez Teşkilatında sadece bakan onayı ile görevlendirilen kadrolu kurum personeline ve 4958 sayılı yasa gereğince kurulan Asgari İşçilik Tespit Komisyonunda işçi ve işveren Konfederasyonlarınca görevlendirilen teknik elemanlara verilecek olup, bunun dışında işçi statüsündeki çalışan personel sözkonusu ödemeden yaralandırılmayacaktır. Kurum dışı görevlendirilmeler ile kadroları başka kurum veya kuruluşlarda bulunup, Kurumumuzda görevlendirilen personele ek ödeme yapılmaz.

b) Kurum Merkez ve Taşra Teşkilatında görevli, Sağlık Hizmetleri, Genel İdare Hizmetleri, Teknik Hizmetler, Avukatlık Hizmetleri, Denetim Hizmetleri, Eğitim ve Öğretim Hizmetleri ve Yardımcı Hizmetleri Sınıflarında çalışan personele en yüksek devlet memuru brüt aylığına bu yönergenin üçüncü kısmında belirlenen ünvanlara göre tespit edilen oranların uygulanması sonucu ortaya çıkacak miktar üzerinden ek ödeme yapılır. Yapılacak ek ödemeler ile ilave verilen ek ödemelerden damga vergi hariç herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz.

c) Yıl içinde meydana gelecek unvan ya da sınıf değişiklerinde, ek ödemeler, ilgililerin yeni görevine başladığı tarihten itibaren hesaplanır. Atamalarda, ilgili personel eski ve yeni kadro ünvanlarının karşılığı ek ödemelerin mukayesesi sonucuna göre alt göreve atananlar atandıkları kadro karşılığı ek ödemeden yararlandırılır.

..."

19. Ek Ödeme Yönergesi'nin 6. maddesi şöyledir:

"Personele ödenmesi öngörülen ek ödeme oranları aşağıda belirtilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL İDARİ HİZMETLER

Görev Ünvanı Ek Ödeme Oranı (%)

...

6 Sağlık İşleri İl Müdürü, Sigorta İl Müdürü, Sigorta Müdürü, Hukuk Müşaviri, Müfettiş, Sigorta Müfettişi, Sosyal Sigorta Uzmanı, Şube Müdürü 140

7 Sigorta İl Müdür Yardımcısı, Sağlık İşleri İl Müdür Yardımcısı, Sigorta Müdür Yardımcısı, Huzurevi Müdürü 110

...

...

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM SAĞLIK HİZMETLERİ

1 Uzman Tabip (Full-Time) 400

2 Uzman Tabip (Part-Time) 115

3 Tabip (Full-Time) 325

...

..."

20. 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 43. maddesinin (c) bendiyle 4958 sayılı Kanun'un 17. maddesi yürürlükten kaldırılmış olup 5602 sayılı Kanun'un 28. maddesinin ikinci fıkrası ilk haliyle şöyledir:

"Kurumun merkez ve taşra teşkilâtı kadrolarındaçalışan memurları ile sözleşmeli personeline en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) % 200'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılır. Sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda çalışan personele yapılacak ek ödemenin tavanı % 700 olarak uygulanır. Ancak, serbest çalışan sağlık personeline ödenecek ek ödeme oranı % 200'ü geçemez. Yapılacak ek ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz. Görev yapılan birim ve iş hacmi, görev mahalli, görevin önem ve güçlüğü, personelin sınıfı, kadro unvanı, derecesi ve atanma biçimi, serbest çalışıp çalışmadığı, personelin performansı, kullanılan izin ve istirahat raporları ve disiplin cezaları gibi kriterler göz önünde bulundurularak yapılacak ek ödeme tutarları ile ödemeye ilişkin diğer usûl ve esaslar, Yönetim Kurulunun teklifi ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Bakan tarafından belirlenir."

21. 5502 sayılı Kanun'un 28. maddesinin yapılan değişikliklerle son hali şöyledir:

"(Ek fıkra: 11/10/2011-KHK-666/5 md.) Kurumun merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında bulunup, sağlık harcamalarına esas olan fatura ve reçetelerin incelenmesi işlerinde ve Kurum sağlık kurullarında çalışan; tabip, diş tabibi, eczacı ve tıpta uzmanlık mevzuatında belirtilen dallarda bu mevzuat hükümlerine göre uzman olanlara en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %700'ünü, sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dahil diğer personele ise %225'ini geçmemek üzere ek ödeme yapılabilir. (Ek cümle: 12/7/2013-6495/37 md.) Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan kadrolara asaleten veya vekâleten atanan ve Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğünde fiilen çalışan doktor, diş hekimi ve eczacılara en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %700'ünü geçmemek üzere ek ödeme yapılabilir. Yapılacak ek ödemelerden damga vergisi hariç

herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz. İş hacmi, görev mahalli, görevin önem ve güçlüğü, personelin kadro unvanı, derecesi, performansı ile kullanılan izin ve istirahat raporları gibi kriterler göz önünde bulundurularak yapılacak ek ödeme tutarları ile ödemeye ilişkin diğer usul ve esaslar, Yönetim Kurulunun teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakan tarafından belirlenir."

B. Uluslararası Hukuk

22. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarında, mülkiyet hakkının kapsamı konusunda, mevzuat hükümlerinden ve derece mahkemelerinin bunlara ilişkin yorumundan bağımsız olarak “özerk bir yorum” esas alınmaktadır (Depalle/Fransa [BD], B. No: 34044/02, 29/3/2010 § 62; Anheuser-Busch Inc./Portekiz [BD], B. No: 73049/01, 11/1/2007, § 63; Öneryıldız/Türkiye [BD], B. No: 48939/99, 30/11/2004, § 124; Broniowski/Polonya [BD], B. No: 31443/96, 22/6/2004, § 129).

23. AİHM, mülkiyet hakkına ilişkin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (Sözleşme) Ek (1) Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin mülkiyeti elde etme hakkını koruma altına almadığını kabul etmektedir (Van der Mussele/Belçika [GK], B. No: 8919/80, 23/11/1983, § 48; Slivenko ve diğerleri/Letonya [BD] (kk), B. No: 48321/99, 23/1/2002, § 121; Fener Rum Erkek Lisesi Vakfı/Türkiye, B. No: 34478/97, 9/1/2007, § 52).

24. AİHM, mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasının ancak müdahalenin Sözleşme'ye Ek (1) Numaralı Protokol'ün 1. maddesinin anlamı kapsamında bir "mülk" ile ilişkili olması durumunda ileri sürülebileceğini belirtmektedir. Buna göre alacak haklarını da içeren mevcut mülk veya mal varlığı yanında mülkiyet hakkının elde edilebileceği yönündeki en azından bir "meşru beklenti" de mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilebilir (Kopecký/Slovakya [BD], No. 44912/98, 28/9/2004,§ 35; Lihtenştayn Prensi Hans-Adam II/Almanya [BD], B. No: 42527/98, 12/7/2001, § 83; meşru beklenti kavramının ilk defa geliştirildiği kararlar için bkz. Pine Valley Developments Ltd ve diğerleri/İrlanda, B. No: 12742/87, 29/11/1991, § 51; Stretch/Birleşik Krallık, B. No: 44277/98, 24/6/2003, § 35; Pressos Compañía Naviera S.A. ve diğerleri/Belçika, B. No: 17849/91, 20/11/1995, § 31).

25. Bununla birlikte AİHM içtihatlarına göre, temelsiz bir hak kazanma beklentisi veya sadece ulusal hukukta mülkiyet hakkı kapsamında savunulabilir bir iddianın varlığı meşru beklentinin kabulü için yeterli değildir (Kopecký/Slovakya, § 35; Gratzinger ve Gratzingerova/Çek Cumhuriyeti, (kk) [BD]B. No: 39794/98, 10/7/2002, § 69). İç hukukun ne şekilde yorumlanacağına ve uygulanacağına dair bir uyuşmazlık olduğunda ve bu bağlamda başvurucu tarafından ileri sürülen iddiaların ulusal mahkemelerce kesin olarak reddedildiği durumlarda “meşru bir beklentinin” bulunduğu sonucuna varılamaz (Kopecký/Slovakya, §§ 50, 52; Jantner/Slovakya, B. No: 39050/97, 4/3/2003, §§ 29-33).

26. AİHM içtihatlarında sıklıkla -her ne kadar anlaşılabilir olsa da- basit beklenti ile daha somut nitelikte olması ve hukuki bir düzenlemeye ya da iç hukukta yerleşik ve istikrarlı bir yargı kararına dayanması gereken meşru beklenti arasındaki fark vurgulanmaktadır (Kopecký/Slovakya, § 52; Bozcaada Kimisis Teodoku Rum Ortodoks Kilisesi Vakfi/Türkiye (kk), B. No: 22522/03, 9/12/2008).

27. Öte yandan AİHM içtihatlarında ayrımcılık yasağına ilişkin Sözleşme'nin 14. maddesinin Sözleşme kapsamındaki diğer hak ve özgürlükler ile bağlantılı olarak incelenmesi gerektiği belirtilmiştir (Karlheinz Schmidt/Almanya, B. No: 13580/88, 18/7/1994, § 22). AİHM'ne göre, mülkiyet hakkının ayrımcılık yasağı ile bağlantılı olarak incelenebilmesi için öncelikle

Sözleşme'ye ek (1) Numaralı Protokol'ün 1. maddesi kapsamında korunması gereken mevcut bir mülkün veya mülkü edinme yönünde meşru bir beklentinin mevcut olması gerekmektedir (Vilho Eskelinen ve diğerleri/Finlandiya [BD], B. No: 63235/00, 19/3/2007, §§ 94, 95; Guberina/Hırvatistan, B. No: 23682/13, 22/3/2016, § 75; Fabian/Macaristan, B. No: 78117/13, 15/12/2015, §§ 25-34).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

28. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

29. Başvurucu çalıştığı kurumda sağlık hizmetleri sınıfında görev alan tabipler için ek ödeme oranının %325 olarak uygulandığını, genel idari hizmetler sınıfı için ise bu oranın %110 olduğunu belirtmiştir. Başvurucuya göre genel idari hizmetler sınıfında görev yapmakla birlikte tabip olduğu için kendisi de diğer tabipler gibi %325 ek ödeme oranından yararlandırılmalıdır. Başvurucu ayrıca, Ek Ödeme Yönergesi'nin 5/c maddesinin idari kadroda görev yapan tabiplere, diğer tabipler gibi ek ödeme yapılmasına olanak tanıdığını ifade etmiştir.

30. Başvurucu kendisinin de tabip olduğunu, ancak idari bir kadroda görev yaptığı gerekçesiyle diğer tabipler için uygulanan ek ödeme oranı yerine daha düşük bir oran üzerinden ödeme yapıldığını belirterek kazanılmış haklarının ve mülkiyet hakkının ihlal edildiğinden yakınmaktadır. Başvurucu ayrıca, idari kadroda görev yapan tabiplerle diğer tabipler arasında farklı ek ödeme oranları uygulanmak suretiyle eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

31. İddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

32. Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkı; mevcut mal, mülk ve varlıkları koruyan bir güvencedir. Bir kişinin hâlihazırda sahibi olmadığı bir mülkün mülkiyetini kazanma hakkı, kişinin bu konudaki menfaati ne kadar güçlü olursa olsun Anayasa'yla korunan mülkiyet kavramı içinde değildir. Bu hususun istisnası olarak belli durumlarda bir "ekonomik değer" veya icrası mümkün bir "alacağı" elde etmeye yönelik "meşru bir beklenti" Anayasa'da yer alan mülkiyet hakkı güvencesinden yararlanabilir. Meşru beklenti, makul bir şekilde ortaya konmuş icra edilebilir bir alacağın doğurduğu, ulusal mevzuatta belirli bir kanun hükmüne veya başarılı olma ihtimalinin yüksek olduğunu gösteren yerleşik bir yargı içtihadına dayanan, yeterli somutluğa sahip nitelikteki bir beklentidir. Temelsiz bir hak kazanma beklentisi veya sadece mülkiyet hakkı kapsamında ileri sürülebilir bir iddianın varlığı meşru beklentinin kabulü için yeterli değildir (Kemal Yeler ve Ali Arslan Çelebi, B. No: 2012/636, 15/4/2014, § 36, 37).

33. Meşru beklenti objektif temelden uzak bir beklenti olmayıp, bir kanun hükmü, yerleşik bir yargısal içtihat veya ayni menfaatle ilgili hukuki bir işleme dayalı beklentidir (Selçuk Emiroğlu, B. No: 2013/5660, 20/3/2014, § 28). Dolayısıyla Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma kapsamında olan meşru beklentiye dayalı mülkiyet hakkının tespiti mevcut hukuk sisteminde iddia edilen mülkiyet iddiasının tanınmasına bağlı olup bu tanım, mevzuat hükümleri ve yargı kararları ile yapılmaktadır (Üçgen Nakliyat Ticaret Ltd. Şti., B. No: 2013/845, 20/11/2014, § 37). Bu çerçevede mülkiyet hakkının ihlal edildiğinden şikâyet eden bir kimse, önce böyle bir hakkının var olduğunu kanıtlamak zorundadır (Mustafa Ateşoğlu ve diğerleri, B. No:2013/1178, 5/11/2015, §§ 49-54).

34. Başvuruya konusu olayda ihtilaf konusu; tabip olup genel idari hizmetler sınıfında görev yapan başvurucuya, sağlık hizmetleri sınıfında görev yapan diğer tabiplere ödenen ek ödeme oranı üzerinden ek ödeme yapılıp yapılmayacağına ilişkindir.

35. Anayasa'nın ve Sözleşme’nin ortak koruma alanında yer alan mülkiyet hakkının genel idari hizmetler sınıfında görev yapan tabiplere “ek ödeme” yapılmasına ilişkin olarak tek başına ve ayrı bir güvence sağlamadığı açıktır. Bununla birlikte bireyler ancak belirtilen ücretin ödenmesi konusunda kanuni düzenleme veya içtihatlarda yeterli dayanağın olması hâlinde, bu yöndeki talepleri mülkiyet hakkı kapsamında kabul edilerek sağlanan güvencelerden yararlandırılabilir. Öyleyse bu aşamada değerlendirilmesi gereken husus, başvurucunun sağlık hizmetleri sınıfında görev yapan tabiplere ödenen ek ödeme oranından genel idari hizmetler sınıfında görev yapan kendisinin de yararlandırılması gerektiği iddiasının kanuni düzenlemeler veya yargısal içtihatlar ile desteklenip desteklenmediğinin açıklığa kavuşturulmasıdır. Böylece başvurucunun iddiasının Anayasa'nın 35. maddesi kapsamındaki güvence hükmüne uygulama alanı sağlayacak yeterlilikte meşru beklenti oluşturup oluşturmadığı belirlenecektir.

36. Bunun için öncelikle başvurucunun "meşru beklenti" iddiasının konusunu teşkil eden ek ödemeler hakkındaki kanun hükümleri irdelenmelidir. İlgili kanuni düzenlemelerde uyuşmazlık tarihinden sonra değişiklikler yapıldığı görülmekle birlikte (§§ 19-20) konunun bireysel başvuruyu ilgilendiren yönü ile sınırlı olarak değerlendirme yapılması gerektiği kuşkusuzdur. Bu durumda, başvurunun konusunun İstanbul 2. İdare Mahkemesinde görülen iptal davasına konu edilen dönem için eksik ödendiği ileri sürülen ek ödeme tutarlarının ödenmesi istemi olduğu gözetildiğinde, uyuşmazlığın olduğu dönemde yürürlükte olan kanun hükümlerinin dikkate alınacağı açıktır.

37. Uyuşmazlık tarihi itibarıyla yürürlükte olan mülga 4958 sayılı Kanun’un 17. maddesinin beşinci fıkrasında, SSK tarafından elde edilen gelirler ve kâr paylarından, kurumda fiilen çalışan personele ek ödeme yapılması öngörülmüştür. Ek ödeme için bukanun maddesi ile getirilen ilk koşulun personelin kurumda fiilen çalışması olduğu görülmektedir. İkinci bir koşul ise personele yapılacak ödemelerin en yüksek Devlet memuru (ek gösterge dahil) brüt aylığının %175'ini geçmemesidir. Ayrıca ek ödeme tutarları ile ödemeye ilişkin diğer usul ve esasların, Kurum Yönetim Kurulunca belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Ek Ödeme Yönergesi'nin 6. maddesinde ek ödeme oranları; sağlık işleri il müdür yardımcıları için %110, tam zamanlı çalışan tabipler için ise %325 olarak belirlenmiştir.

38. Başvurucu tabip olmakla birlikte uyuşmazlık tarihi itibarıyla İstanbul Sağlık İşleri İl Müdürlüğünde "Müdür Yardımcısı" olarak idari bir kadroda görev yapmıştır. Dolayısıyla anılan mevzuat incelendiğinde; sağlık hizmetleri sınıfında görev yapan tabipler için uygulanan ek ödeme oranının, genel idari hizmetler sınıfında görev yapan tabipler için de

uygulanacağı yönünde açık bir düzenlemenin bulunmadığı anlaşılmaktadır.

39. Bununla birlikte başvurucu; Ek Ödeme Yönergesi'nin 5/c maddesindeki düzenlemenin, sağlık hizmetleri sınıfında görev yapan tabipler için uygulanan ek ödeme oranının tabip olduğu için idari bir kadroda olmasına rağmen kendisi yönünden de uygulanmasına olanak verdiğini ileri sürmektedir.

40. Başvurucu aynı iddiasını, talebinin reddine ilişkin idari işleme karşı İstanbul 2. İdare Mahkemesinde açtığı iptal davasında da ileri sürmüştür. Başvurucunun iddia ve itirazlarını değerlendiren Mahkeme, 28/4/2010 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Bu kararda temel olarak; 4958 sayılı Kanun'un 17. maddesinin beşinci fıkrasına göre ancak fiilen tabip olarak görev yapan personele ödeme yapılabileceği, başvurucunun ise fiilen tabip olarak katkıda bulunmadığı gerekçesine dayanılmaktadır. Temyiz edilen hüküm Danıştayca onanmış, başvurucunun karar düzeltme istemi de reddedilmiştir.

41. Anayasa Mahkemesinin delillerin değerlendirilmesi ve hukuk kurallarının yorumlanmasına yönelik şikâyetler bakımından görevi ise bireysel başvurunun ikincil doğası gereği sınırlıdır. Derece mahkemeleri önünde hukukun ne şekilde yorumlanacağına ve uygulanacağına dair bir uyuşmazlık olduğunda ve bu bağlamda başvurucu tarafından ileri sürülen iddiaların derece mahkemelerince kesin olarak reddedildiği durumlarda derece mahkemesi kararları açıkça keyfi olmadığı veya bariz bir takdir hatası içermediği sürece “meşru bir beklentinin” bulunduğu sonucuna varılamaz.

42. Başvuru konusu olayda da 4815 sayılı Kanun'un 17. maddesinin beşinci fıkrasında yapılan ek ödemelerin koşulları ikincil mevzuattaki düzenlemeler ile birlikte derece mahkemelerince tartışılmış ve bu ilgili hukuk kuralları yorumlanarak bir sonuca varılmıştır. Davanın reddine dair kararda, anılan kanun maddesinde yer alan "fiilen katkıda bulunma" koşulunun dikkate alındığı gözetildiğinde bu kararın açıkça keyfi olduğu veya bariz bir takdir hatası içerdiği de söylenemez. Üstelik başvurucunun talep ettiği dönem itibarıyla genel idari hizmetler sınıfında görev yapan tabiplere de diğer tabipler gibi ek ödeme yapılabileceği yönünde yerleşik bir idari uygulama veya kararlılık kazanmış yargı içtihatları bulunduğu da ortaya konulamamıştır.

43. Sonuç olarak başvurucunun ihlal iddiasıyla ilgili söz konusu talebinin, dava açtığı tarih ve talep ettiği dönem itibarıyla yürürlükteki kanun hükümleri veya konuyla ilgili yargı içtihatları tarafından desteklenmediği ve mülkiyet hakkı kapsamında meşru beklenti olarak nitelendirmeye yetecek somutlukta olmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle başvurucunun, Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkına ilişkin korumadan yararlandırılmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

44. Başvurucu ayrıca, sağlık hizmetleri sınıfında görev yapan tabipler ile genel idari hizmetler sınıfında görev yapan tabipler arasında 4938 sayılı Kanun'un 15. maddesinin beşinci fıkrasına göre yapılan "ek ödemeler" ile ilgili olarak ayrımcılık yapılarak mülkiyet hakkının ihlal edildiğinden yakınmaktadır. Ancak başvuru konusu olayda, başvurucunun mülkiyet hakkı kapsamında korunması gereken mevcut bir mülkünün veya mülkü edinme yönünde meşru bir beklentisinin olduğunun ispatlanamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla mülkiyet hakkının ihlali iddiasının ayrımcılık yasağıyla bağlantılı olarak incelenebilmesi mümkün değildir (Ali Sakarya, B. No: 2014/1346, 26/10/2016, § 43).

45. Açıklanan gerekçelerle mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın konu bakımından yetkisizlik nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

46. Başvurucu makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

47. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

48. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken, sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul süre şikâyetiyle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

49. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

50. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 6 ay sürdüğü anlaşılan yargılama süresinin makul olduğu sonucuna varmak gerekir.

51. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

52. 6216 sayılı Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. …”

53. Başvurucu manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

54. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

55. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 8.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

56. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın konu bakımından yetkisizlik nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 8.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin İstanbul 2. İdare Mahkemesine (E.2010/621, K.2010/706) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ARİF ENGİN KONUK

B. No: 2014/8269 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/8269

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ARİF ENGİN KONUK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/8269)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Ayhan KILIÇ

Başvurucu : Arif Engin KONUK

Vekili : Av. Pervin BIYIKLIOĞLU ÖZSOY

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, taşınmazın bir bölümünün imar uygulama planı değişikliğiyle yola terk edilmesi nedeniyle mülkiyet hakkının; plan değişikliğine ilişkin işleme karşı açılan davanın uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 28/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, İstanbul ili Pendik ilçesi Doğu Mahallesi'nde kâin 97 pafta 830 ada 78 parsel numaralı taşınmazın malikidir.

9. Pendik Belediyesi tarafından başvurucunun taşınmazının bulunduğu alanda 23/9/2005 onay tarihli 1/1000 ölçekli revizyon Pendik uygulama imar planı (plan) yapılmıştır. Plana göre başvurucuya ait taşınmazın bir bölümünün, taşınmazın yanında bulunan altgeçidin doğrultusunun değiştirilmesi sebebiyle yola terk edilmesi gerekmektedir.

A. İmar Planına Karşı Açılan İptal Davası

10.Başvurucu tarafından imar planının iptali istemiyle 28/3/2006 tarihinde İstanbul 3. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) dava açılmıştır. Mahkemece keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmıştır. Bilirkişi raporunda, altgeçidin doğrultusunun değiştirilmesinin hiçbir kamusal yarar sağlamayacağı belirtilmiştir. Raporda, mevcut altgeçidin yıkılmasının, ekonomik maliyet getireceği hatırlatılmış ve yeni projeye göre parselde bulunan bir bloğun zemin katında mahremiyet ve güvenliği zedeleyeceği ifade edilmiştir. Raporda, ek olarak plan koşullarına ve ruhsata uygun yapılan bir yapı grubunun yaşam kalitesini düşürücü nitelik taşıyan dava konusu planın planlama kurumuna olan güveni sarsacağı da belirtilmiştir.

11. Mahkemece, bilirkişi raporuna dayanılarak dava konusu planın başvurucu yönünden şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına uygun olmadığı gerekçesiyle 22/1/2008 tarihli kararla planın başvurucunun taşınmazına isabet eden kısmının iptaline karar verilmiştir.

12. Kararın temyizi üzerine Danıştay Altıncı Dairesinin (Daire) 18/5/2010 tarihli kararıyla Mahkeme kararı bozulmuştur. Daire kararında uyuşmazlık konusu altgeçidin, Demiryollar Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğünün (DLH) "Marmaray Üçleme Projesi" kapsamında yer alacak olan yaya ve taşıt altgeçidi altyapı çalışmalarına ilişkin olduğu ve altgeçidin varlığında zaruret bulunduğu ifade edilerek uyuşmazlığın bu projeyle bağlantısı değerlendirilerek bir karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

13. Bozma kararına uyan Mahkemece DLH'den “Marmaray Üçleme Projesi” getirtilerek incelenmiştir. Mahkeme, ek bilirkişi raporu istemeksizin önceki bilirkişi raporu ile anılan projeyi birlikte değerlendirerek planın hukuka uygun olduğu sonucuna ulaşmış ve 20/12/2011 tarihli kararıyla davayı reddetmiştir. Kararın gerekçesinde, altgeçidin doğrultusunun değiştirilmesinin Marmaray Üçleme Projesi kapsamında olduğu belirtilmiştir. Marmaray Üçleme Projesi'nin mevzuatta belirtilen konularda ilgili kurumlardan alınan verilere dayandığı, bilimsel teknik ve yöntemlere uyulmak suretiyle hazırlanan büyük bir proje olduğu ifade edilen kararda, bu projenin bir parçası olan alt geçidin bulunmasının zaruret olduğu sonucuna varıldığı vurgulanmıştır.

14.Karar, Dairenin 20/11/2013 tarihli kararıyla onanmıştır.

15.Başvurucu 7/3/2014 tarihinde kararın düzeltilmesi yoluna başvurmuştur.

16.Başvurucu 26/5/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

B. Bireysel Başvurunun Yapıldığı Tarihten Sonraki Gelişmeler

17. Dairenin 26/6/2015 tarihli kararıyla karar düzeltme istemi kabul edilerek Mahkeme kararı bozulmuştur. Kararın gerekçesinde, söz konusu alanı kapsayan uyuşmazlığa konu planın kabulünden sonra 31/7/2008 tarihindedava konusu alana ilişkin bir kez daha plan değişikliği yapıldığı ve bu değişikliğe ilişkin Belediye Meclisi kararının iptali ve maddi tazminat istemiyle davacı tarafından İstanbul 2. İdare Mahkemesinde dava açıldığı belirtilmiştir. Daire, İstanbul 2. İdare Mahkemesince 8/3/2010 tarihinde davanın kısmen süre aşımı yönünden reddi; kısmen de incelenmeksizin reddi yolunda karar verildiğini ve bu kararın Danıştay Altıncı Dairesinin 26/6/2015 tarihli kararı ile karar düzeltme aşamasında bozulduğunu ifade etmiştir. Gerekçede, ayrı ayrı iki davaya konu edilmiş planlama sürecine ilişkin kısımların birleştirilerek bütünsel bir bakış açısı ile değerlendirmesi gerektiği açıklanmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiği İddiası

19. Başvurucu, yaya altgeçidinin 78 parsel numaralı taşınmazla bir irtibatının bulunmadığını ve söz konusu altgeçidin yapımı için bu parselden alınan kısma ihtiyaç duyulmadığını belirtmiştir. Başvurucu, haklı bir sebebe dayanmayan plan değişikliğinin 78 sayılı parsele isabet eden kısmının iptali gerekirken Mahkemece aksi sonuca ulaşılarak davanın reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

20. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucu, Mahkemece davanın reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini öne sürmekte ise de başvurucunun iddiaları incelendiğinde şikâyetlerin özünün mülkün kullanım biçimini düzenleyen plan değişikliğine yönelik olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle bu iddianın mülkiyet hakkı kapsamında incelenmesi gerekdiği değerlendirilmiştir.

21. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (2) numaralı fıkrasında bireysel başvuruda bulunulmadan önce ihlal iddiasının dayanağı olan işlem, eylem ya da ihmal için kanunda öngörülmüş olan idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının tüketilmiş olması gerektiği belirtilmiştir.

22. Temel hak ve özgürlüklere saygı, devletin tüm organlarının anayasal ödevi olup bu ödevin ihmal edilmesi nedeniyle ortaya çıkan hak ihlallerinin düzeltilmesi idari ve yargısal makamların görevidir (İsmail Buğra İşlek, B. No: 2013/1177, 26/3/2013, § 16). Temel hak ihlallerini öncelikle derece mahkemelerinin gidermekle yükümlü olması, kanun yollarının tüketilmesi koşulunu zorunlu kılar (Necati Gündüz ve Recep Gündüz, B. No: 2012/1027, 12/2/2013, §§ 19, 20; Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 26).

23. Bu ilke uyarınca başvurucunun Anayasa Mahkemesi önüne getirdiği şikâyetini öncelikle ve süresinde yetkili idari ve yargısal mercilere usulüne uygun olarak iletmesi, bu konuda sahip olduğu bilgi ve kanıtlarını zamanında bu makamlara sunması, aynı zamanda bu süreçte dava ve başvurusunu takip etmek için gerekli özeni göstermiş olması gerekir (İsmail Buğra İşlek, § 17).

24. Başvuru yollarının tüketilmesi gereğinden söz edilebilmesi için öncelikle hukuk sisteminde, hakkının ihlal edildiğini iddia eden kişinin başvurabileceği idari veya yargısal bir hukuki yolun öngörülmüş olması gerekmektedir. Ayrıca bu hukuki yolun; iddia edilen ihlalin sonuçlarını giderici, etkili ve başvurucu açısından makul bir çabayla ulaşılabilir nitelikte olması ve sadece kağıt üzerinde kalmayıp fiilen de işlerliğe sahip bulunması gerekmektedir. Olmayan bir hukuki yolun tüketilmesi başvurucudan beklenemeyeceği gibi hukuken veya fiilen etkili bulunmayan, ihlalin sonuçlarını düzeltici bir vasıf taşımayan veya ölçülü olmayan bir takım şekli koşulların öngörülmesi nedeniyle fiilen erişilebilir ve kullanılabilir olmaktan uzaklaşan başvuru yollarının tüketilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır (Fatma Yıldırım, B. No: 2014/6577, 16/2/2017, § 39).

25. Karar düzeltme yolu olağan bir kanun yolu niteliğinde ise de bu yol, istemin bir üst mahkeme veya aynı düzeyde başka bir mahkemece değil temyiz incelemesini yapan aynı yargı mercii tarafından incelenmesi nedeniyle klasik olağan kanun yollarından ayrılmaktadır (Mahmut Duran ve diğerleri, B. No: 2014/11441, 1/2/2017, § 49). Anayasa Mahkemesi kararlarında karar düzeltme kurumunun bu niteliği dikkate alınarak bu yolun etkili bir başvuru yolu olup olmadığı başvurucuların ihtiyarına bırakılmıştır (Fikret Güney, B. No: 2013/1936, 18/9/2013; Kudret Başbuğ B. No: 2014/4714, 8/6/2016). Ancak başvurucunun bu yolu etkili görerek bu yola başvurması hâlinde karar düzeltme talebine ilişkin bir karar verilinceye kadar olağan kanun yolları tüketilmiş olmayacaktır. Bir başka ifadeyle kanun yolunun tüketildiğinden söz edilebilmesi için öncelikle yapılan başvurunun sonucunun beklenmesi gerekir. Bu çerçevede idari yargı önündeki davalarda karar düzeltme yoluna başvurulması hâlinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunabilmek için öncelikle karar düzeltme talebinin sonucunun beklenmesi, böylece bu yolun tüketilmesi gerektiği açıktır (İsmail Buğra İşlek, § 18).

26. Başvuru konusu olayda, başvurucu tarafından planın iptali istemiyle İstanbul 3. İdare Mahkemesinde açılan davanın reddi yolunda verilen 20/12/2011 tarihli karara karşı yapılan temyiz istemi Dairenin 20/11/2013 tarihli kararıyla reddedilmiş ve Mahkeme kararı onanmıştır. Başvurucu bu karara karşı 7/3/2014 tarihinde karar düzeltme yoluna başvurmuş ancak karar düzeltme talebi hakkında henüz karar verilmeden Anayasa Mahkemesine 26/5/2014 tarihinde bireysel başvuru yapmıştır. Başvurucunun etkili ve sonuç almaya yeterli görerek başvurduğu bir kanun yolunun sonucunu beklemeksizin bireysel başvuruda bulunduğu ve dolayısıyla yargısal başvuru yollarının tamamının tüketilmediği anlaşılmaktadır.

27. Açıklanan nedenlerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin başvuru yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

28. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

29. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

30. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken, sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

31. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

32. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık on bir yıl sürdüğü anlaşılan yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

33. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

34. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

35. Başvurucu 10.000 TL tazminattalebinde bulunmuştur.

36. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

37. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya -talebi de dikkate alınarak- net 10.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

38. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın başvuru yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 10.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin bilgi için İstanbul 3. İdare Mahkemesine (E.2015/2046) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ASIM YÖNEMLİ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/8591 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/8591

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ASIM YÖNEMLİ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/8591)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Nahit GEZGİN

Başvurucular : 1. Asım YÖNEMLİ

2. Cansu YÖNEMLİ

3. Kamile YÖNEMLİ

Vekili : Av. Nedim ERKUŞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, üçüncü kişi tarafından gerçekleştirilen ve yakınlarının yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan silahlı saldırı olayının etkili soruşturulmaması nedeniyle yaşama hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 9/6/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucular Nevşehir'de ikamet etmektedirler. Başvurucular Asım Yönemli ve Kamile Yönemli'nin oğlu, diğer başvurunun ise kardeşi olan 1990 doğumlu Ahmet Yönemli 15/1/2012 tarihinde uğradığı silahlı bir saldırı sonucu yaşamını yitirmiştir.

8. Nevşehir Cumhuriyet Başsavcılığı (Cumhuriyet Başsavcılığı) olay hakkında soruşturma açmış ve 18/4/2012 tarihinde şüpheli E.G. hakkında tasarlayarak öldürme suçundan Nevşehir Ağır Ceza Mahkemesinde (Ağır Ceza Mahkemesi) kamu davası açmıştır.

9. Bu davaya katılan Cumhuriyet Savcısının esas hakkındaki mütalaasında, her ne kadar sanık hakkında tasarlayarak öldürme suçundan iddianame düzenlenerek kamu davası açılmış ise de yargılama sırasında toplanan delillere göre olayda tasarlamanın unsurlarının oluşmadığı, bu nedenle sanığın kasten öldürme suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kamu davasına katılan ve bir vekille temsil edilen başvurucular ise sanığın tasarlayarak öldürme suçundan cezalandırılmasını ve haksız tahrik hükümlerinin uygulanmamasını talep etmişlerdir.

10. Ağır Ceza Mahkemesi 7/12/2012 tarihinde,sanığınkasten öldürme suçundan neticeten 18 yıl hapis cezası ile mahkûmiyetine karar vermiştir. Karar gerekçesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Sanık E... G...Nevşehir de oturmakta olup, geçimini esnaflık yaparak sağlamaktadır. Maktul Ahmet ile E... G... olay tarihinden yaklaşık iki ay önce tanışmışlardır. ...

Olay tarihinde, saat 20:35 sıralarında, sanık E... G... maktul Ahmet Yönemli ile birlikte Nevşehir D... Oteli'nin arka tarafında kalan boş araziye silahla atış yapmak için gitmişlerdir. Daha önceden aralarında var olan araç alım satımından kaynaklanan alacak-verecek ilişkisi ve yaşadıkları maddi problemlerin de etkisiyle aralarında tartışmaya başlamışlardır. Tartışma esnasında aralarında küfürleşmeler olmuştur. Ancak önce kimin küfür ettiği saptanamamıştır. Tartışma sonucunda sanık, ekspertiz raporuna göre6136 sayılı Yasa kapsamında kalan ve yasak silahlardan olduğu belirtilen tüfek ile ense kısmından tek ve bitişik atış suretiyle vurarak Ahmet'i öldürmüştür. Sanık, olay gününün gecesi ve ertesi gün öğleden sonra yeniden olay mahalline gitmiştir. Maktulü, kazdığı çukurun içine gömmüştür. Sanığın kiraladığı anlaşılan 50 ...plaka sayılı H... marka beyaz renkli araca ait GPRS araç takip sistemi kayıtları üzerinden emniyet birimleri tarafından gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda maktul bulunmuştur.

...

Sanık yargılama aşamasındaki savunmalarında, kendisini korumak amacıyla ateş ettiğini ve Ahmet'i öldürmek ya da yaralamak gibi bir amacının bulunmadığını belirterek yüklenen suçlamaları kabul etmemiştir. Sanığın aşamalardaki savunmalarının birbiriyle çelişkili olması, maktüldeki öldürücü yaranın bulunduğu yer ve niteliği, yapılan atışın bitişik atış olması, eylemin sonrasında maktülü gömmek için gösterdiği çaba ve olayın soruşturma görevlilerinin titiz çalışması sonucunda ortaya çıkarılması karşısında sanığın savunmalarının cezadan kurtulmak amacına yönelik olduğu kanaatine varılmış ve itibar edilmemiştir

Sanığın eylemini tasarlayarak gerçekleştirdiği iddiasıyla kamu davası açılmış vekatılan taraf, sanığın eyleminin canavarca hisle ya da eziyet çektirerek ve tasarlayarak adam öldürme suçunu oluşturduğunu iddia etmiştir.

Canavarca hisle öldürme, sırf öldürmüş olmak için öldürme ve ölenin acı çekmesinden zevk duymak için öldürmektir. Eziyet çektirerek öldürmede ise, eylemin ölümü meydana getirme bakımından zorunlu olmayan ve ölüme takaddüm eden vahşice hareketlerle gerçekleştirilmesi ve sanığın öldürme kastının yanında işkence ya da eziyet çektirme kastının da bulunması gerekmektedir. Somut olayda, sanığın canavarca hisle ya da eziyet çektirerek öldürdüğüne ilişkin şüpheden uzak, kesin delil bulunmamaktadır.

Kasten öldürme suçunun işlenmesinde tasarlamanın oluşması için dört koşul birlikte gerçekleşmelidir. Bu koşullar; a-) failin bir kimseye karşı belirli bir suç işlemeye sebatla ve koşulsuz olarak karar vermesi, b-) bu kararın hemen verilip uygulanmaması, c-) suç işleme kararı ile fiilin icrası arasında bir süre geçmesi d-) ve bu sürede failin soğukkanlılık ve sukünetle düşündükten sonra ulaştığı ruhi sukünete rağmen bu kararından vazgeçmeyip fiilini işlemekte ısrar etmesidir. Tasarlayarak kasten adam öldürme suçlarında doktirinde tasarlamayı açıklama bakımından iki görüş mevcuttur. Soğukkanlılık teorisine göre, tasarlayarak adam öldüren şahısta anormal bir soğukkanlılık olmalıdır. Bu kişininbaşkasını öldürürken hiç heyecan duymamış olması, ayrıca fail öldürme kararını önceden almış olmasına ve araya zaman girmiş olmasına karşı soğukkanlılığını korumuş ve bu karardan vazgeçmemesi gereklidir. Planlama teorisine göre de; tasarlama ile işlenen adam öldürme suçlarında suç önceden kararlaştırılmış ve hazırlanıp planlanmıştır. Bu hazırlık pusu kurmak, mağduru hile ile öldüreceği yere getirmek, mağduru arayıp bulmak veya mağdur ile arkadaş olmak biçiminde olabilecektir. Burada fail önceden aldığı suç işleme kararını gerçekleştirmek için suçta kullanacağı araçları, seçip temin etmekte ve bu suçu nasıl işleyeceği konusunda plan yapmaktadır. Her iki teoride de ortak olan, faildeki suç işleme kararı ile fiilin icrası arasında belirli bir sürenin geçmesi gerektiğidir. Somut olayda, sanık E... olay günü arkadaşı olan maktül ile atış yapmak için boş araziye gitmiştir. Atış sırasında aralarında tartışma geçmiş ve E... tüfeği ile maktülü ensesinden o anlık karar ile vurmuştur. Tanıklar S... U... ve H... A..., olay tarih ve saatinde olay yerine yakın bir yerde kaybolan köpeklerini aradıkları esnada, birkaç el silah sesi ile bağrışma ve küfürleşme sesleri duyduklarını, ancak olayın oluşunu görmediklerini belirtmişlerdir. Bu tanık beyanlarından da anlaşılacağı üzere, suça konu öldürme olayının öncesinde sanık ve maktül arasında tam olarak bilinemeyen sebepten dolayı tartışma çıkmış ve bu tartışma üzerine sanık verdiği ani kararla maktulü öldürmüştür.

... Bu yüzden, mahkememizce sanığın eyleminin kasten insan öldürme suçu kapsamında kaldığı kanaatine varılmıştır.

...

... Sanık savunmalarında, aralarında tartışma yaşandığını ve maktül tarafından kendisine hakaret edildiğini belirtmiştir. Bir kısım tanıklar da olay yerinden küfür ve bağrışma seslerinin geldiğini doğrulamışlardır. Hakaret eyleminin önce kim tarafından başlatıldığı kanıtlanamadığından ve sanığın ölenin kendisine hakaret ettiğine ilişkin savunmasının aksine delil bulunmadığından, sanığın Ahmet'ten kaynaklanan haksız hareketin şiddetli elem ve hiddetinin etkisi altında suçu işlediğinin kabulünde zorunluluk olmuş ve sanık lehine haksız tahrik hükümleri uygulanmıştır. Tahrike konu haksız eylemin niteliğine göre 5237 sayılı TCK’nın 29. maddesi uyarınca takdiren alt sınırdan indirim yapılmıştır.

...

İddia, sanık savunması, tanık anlatımları, otopsi raporu, diğer ekspertiz raporları, Adli Tıp Kurumu raporu, olay yeri tespit tutanağı ve diğer tutanaklar, yargılama sırasında toplanan diğer deliller ve tüm dosya kapsamına göre; sanığın olay tarihinde, Ahmet Yönemli'den kaynaklanan haksız tahrikin de etkisiyle onu öldürmek suretiyle 5273 sayılı TCK'nın 81. maddesinde düzenlenen kasten öldürme suçunu ... işlediği sabit olduğundan cezalandırılması yönüne gidilmiştir. ... Sanığın kasten adam öldürme eylemini maktülden kaynaklanan haksız hareketin etkisiyle işlemiş olduğu kabul edildiğinden lehine haksız tahrik hükümleri uygulanmıştır. Sanığın, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kapsamında kalsa da adli sicil kaydının bulunması, eyleminden sonra olay yerine tekrar giderek maktülü gömmek suretiyle suçunu gizlemeye çalışması şeklinde ortaya çıkan fiilden sonraki davranışları göz önüne alınarak sanık hakkında TCK 62. maddesi uygulanmamıştır.

(...)"

11. Başvuruculaların ve sanığın temyizi üzerine söz konusu karar, Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 17/3/2014 tarihli kararı ile onandığından aynı tarihte kesinleşmiştir. Başvurucular temyiz dilekçelerinde, sanığın tasarlayarak öldürme suçundan cezalandırılması gerekirken kasten öldürme suçundan cezalandırıldığını ayrıca olayda haksız tahrik hükümlerinin uygulanmasının da mümkün olmadığını ileri sürmüşler; ayrıca temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasını talep etmişlerdir.

12. 1. Ceza Dairesi, temyiz incelemesini sanığın talebi nedeniyle duruşmalı olarak gerçekleştirmiştir. Bu duruşmaya sanığın müdafii katılmış, başvuruculaların duruşmalı inceleme talebi ise Daire tarafından hak ve yetkilerinin bulunmadığı gerekçesiyle kabul edilmemiştir. Onama kararının ilgili bölümü şöyledir:

"1-a) Katılanların hak ve yetkisi bulunmadığından, katılanlar vekilinin duruşmalı inceleme isteminin CMUK'nun 318. maddesi gereğince reddine karar verilmiştir.

...

2- Toplanan deliller karar yerinde incelenip, sanığın 'kasten öldürme ve 6136 sayılı Yasaya muhalefet' suçlarının sübutu kabul, oluşa ve soruşturma sonuçlarına uygun şekilde suçların niteliği tayin, kasten öldürme suçu yönünden tahrike ilişen cezayı azaltıcı sebebin nitelik ve derecesi takdir kılınmış, savunması inandırıcı gerekçelerle değerlendirilmiş, incelenen dosyaya göreverilen hükümlerde isabetsizlik görülmemiş olduğundan, sanık ve müdafiilerinin temyiz dilekçesinde ve duruşmalı incelemede, meşru savunmaya, suçun niteliğine, tahrikin derecesine, TCK'nın 62, 50, 51 ve CMK'nın 231 maddelerinin uygulanması gerektiğine vesaireye, katılanlar vekilinin suçun niteliğine, haksız tahrik hükümlerinin uygulanmaması gerektiğine vesaireye yönelen ve yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle, kısmen resen de temyize tabi olan hükümlerin tebliğnamedeki düşünce gibi [ONANMASINA]"

13. Nihai karar, başvurucular tarafından 15/5/2014 tarihinde öğrenilmiş olup yasal süresi içinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

14. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Haksız tahrik" kenar başlıklı 29.maddesi şöyledir:

“ (1) Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine onsekiz yıldan yirmidört yıla ve müebbet hapis cezası yerine oniki yıldan onsekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Diğer hâllerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir.”

15. 5237 sayılı Kanun'un "Kasten öldürme" kenar başlıklı 81. maddesi şöyledir:

"(1) Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır."

16. 5237 sayılı Kanun'un "Nitelikli hâller" kenar başlıklı 82. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

" (1) Kasten öldürme suçunun;

a) Tasarlayarak,

(...)

İşlenmesi hâlinde, kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır."

17. 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Temyiz ve karar düzeltme" kenar başlıklı 8. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

" (1) Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 322 nci maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları hariç olmak üzere, 305 ilâ 326 ncı maddeleri uygulanır. "

18. 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı mülga Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun"Ağır Ceza Hükümlerinin Tetkikinde Duruşma" kenar başlıklı 318. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Ağır cezaya mütaallik hükümlerde Temyiz Mahkemesi tetkikatını maznunun temyiz istidasındaki talebi üzerine veya dilerse resen duruşma icrası suretiyle yapar. Duruşma gününden maznuna veya talebi üzerine müdafiine haber verilir. Maznun duruşmada hazır olabileceği gibi kendisini vekaletnameyi haiz bir müdafi ile de temsil ettirebilir.

(...)."

19. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Duruşmalı inceleme" kenar başlıklı 299. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) On yıl veya daha fazla hapis cezasına ilişkin hükümlerde, Yargıtay, incelemelerini sanığın veya katılanın temyiz başvurusundaki istemi üzerine veya re'sen duruşma yoluyla yapar. Duruşma gününden sanığa, katılana, müdafi ve vekile haber verilir. Sanık, duruşmada hazır bulunabileceği gibi, kendisini bir müdafi ile de temsil ettirebilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

20. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvuruculaların İddiaları

21. Başvurucular, yakınlarının yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan silahlı saldırı olayı hakkında

görülen davada;

i. Eylemin birden fazla kişi tarafından gerçekleştirildiğine ilişkin iddialarının soruşturulmadığını,

ii. Sanık hakkında tasarlayarak öldürme suçundan ve haksız tahrik hükümleri uygulanmaksızın hüküm kurulması gerekirken suçun niteliğinde ve haksız tahrik hükümlerinin uygulanmasında yanılgıya düşülerek eksik ceza tayin edildiğini,

iii.Mahkûmiyet ve onama kararlarının gerekçeden yoksun olduğunu,

iv. Temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması taleplerinin Yargıtay tarafından reddedilip sadece sanığın hazır bulunduğu duruşma sonrasında karar verildiğini belirterek Anayasa'nın 10. ve 36. maddelerinde güvence altına alınan eşitlik ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüş; yargılamanın yenilenmesine karar verilmesi talebinde bulunmuşlardır.

B. Değerlendirme

22. Anayasa’nın “Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” kenar başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

23. Anayasa’nın "Devletin temel amaç ve ödevleri" kenar başlıklı 5. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Devletin temel amaç ve görevleri, … Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.”

24. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvuruculların iddialarının özü, yakınlarının doğal olmayan ölümüyle ilgili olarak yürütülen soruşturmanın etkili olmadığıdır. Bu nedenle başvuruculların söz konusu iddiaları, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkı kapsamında incelenmiştir.

25. Yaşama hakkının doğal niteliği gereği, yaşamını kaybeden kişi açısından bu hakka yönelik bir başvuru ancak yaşanan ölüm olayı nedeniyle ölen kişinin mağdur olan yakınları tarafından yapılabilecektir (Serpil Kerimoğlu ve diğerleri, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 41).

26. Başvuru konusu olayda başvurucular Asım Yönemli ve Kamile Yönemli, müteveffa Ahmet Yönemli'nin sırasıyla babası ve annesi; başvurucu Cansu Yönemli ise kardeşidir. Bu nedenle başvuru ehliyeti açısından bir eksiklik bulunmamaktadır. Başvuru ehliyeti bakımından bir eksiklik bulunmamakla birlikte başvurunun kabul edilebilirlik açısından da değerlendirilmesi gerekmektedir.

27. Bu noktada devletin yaşama hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülüklerinin usule ilişkinyönünün de bulunduğu ve bu usul yükümlülüğünün doğal olmayan her ölüm olayının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili bir soruşturma yürütmeyi gerektirdiği belirtilmelidir. Bu soruşturmanın temel amacı, yaşam

hakkını koruyan hukukun etkili bir şekilde uygulanmasını ve kamu görevlilerinin müdahalesiyle veya onların sorumlulukları altında meydana gelen veya diğer bireylerin filleriyle gerçekleşen ölümler nedeniyle ilgililerin hesap vermelerini sağlamaktır (Serpil Kerimoğlu ve diğerleri,§ 54).

28. Diğer taraftan yaşama hakkına ilişkin ceza soruşturmasının etkililiği için diğer şartların yanında her olayın kendine özgü şartlarında değerlendirme yapılmak koşuluyla yaşamı tehlikeye soktuğu açık olan eylemler ile maddi ve manevi varlığa yönelik ağır saldırıların cezasız kalmaması (Filiz Aka, B. No: 2013/8365, 10/6/2015, § 32) ve fiilen hesap verilebilirliği sağlamak için soruşturma sürecinin kamu denetimine açık olması gerekir. Ayrıca her olayda, ölen kişinin yakınlarının meşru menfaatlerini korumak için bu sürece gerekli olduğu ölçüde katılmaları sağlanmalıdır (Serpil Kerimoğlu ve diğerleri,§ 58).

29. Başvurucular, olay hakkında etkili bir soruşturma yürütülmediği iddiasına ilişkinolarak delillerin hatalı değerlendirilmesi nedeniyle suçun niteliğinin belirlenmesinde ve haksız tahrik hükümlerinin uygulanmasında yanılgıya düşülüp olayın failinin gerektiği gibi cezalandırılmadığını ve olaya başka kişilerinde karışıp karışmadığının araştırılmadığını ileri sürmüşlerdir. Başvurucular, Ağır Ceza Mahkemesi ve Yargıtay ilgili Dairesince verilen kararların bu yönleriyle gerekçeden yoksun olduğundan da şikâyet etmektedirler.

30. Somut olayda başvurucuların yakını, 15/1/2012 tarihinde gerçekleştirilen bir silahlı saldırıda yaşamını yitirmiştir. Olay hakkında yürütülen soruşturma sonucunda fail yakalanmış ve Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hakkında tasarlayarak öldürme suçundan kamu davası açılmıştır.Bu davaya Cumhuriyet Başsavcılığını temsilen katılan Cumhuriyet Savcısı, yargılama sonucunda elde edilen delilere göre eylemin tasarlayarak işlenmediği yönünde görüş bildirmiş; yargılamayı yürüten Ağır Ceza Mahkemesi de olayda tasarlayarak öldürme suçunun oluşması için aranan yasal koşulların gerçekleşmediğine karar vermiştir. Başvurucuların suçun niteliğine ilişkin temyiz itirazları da Yargıtay ilgili Dairesi tarafından reddedilmiştir (bkz. §§ 10-12).

31. Öte yandan başvurucular, temyiz başvurularında, eylemin tasarlanarak gerçekleştirildiğini iddiaetmişler, ancaksanık tarafından tek başına gerçekleştirilmediğini, olaya başka kişilerin de karıştığını ileri sürmemişlerdir (bkz. § 11).

32. Bu noktada Anayasa Mahkemesinin doğrudan ilgili soruşturma ve yargılama makamlarının yerine geçecek şekilde delillerin değerlendirmesini kendisinin yapmasının veya yürütülmesi gerekli olan soruşturma işlemlerini belirlemesinin söz konusu olamayacağı belirtilmelidir. Başka bir ifadeyle Anayasa Mahkemesinin görevi, bu makamların maddi olaylara ilişkin yaptıkları değerlendirmenin yerine kendi değerlendirmesini koymak değildir (Hıdır Öztürk ve Dilif Öztürk, B. No: 2013/7832, 21/4/2014, § 58). Bu konuda asıl sorumlu ve yetkili olanlar ilk elden olayları inceleyen yetkili adli ve idari mercilerdir. Bunun aksine bir durum, ancak olaya ilişkin kesin ikna edici nitelikte bulguların varlığı hâlinde söz konusu olabilir (Cemil Danışman, B. No: 2013/6319, 16/7/2014, § 58).

33. Bununla birlikte soruşturma makamlarınca olayın sebebinin objektif analizinin yapılması ve soruşturma sonucunda alınan kararın elde edilen tüm bulguların kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayalı olması da gerekmektedir (Cemil Danışman, § 99).

34. Başvuru bu bağlamda değerlendirildiğinde soruşturmada, başvurucuların iddiasının aksine olayın sebebinin objektif bir değerlendirmesinin yapılmadığını ve elde edilen delillerin kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayalı olarak sonuca ulaşılmadığını

söyleyebilmeyi mümkün kılan bir durum söz konusu değildir. Bu konuda başvurucuların aksi yöndeki iddiaları doğrultusunda kesin ikna edici nitelikte bir bulgu elde edilememiştir.

35. Başvuruya konu soruşturma sonucunda verilen kararda, olayın gerçekleşme koşullarının, eylemin hukuki niteliğinin ve haksız tahrik hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağının ayrıntılı bir şekilde tartışıldığı; Yargıtay incelemesi aşamasında da başvuruculların ileri sürdükleri temyiz sebeplerinin değerlendirilip bu değerlendirme sonucunda İlk Derece Mahkemesince suçun niteliğinin soruşturmanın sonuçlarına uygun şekilde tayin edildiğinin ve haksız tahrike ilişkin cezayı azaltıcı sebebin niteliği ve derecesinintakdir edildiğinin belirtildiği anlaşılmıştır.

36.Dolayısıyla soruşturmada başvurucuların, yakınlarına yönelik eylemin yeterli bir ceza ile yaptırım altına alınmadığı ve olaya başka kişilerin de karıştığı iddialarına ilişkin yetkili makamlardan kaynaklanan bir eksiklik bulunmamaktadır. Öte yandan olayın kendine özgü şartlarında değerlendirme yapıldığında failin benzer yaşama hakkı ihlalleri bakımından caydırıcı nitelikte olan uzun süreli hürriyeti bağlayıcı ceza ile cezalandırıldığı görülmektedir bkz. §§ 10, 11).

37. Başvurucular, ikinci olarak temyiz aşamasındaki duruşma taleplerinin reddedilmesi nedeniyle soruşturmaya etkili katılımlarının sağlanmadığından şikâyet etmektedirler.

38. Öncelikle ilgili mevzuat hükümlerinde, temyiz incelemesinin yapıldığı tarihe ilişkin olarak başvuruculların incelemenin duruşmalı olarak yapılmasını talep edebilmelerine olanak sağlayan bir düzenlemenin bulunmadığı görülmektedir (bkz. §§ 17-19).

39. Diğer taraftan bu husus bir yana bırakılacak olsa bile başvuruculların bireysel başvuru formunda; taleplerinin kabul edilmesi ve duruşmaya katılımlarının sağlanması durumunda sanığın katılımıyla gerçekleştirilen bu süreçte gerçekleştirilen hangi işleme ne gibi bir gerekçeyle itiraz edeceklerine, edememeleri nedeniyle soruşturmanın seyrinin ne şekilde değiştiğine ve Ilk Derece Mahkemesinde yapılan duruşmalarda talep ettiklerinden farklı olarak hangi taleplerde bulunacaklarına ilişkin herhangi bir açıklamada bulunmadıkları görülmüştür.

40. Kaldı ki başvuruculların İlk Derece Mahkemesi tarafından yürütülen yargılamaya etkili katılımlarının sağlanmadığı yönünde bir iddiaları bulunmamaktadır ve başvuru dosyasında söz konusu aşamada etkili katılımlarının sağlanmadığının kabul edilmesini gerektirecek bir bilgi veya bulgu da mevcut değildir.Etkili katılımları sağlanarak yürütülen bu yargılama sonucunda verilen kararın temyiz incelemesinin yapıldığı sırada gerçekleştirilen duruşmaya katılımlarının yasal düzenleme gereği söz konusu olamamasının başlı başına başvuruculların aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına sebep olduğu da -temyiz incelemesinin niteliği dikkate alındığında- söylenemez.

41. Bu nedenle somut olayda, başvuruculların meşru menfaatlerinin korunması için gerekli olduğu ölçüde soruşturmaya etkili katılımlarının sağlanmadığının söylenemeyeceği kanaatine varılmıştır. Dolayısıyla tüm bu değerlendirmeler ışığında başvuruda açık ve görünür bir ihlalin olmadığı sonucuna varılmıştır.

42. Açıklanan nedenlerle başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvurucular üzerinde BIRAKILMASINA 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AHMET NURİ DEMİRSOY ve ANNITA DEMİRSOY

B. No: 2014/12080 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/12080

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

AHMET NURİ DEMİRSOY VE ANNITA DEMİRSOY BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/12080)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Özgür DUMAN

Başvurucular : 1. Ahmet Nuri DEMİRSOY

2. Annita DEMİRSOY

Vekili : Av. Mustafa ÖZTOK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, kıyı bankacılığı sistemine yatırılan mevduattan elde edilen faiz gelirleri üzerinden -Türkiye'de yerleşik olunmadığı ileri sürülmesine karşın- vergi alınması nedeniyle mülkiyet hakkının; buna ilişkin olarak açılan davada yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. 2014/12080 ve 2014/12081 numaralı bireysel başvurular 30/6/2014 tarihinde yapılmışlardır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. 2014/12081 numaralı bireysel başvuru dosyası, aralarında konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2014/12080 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmiş ve incelemenin 2014/12080 numaralı bireysel başvuru dosyasında yapılmasına karar verilmiştir.

7. 2014/12080 numaralı başvuruda, başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen başvuru hakkında görüş sunulmayacağını bildirmiştir.

8. İncelemenin yürütüldüğü 2014/12080 numaralı başvuruda Bakanlıktan görüş istenmiş olması ve birleşen diğer dosyaların da konu itibarıyla aynı olması gözönünde bulundurularak birleşen dosyalar yönünden ayrıca Bakanlıktan görüş istenmesine gerek görülmeyerek başvurunun incelenmesine geçilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

10. Başvurucular, haklarında düzenlenen vergi inceleme raporlarına istinaden 2001, 2002 ve 2003 yıllarında kıyı bankacılığı mevduat hesaplarından (off-shore hesaplardan) faiz geliri elde ettikleri iddiasıyla adlarına tarh edilen vergileri -fon payı, gecikme faizi ve vergi ziyaı cezalarıyla birlikte-4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda yer alan uzlaşma hükümlerinden yararlanarak ödemişlerdir. Başvuruculardan Ahmet Nuri Demirsoy belirtilen takvim yıllarında elde ettiği toplam 209.063,97 TL faiz geliri üzerinden 75.410,37 TL vergi aslı tarh ve tahakkuk ettirildiğini belirtmiş; başvurucu Annita Demirsoy ise bu dönemdeki faiz gelirleri üzerinden ayrıntılarını belirtmemekle toplam 28.273 TL vergi ödediğini ifade etmiştir.

11. Başvurucular, sonrasında ödenen verginin düzeltme yapılarak iadesi için 23/4/2007 tarihinde Çanakkale Vergi Dairesine başvurmuşlar ancak başvuruculara bu talepleri İdarece 11/6/2008 tarihinde reddedilmiştir.

12. Başvuruculara bu işlemin iptali talebiyle 4/9/2008 tarihinde açtıkları davalarda, Edirne Vergi Mahkemesinin 16/9/2008 tarihli kararlarıyla idari merci tecavüzü nedeniyle dilekçenin Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına tevdiine karar verilmiştir.

13. İdare tarafından cevap verilmeyerek başvurunun zımnen reddedilmesi üzerine başvurucu tarafından 15/12/2008 tarihinde Edirne Vergi Mahkemesinde bu idari işleme karşı iptal davası açılmıştır. Dava dilekçesinde; dava konusu vergilere ilişkin vergilendirme dönemlerinde altı aydan fazla Türkiye'de bulunmadığı için başvuruculara tam mükellef sayılamayacakları ve vergi ödememeleri gerektiği, bu nedenle vergilendirme işleminin hatalı olduğu ileri sürülmüştür.

14. Başvurucular 2001, 2002 ve 2003 yıllarında her yıl altı aydan az Türkiye'de kaldıklarını ifade etmişlerdir. Mahkeme ise iddia edilen bu hususu, Edirne İl Emniyet Müdürlüğü ile Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Pasaport Hudut İltica Dairesi Başkanlığından sormuştur. Mahkemeye gönderilen cevap yazılarında, başvuruculara belirtilen yıllarda altı aydan fazla yurtta kaldıklarının tespit edildiği bildirilmiştir. Mahkeme 17/9/2009 tarihinde davaların reddine karar vermiştir. Kararlarda; başvuruculara vergilendirmeye ilişkin

yıllarda altı aydan fazla Türkiye'de bulunduklarının tespit edildiği, dolayısıyla tam mükellef oldukları ve vergi tahsilatlarında hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilmiştir.

15. Başvurucular tarafından temyiz edilen kararlar, Danıştay Dördüncü Dairesinin 28/5/2012 tarihli ilamlarıyla onanmıştır. Başvurucuların karar düzeltme talepleri de aynı Dairenin 10/4/2014 tarihli ilamlarıyla reddedilmiştir.

16. Nihai kararlar, başvurucular vekiline 2/6/2014 tarihinde tebliğ edilmişlerdir.

17. Başvurucu 30/6/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

18. 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“Aşağıda yazılı gerçek kişiler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler:

1. Türkiye'de yerleşmiş olanlar;

19. 193 sayılı Kanun'un 4. maddesi şöyledir:

“Aşağıda yazılı kimseler Türkiye'de yerleşmiş sayılır:

1. İkametgahı Türkiye'de bulunanlar (İkametgah, Kanunu Medeninin 19 uncu ve müteakip Maddelerinde yazılı olan yerlerdir);

2. (Değişik bent: 19/02/1963 - 202/2 md.) Bir takvim yılı içinde Türkiye'de devamlı olarak altı aydan fazla oturanlar (Geçici ayrılmalar Türkiye'de oturma süresini kesmez.)

20. 193 sayılı Kanun'un 5. maddesi şöyledir:

“Aşağıda yazılı yabancılar memlekette altı aydan fazla kalsalar dahi, Türkiye'de yerleşmiş sayılmazlar:

1. Belli ve geçici görev veya iş için Türkiye'ye gelen iş, ilim ve fen adamları, uzmanlar, memurlar, basın ve yayın muhabirleri ve durumları bunlara benziyen diğer kimselerle tahsil veya tedavi veya istirahat veya seyahat maksadiyle gelenler;

2. Tutukluk, hükümlülük veya hastalık gibi elde olmıyan sebeplerle Türkiye'de alıkonulmuş veya kalmış olanlar.

21. 193 sayılı Kanun'un 24/12/1980 tarihli ve 2361 sayılı Kanun ile değişik 6. maddesi şöyledir:

“Türkiye'de yerleşmiş olmayan gerçek kişiler sadece Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilirler."

22. 213 sayılı Kanun’un 23/06/1982 tarihli ve 2686 sayılı Kanun ile değişik 112. maddesi şöyledir:

“Mükellefler, vergi muamelelerindeki hataların düzeltilmesini vergi dairesinden yazı ile isteyebilirler.

Bunların posta ile taahhütlü olarak gönderilmesi caizdir.”

23. 213 sayılı Kanun'un 2686 sayılı Kanunla değişik 114. maddesi şöyledir:

"Vergi mahkemesinde dava açma süresi geçtikten sonra yaptıkları düzeltme talepleri reddolunanlar şikayet yolu ile Maliye Bakanlığına müracaat edebilirler.

Bu Madde gereğince il özel idare vergileri hakkında valiliğe ve belediye vergileri hakkında belediye başkanlığına müracaat edilir."

B. Uluslararası Hukuk

24. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (Sözleşme) ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin özünde mülkiyet hakkını güvence altına aldığını kabul etmektedir. Mahkemeye göre bu madde üç belirgin kural içermektedir. Bu kurallardan ilki, maddenin birinci paragrafının birinci cümlesinde yer alan mülkiyetin barışçıl yararlanmaya (mülkiyetin dokunulmazlığına saygı) ilişkin genel nitelikli kuraldır. İkinci kuralın bulunduğu birinci paragrafın ikinci cümlesi ise mülkiyetten yoksun bırakmayı içerir ve bunu bazı koşullara bağlar. İkinci paragrafta yer alan üçüncü kural ise taraf devletlere mülkiyetin kamu yararına kullanılmasını kontrolünü veya vergilerin ya da diğer katkıların veya cezaların yerine getirilmesini sağlama yetkisi tanımaktadır (Sporrong ve Lönnroth/İsveç [GK], B. No: 7151/75-7152/75, 23/9/1982, § 61). Ancak bu üç kural birbirleriyle bağlantısız olmayıp ikinci ve üçüncü kuralların genel nitelikli birinci kuralın ışığında incelenmesi gerektiği ifade edilmiştir (James ve diğerleri/Birleşik Krallık [GK], B. No: 8793/79 21/2/1986, § 37; Lithgow ve diğerleri/Birleşik Krallık [GK], B. No: 9006/80-9262/81-9263/81-9265/81-9266/81-9313/81-9405/81, 8/7/1986, § 106).

25. AİHM içtihatlarında vergi yoluyla mülkiyet hakkına yapılan müdahaleler, Sözleşme'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ikinci paragrafında öngörülen mülkiyetin kullanımının kontrolüne ilişkin üçüncü kural kapsamında değerlendirilmektedir. Mahkemeye göre bu paragrafta yer alan kural, taraf devletlere vergi koyma ve vergilerin ödenmesini sağlamak için gerekli gördüğü kanunları çıkarma konusunda açık bir yetki tanımaktadır (Gasus Dosier-und Fördertechnik GmbH/Hollanda, B. No: 15375/89, 23/2/1995, § 59).

26. AİHM, vergi yoluyla mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin öncelikle öngörülebilir, belirli ve yeterince ulaşılabilir bir hukuka dayalı olması gerektiğini belirtmektedir (Lithgow ve diğerleri/Birleşik Krallık, § 110). AİHM içtihatlarına göre vergilerin konulması ve ödenmesi için gerekli tedbirlerin alınması şeklindeki bir müdahale, kamunun yararı ile bireyin temel haklarının korunmasının gereklilikleri arasındaki adil dengeyi sağlamalıdır. Mahkeme, üçüncü kural için de geçerli olan ve Sözleşme'ye ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin yapısında yer alan bu dengenin sağlanması için müdahalede kullanılan araçlar ile takip edilen meşru amaç arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunması gerektiğini ifade etmektedir. Mahkeme, vergilendirme alanındamakul bir temelden uzaklaşılmamak kaydıyla taraf devletlerin geniş bir takdir yetkisi olduğunu kabul etmektedir (Gasus Dosier-und Fördertechnik GmbH/Hollanda, § 60; Azienda Agricola Silverfunghi S.A.S. ve diğerleri/İtalya, B. No: 48357/07-52677/07-52687/07-52701/07, 24/6/2014, §§ 102-103; The National&Provincial Bulding Society, The Leeds Permanent Building Society and The Yorkshire Building Society/Birleşik Krallık, B. No: 21319/93-21449/93-21675/93, 23/10/1997, § 80).

27. AİHM belediye tarafından eğlence vergisi alınmasının şikâyet edildiği bir başvuruda, vergi alınmasının mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiğini kabul etmiş ancak hukuka dayalı olduğu tespit edilen müdahalenin kamu yararına dayalı meşru bir amacı taşıdığını ve

başvurucu Şirketin ise olayda vergilendirmenin aşırı bir yük getirdiğini kanıtlayamadığını belirterek müdahalenin açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (Wolfhard Koop-Automaten Goldene 7 GmbH & Co. KG/Almanya (k.k.), B. No: 38070/97, 30/3/1999). Yine vergi benzeri bir katkı payının söz konusu olduğu bir başvuruda da noterin elde ettiği gelirlerin %30'unu Noterler Birliğine yatırmasının zorunlu kılınması yoluyla mülkiyet hakkına yapılan müdahale, hukuka dayalı olduğu ve meşru bir amacının bulunduğu kabul edildikten sonra aşırı bir yük getirmediği tespit edilerek ölçülü bulunmuştur (George Drosopoulos/Yunanistan (k.k.), B. No: 40442/98, 7/12/2000).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

28. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Mülkiyet Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

29. Başvurucular, kıyı bankacılığı sistemine yatırdıkları mevduatların her durumda vergiden muaf olduğunu ifade etmişlerdir. Başvurucular kendilerinin yurt dışında kaldıkları süre dikkate alındığında çifte vatandaş olmaları nedeniyle bu mevduattan elde ettikleri gelirlerden vergi alınamayacağını vurgulamışlardır. Başvurucular, buna rağmen vergi alınması nedeniyle mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvurucular ayrıca, vergilendirme işlemine karşı açtıkları davada verilen mahkeme kararlarının yeterli ve makul bir gerekçe içermediğinden yakınmaktadırlar.

30. Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

31. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucular her ne kadar adil yargılanma hakkı kapsamında gerekçeli karar haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşler ise de bu şikâyetin aslında mülkiyet hakkına müdahalenin dayanağı olan kanunun yorumu ve uygulanmasına ilişkin olduğu değerlendirildiğinden başvurucunun makul sürede yargılanma hakkı dışındaki bütün ihlal iddiaları mülkiyet hakkı kapsamında incelenmiştir.

32. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 48. maddesinin (2) numaralı fıkrasında açıkça dayanaktan yoksun başvuruların Mahkemece kabul edilemezliğine karar verilebileceği belirtilmiştir. Bu bağlamda başvurucunun ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı veya müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile karmaşık veya zorlama şikâyetlerden ibaret başvurular açıkça dayanaktan yoksun kabul edilebilir (Hikmet Balabanoğlu, B. No: 2012/1334, 17/9/2013, § 24).

33. Anayasa'nın 35. maddesi mülkiyet hakkının sınırlandırılmasına ilişkin özel ilkeleri tespit ederken vergi ödevine ilişkin 73. maddesi ise vergi yoluyla mülkiyet hakkına yapılacak müdahalelerin anayasal sınırlarına ilişkin özel hükümler içermektedir (Türkiye İş Bankası A.Ş. [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 40).

34. Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarında; vergi ve benzeri yükümlülükler ile sosyal

güvenlik prim ve katkılarını belirlemeye, değiştirmeye ve ödenmesini güvence altına almaya yönelik müdahalelerin taşıdıkları amaçlar dikkate alındığında devletin mülkiyetin kamu yararına kullanımını kontrol veya düzenlenmesi yetkisi kapsamında incelenmesi gerektiği kabul edilmiştir (Arif Sarıgül, B. No: 2013/8324, 23/2/2016,§ 50; Narsan Plastik San. ve Tic. Ltd. Şti., B. No: 2013/6842, 20/4/2016, § 71). Somut olayda da aynı doğrultuda, başvuruculaın kıyı bankacılığı mevduat faizlerinin vergilendirilmesine yönelik müdahalenin, mülkiyetin kullanılmasının kontrolü veya düzenlenmesine ilişkin üçüncü kural çerçevesinde incelenmesi gerekmektedir.

35. Anayasa'nın 13. ve 35. maddeleri uyarınca mülkiyet hakkına yapılan bir müdahalenin öncelikle kanun ile öngörülmesi gerekmektedir.Kanunun varlığı kadar kanun metninin ve uygulamasının da bireylerin davranışlarının sonucunu önceden öngörebilecekleri kadar hukuki belirlilik taşıması gerekir. Bir diğer ifadeyle kanunun kalitesi de kanunilik koşulunun sağlanıp sağlanmadığının tespitinde önem arz etmektedir (Necmiye Çiftçi ve diğerleri, B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 56).

36. Somut olayda başvurucular öncelikle uyuşmazlık konusu vergilendirme döneminde altı aydan az bir süreyle yurtta bulunduklarını belirterek dar mükellef olduklarını belirtmişlerdir. Başvurucular bu nedenle ilgili mevzuata göre kendilerinden bu dönemdeki kıyı bankacılığı mevduat faiz gelirlerinin vergilendirilemeyeceğini ileri sürmüşlerdir. Dolayısıyla başvurucular ilk olarak kanunilik unsuru yönünden vergilendirme işlemini şikâyet etmişlerdir. Ancak Mahkeme, itibar ettiği resmî bilgi ve belgelere göre başvuruculaın belirtilen dönemde altı aydan fazla kaldıklarının tespit edildiğini, bu nedenle başvuruculaın tam mükellef olmaları nedeniyle 193 sayılı Kanun'un 3. ve 4. maddeleri uyarınca söz konusu faiz gelirlerinin gelir vergisine tabi olduğunu belirtmiştir.

37. 193 sayılı Kanun'un 3. maddesinde,Türkiye'de yerleşmiş olan kişilerin Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilecekleri düzenlenmiştir. Aynı Kanun'un 4. maddesinde ise ikametgahı Türkiye'de olanlar ile bir takvim yılı içinde Türkiye'de devamlı olarak altı aydan fazla oturanların Türkiye'de yerleşmiş sayılacakları hükme bağlanmıştır. Başvuru konusu olayda, başvuruculaın altı aydan fazla yurtta bulundukları gerekçesiyle anılan Kanun hükümlerine göre kıyı bankacılığı mevduat faiz gelirleri üzerinden gelir vergisi tarh ve tahakkuk ettirildiği anlaşılmaktadır. Bahsedilen kanun hükümleri açık ve net ifadeler içermekte olup hükümlerin anlaşılabilir ve ulaşılabilir olduğunda da tereddüt bulunmamaktadır.

38. Bu itibarla derece mahkemelerinin kararlarının dayandığı gerekçeler ile yukarıda belirtilen ilgili kanun hükümleri dikkate alındığında başvuruculaın mülkiyet hakkına yapılan vergisel müdahalenin kanunilik ölçütünü taşıdığı değerlendirilmiştir.

39. Anayasa'nın 35. maddesi uyarınca mülkiyet hakkı ancak kamu yararı amacıyla sınırlanabilir. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru incelemesinde açıkça temelden yoksun veya keyfî olduğu anlaşılmadıkça yetkili kamu organlarının kamu yararı tespiti konusundaki takdirine müdahalesi söz konusu olamaz. Kaldı ki müdahalenin kamu yararına uygun olmadığını ispat yükümlülüğü bunu iddia edene aittir (Mehmet Akdoğan ve diğerleri, B. No: 2013/817, 19/12/2013, §§ 34-36).

40. "Vergi", kamu giderlerini karşılamak amacıyla yasalarla gerçek ve tüzel kişilere mali güçlerine göre getirilen bir yükümlülüktür. Belirli bir hizmetten doğrudan yararlanma karşılığı olmayan vergi tüm kamu hizmetleri için yapılan giderlere ortak katılma payıdır (AYM, E.2013/66, K.2014/19, 29/1/2014). Dolayısıyla somut olayda tam mükellef olduğu

kabul edilen kişilerin kıyı bankacılığı mevduat faiz gelirlerinin vergilendirilmesinin, kamu yararına olup meşru bir amacı taşıdığı kuşkusuzdur.

41. Mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin kanuni olması ve kamu yararına dayalı meşru bir amacının bulunması yeterli olmayıp ayrıca müdahalenin ölçülü olması da gerekmektedir. Hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında dikkate alınacak ölçütlerden biri olan Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ölçülülük ilkesi uyarınca mülkiyet hakkının sınırlandırılması suretiyle elde edilmek istenen kamu yararı ile bireyin hakları arasında adil bir dengenin sağlanması zorunludur. Bu adil denge, başvurucunun şahsi olarak olağandışı ve aşırı bir yüke katlandığının tespit edilmesi durumunda bozulmuş olacaktır.

42. Ölçülülük ilkesi; “elverişlilik”, “gereklilik” ve “orantılılık” olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. “Elverişlilik”, öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını; “gereklilik”, ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, “orantılılık” ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2016/46, K.2016/178,23/11/2016, § 12; AYM, E.2015/40, K.2016/5, § 10).

43. Başvurucular, kıyı bankacılığı mevduat faiz gelirlerinden fahiş oranda vergi alındığından yakınmaktadırlar. Ancak başvurucu Annita Demirsoy'un vergi ziyaı cezası, fon payı ve gecikme faizi ile birlikte ödediği toplam tutarı belirttiği; başvurucu Ahmet Nuri Demirsoy'un ise -verdiği bilgilere göre- elde ettiği faiz gelirlerinden yaklaşık %36 oranında vergi aslı ödediği görülmektedir. Buna göre başvuruculaın tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin ceza ve diğer ferîlerine ilişkin açık bir şikâyetlerinin de bulunmadıkları dikkate alındığında uyuşmazlık konusu vergi asıllarının başvurucular üzerinde olağan dışı ve aşırı bir yüke yol açtığının somut olarak ortaya konulamadığı değerlendirilmiştir.

44. Diğer taraftan başvuruculara göre mahkeme kararlarında kıyı bankacılığı (off-shore) kazançlarının ne surette vergiye tabi olacağı tartışılmamıştır. Ancak Edirne Vergi Mahkemesinin 17/7/2009 tarihli kararlarında bu hususun ayrıntılı olarak tartışıldığı görülmektedir. Nitekim Mahkemeye göre uyuşmazlığın esası, davacının mükellefiyet şeklinin tayin ve tespiti, tam mükellef mi yoksa dar mükellef olarak mı vergilendirilmesi gerektiği sorununa ilişkin bulunmaktadır. Mahkemenin, konuya ilişkin hukuk kurallarını toplanan deliller doğrultusunda yorumlamak suretiyle sonuca vardığı anlaşılmaktadır. İkinci olarak başvurucular, yurt dışında kaldıkları süreler ile ilgili delillerinin tartışılmadığından yakınmaktadırlar. Ancak Mahkemenin kararında, başvuruculaın iddiaları nedeniyle Edirne İl Emniyet Müdürlüğü ve Emniyet Genel Müdürlüğü Pasaport Dairesi Başkanlığından araştırma yapıldığı açıklanmıştır. Mahkeme, bu araştırma sonucu verilen resmî nitelikteki bilgi ve belgelere itibar edildiğini gerekçede açık olarak belirtmiştir. Öte yandan hukuk kurallarının yorumlanmasına ilişkin bir konuda ayrı bir bilirkişi incelemesine gerek duyulmaması da derece mahkemelerinin takdirindedir. Dolayısıyla yapılan açık yargılama sonunda tarafların, davanın sonucuna etkili olabilecek tüm iddia ve savunmaları tartışılarak verilen kararda hükme ulaşılması için yeterli gerekçe bulunduğu anlaşılmaktadır. Kanun yolu incelemesi sonucunda verilen kararda da İlk Derece Mahkemesince gösterilen gerekçe ve karar sonucunun uygun bulunduğu görülmektedir.

45. Dolayısıyla başvuruculaın kıyı bankacılığı faiz gelirlerinin vergilendirilmesi suretiyle mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin kamunun yararı ile başvuruculaın mülkiyet haklarının korunması arasındaki adil dengeyi bozmadığı, müdahalenin meşru amacı ile

karşılaştırıldığında ölçülü olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durumda, mülkiyet hakkına ilişkin açık ve görünür bir ihlal bulunmamaktadır.

46. Açıklanan gerekçelerle mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

47. Başvurucular makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

48. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

49. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

50. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

51. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık yedi yıl sürdüğü anlaşılan yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

52. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

53. 6216 sayılı Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

54. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmamışlardır.

55. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

56. Başvuruculara makul sürede yargılanma hakkı yönünden manevi tazminat taleplerinde bulunmadıkları ve maddi tazminat taleplerinin ilişkili olduğu mülkiyet hakkının ihlali iddialarının ise kabul edilemez bulunduğu dikkate alındığında başvuruculara tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

57. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi

gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucunun tazminata ilişkin taleplerinin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Edirne Vergi Mahkemesine (E.2008/1237, K.2009/965 ve E.2008/1238, K.2009/966) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDULMECİT TETER VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/16223 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/16223

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDULMECİT TETER VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/16223)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Abdulmecit TETER

2. Mehmet KIZILTAŞ

3. Yusuf GÜNGEN

Vekili : Av. Nejdet EDEMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 1/10/2014, 26/9/2014 ve 29/12/2014 tarihlerinde yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucu Yusuf Güngen'in adli yardım talebi reddedilmiş, diğer başvurucuların adli yardım talepleri ise kabul edilerek başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/16238 ve 2015/653 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat

nedeniyle 2014/16223 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular aleyhine Başkale Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası Mahkemenin 28/3/2014 tarihinde verdiği kararla sona ermiş ve dava tarafların kararı temyiz etmemesi üzerine kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

12. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 47. maddesinin (6) ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 66. maddesinin (3) numaralı fıkralarında, başvuru evrakında herhangi bir eksiklik bulunması hâlinde bu eksikliğin giderilmesi için başvurucu veya varsa vekiline onbeş günü geçmemek üzere bir süre verileceği ve geçerli bir mazeret olmaksızın bu sürede eksikliğin tamamlanmaması hâlinde başvurunun reddine karar verileceği öngörülmüştür. Ayrıca İçtüzük'ün 66. maddesinin (2) numaralı fıkrasında da eksikliklerin tamamlattırılmasına dair yazıda başvurucuya, verilen kesin sürede eksiklikleri geçerli bir mazereti olmaksızın tamamlamadığı takdirde başvurusunun reddine karar verileceğinin bildirileceği ifade edilmiştir (Mehmet Encu ve diğerleri, B. No: 2014/11864, 24/2/2016, §§ 26-30).

13. Somut olayda, şikâyet konusu davada yerel mahkemece verilen nihai kararın başvuruculara tebliğ edildiğine dair belgenin en geç onbeş gün içinde Mahkemeye sunulması gerektiğine dair eksiklik bildiriminin 27/12/2016 tarihinde başvurucular vekiline tebliğ edildiği fakat söz konusu eksikliğin süresi içinde tamamlanmadığı anlaşılmıştır.

14. Eksiklik bildiriminin süresinde tamamlanmaması hâlinde bu durum, başvurunun usulüne uygun yapılıp yapılmadığı yönünden bireysel başvurunun her aşamasında resen gözetilmesi gereken bir husustur. Bu bağlamda eksikliklerin gideriminin süresinde yapılması başvurunun esastan incelenebilmesi için ön koşuldur.

15. Açıklanan nedenlerle başvurucular vekilinin, eksiklik bildiriminin tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş günlük kesin sürede geçerli bir mazeret olmaksızın başvurunun incelenmesi için gerekli ve temel nitelikteki eksik belgeleri sunmadığı anlaşıldığından başvurunun reddine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun REDDİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu Yusuf Güngen üzerinde BIRAKILMASINA 6/4/2017

tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

TAHİR ÇAKIR

B. No: 2014/16226 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/16226

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

TAHİR ÇAKIR BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/16226)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucu : Tahir ÇAKIR

Vekili : Av. Nejdet EDEMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 1/10/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucunun adli yardım talebi kabul edilerek başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu aleyhine Başkale Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası Mahkemenin 4/4/2014 tarihinde verdiği kararla sona ermiş ve dava tarafların kararı temyiz etmemesi üzerine kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

11. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (6) ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 66. maddesinin (3) numaralı fıkralarında, başvuru evrakında herhangi bir eksiklik bulunması hâlinde bu eksikliğin giderilmesi için başvurucu veya varsa vekiline onbeş günü geçmemek üzere bir süre verileceği ve geçerli bir mazeret olmaksızın bu sürede eksikliğin tamamlanmaması hâlinde başvurunun reddine karar verileceği öngörülmüştür. Ayrıca İçtüzük'ün 66. maddesinin (2) numaralı fıkrasında da eksikliklerin tamamlattırılmasına dair yazıda başvurucuya, verilen kesin sürede eksiklikleri geçerli bir mazereti olmaksızın tamamlamadığı takdirde başvurusunun reddine karar verileceğinin bildirileceği ifade edilmiştir (Mehmet Encu ve diğerleri, B. No: 2014/11864, 24/2/2016, §§ 26-30).

12. Somut olayda, şikâyet konusu davada yerel Mahkemece verilen nihai kararın başvurucuya tebliğ edildiğine dair belgenin en geç onbeş gün içinde Mahkemeye sunulması gerektiğine dair eksiklik bildiriminin 27/12/2016 tarihinde başvurucu vekiline tebliğ edildiği fakat söz konusu eksikliğin süresi içinde tamamlanmadığı anlaşılmıştır.

13. Eksiklik bildiriminin süresinde tamamlanmaması hâlinde bu durum, başvurunun usulüne uygun yapılıp yapılmadığı yönünden bireysel başvurunun her aşamasında resen gözetilmesi gereken bir husustur. Bu bağlamda eksikliklerin gideriminin süresinde yapılması başvurunun esastan incelenebilmesi için ön koşuldur.

14. Açıklanan nedenlerle başvurucu vekilinin, eksiklik bildiriminin tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş günlük kesin sürede geçerli bir mazeret olmaksızın başvurunun incelenmesi için gerekli ve temel nitelikteki eksik belgeleri sunmadığı anlaşıldığından başvurunun reddine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun REDDİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

DEVRİŞ DEGER VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/16428 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/16428

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

DEVRİŞ DEGER VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/16428)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Devriş DEGER

2. Celal ARSLAN

3. Hamdi ÖNEN

4. İbrahim DEGER

5. Şerif DEGER

6. Hasan DEGER

7. Mehmet ATLI

8. Osman ATA

9. Ali DEGER

10. Abdullah ARSLAN

11. Abdullah ATA

12. Keri ARSLAN

13. Güle ATA

14. Kemal ATAŞ

15. Remezan ARSLAN

16. Mehmet Salih ATLI

17. Mahmut ATLI

18. Arif DEGER

19. Abdurrahman DEGER

20. Hüsnü ARSLAN

21. Muhiddin ATA

22. Abdulbaki ATA

23. Sabri ARSLAN

24. Zeki ATA

25. Hüsnü ATA

26. Salih ATA

27. Abdurrahman ATAŞ

28. İbrahim ATAŞ

29. Vahit ATA

30. Ali ATLI

31. Nedim ŞAHİN

32. Hasan DEGER

33. Musa ARSLAN

34. Şükrü ATA

35. Teyyar ŞAHİN

36. Veysi ATA

37. Nezir ARSLAN

38. Selahattin ATLI

39. Cemil ARSLAN

40. Halime ARSLAN

41. Selim ATA

Vekili : Av. Engin Uğur HAMİDİ

42. Hacice YILDIRIM

43. Hanife UYTUN

44. Hanifi YILDIRIM

Vekili : Av. Eda FİDAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 10/10/2014 ve 17/12/2015 tarihlerinde yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2015/19701 sayılı bireysel başvuru dosyası konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/16428 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Hanifi Yıldırım ve Hanife Uytun'un babaları, başvurucu Hacice Yıldırım'ın ise eşi olan murislerinin 4/12/1986 tarihinde Çınar Asliye Hukuk Mahkemesinde, başvurucular Halime Arslan, Güle Ata, Selim Ata, Şükrü Ata, Ali Atlı, Mehmet Atlı, Abdurrahman Değer, Ali Değer, Devriş Değer, Hasan Değer (32 numaralı), Arif Değer aleyhlerine doğrudan; başvurucular Abdullah Arslan, Hüsnü Arslan, Celal Arslan, Nezir Arslan, Musa Arslan, Sabri Arslan, Remezan Arslan, Mehmet Salih Atlı, Nedim Şahin, Hasan Değer (6 numaralı), İbrahim Değer, Şerif Değer, Abdulbaki Ata, Hüsnü Ata, Muhiddin Ata, Osman Ata, Salih Ata, Vahid Ata, Veysi Ata ve Zeki Ata'nın anne yada babaları olan murisleri aleyhlerine açtığı el atmanın önlenmesi davası görevsizlik nedeniyle önce Çınar Kadastro Mahkemesine gönderilmiş, anılan Mahkemece verilen karar Yargıtayca bozulmuş ve Çınar Kadastro Mahkemesinin kapatılması üzerine dosya Diyarbakır Kadastro Mahkemesine devredilmekle şikâyet konusu dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

1. Başvurucu Hacice Yıldırım Yönünden

12. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 80. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendine göre başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir sebebin olmadığı kanaatine varılması hâlinde başvurunun düşmesine karar verilebilir. Bununla birlikte İçtüzük'ün 80. maddesinin (2) numaralı fıkrası gereği Anayasa'nın uygulanması ve yorumlanması veya temel hakların kapsamının ve sınırlarının belirlenmesi ya da insan haklarına saygının gerekli kıldığı hâllerde başvurunun incelenmesine devam edilebileceği

öngörülmüştür.

13. Başvuru tarihinden sonra ölen başvuruculaların mirasçılarının makul bir süre içinde başvuruyu devam ettirme yönünde iradelerini Anayasa Mahkemesine bildirmemeleri hâlinde anılan İçtüzük hükümleri uyarınca başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir sebebin olmadığı kanaatine varılabilir (Abdurrahman Miişoğlu ve diğerleri, B. No: 2014/7674, 23/3/2017, §§18-21). Somut olayda başvuruculardan Hacice Yıldırım başvuru tarihinden sonra 30/9/2016 tarihinde ölmüş ancak mirasçıları makul bir süre içinde başvuruya devam etme yönünde iradelerini bildirmemişlerdir. Anılan başvurucu yönünden başvurunun incelenmesine devam etmeyi gerekli kılan ve İçtüzük'ün 80. maddesinin (2) numaralı fıkrasında öngörülen nedenlerden biri de bulunmamaktadır.

14. Açıklanan nedenlerle başvuruculardan Hacice Yıldırım yönünden başvurunun düşmesine karar verilmesi gerekir.

2. Başvurucular Cemil Arslan, Keri Arslan, Abdullah Ata, Abdurrahman Ataş, İbrahim Ataş, Kemal Ataş, Mahmut Atlı, Selahattin Atlı, Teyyar Şahin, Hamdi Önen, Hanifi Yıldırım ve Hanife Uytun Yönünden

15. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (3),48. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca bireysel başvuruda, kamu gücünün neden olduğu iddia edilen ihlale dair olayların tarih sırasına göre özeti yapılmalı, bireysel başvuru kapsamındaki hakların ne şekilde ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve deliller açıklanmalıdır (Veli Özdemir, B. No: 2013/276, 9/1/2014, §§ 19, 20).

16. Somut olayda başvurucular Cemil Arslan, Keri Arslan, Abdullah Ata, Abdurrahman Ataş, İbrahim Ataş, Kemal Ataş, Mahmut Atlı, Selahattin Atlı ve Teyyar Şahin murislerinin, şikâyet konusu davada davalı sıfatıyla yer aldıkları iddia edilmişse de başvuruya dayanak olarak sunulan belgelerden anılan iddianın teyit edilemediği anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvurucular tarafından ileri sürülen iddiaların kanıtlanamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

17. Başvurucular Hanifi Yıldırım ve Hanife Uytun şikâyet konusu davada davacı olan murisleri Sıtkı Yıldırım'ın mirasçıları sıfatıyla, başvurucu Hamdi Önen ise şikâyet konusu davada davalı olan murisi Beşir Önen mirasçısı sıfatıyla anılan davada taraf olduklarını iddia etmişlerdir. Murislerinin şikâyet konusu davada taraf oldukları görülmekle beraber başvuruya dayanak olarak sunulan belgelerden söz konusu başvuruculaların anılan davaya mirasçı sıfatıyla devam edip etmediklerinin teyit edilemediği anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvurucular tarafından ileri sürülen iddiaların kanıtlanamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

18. Açıklanan nedenlerle başvurunun, başvurucular Cemil Arslan, Keri Arslan, Abdullah Ata, Abdurrahman Ataş, İbrahim Ataş, Kemal Ataş, Mahmut Atlı, Selahattin Atlı, Teyyar Şahin, Hamdi Önen, Hanifi Yıldırım ve Hanife Uytun yönünden diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

3. Diğer Başvurucular Yönünden

19. Diğer başvurucular yönünden açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

21. Başvuruya konu dava, bir kısım başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte olduğu bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

22. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

23. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 30 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

24. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

25. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

26. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

27. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

28. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

29. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara, şikâyet konusu davadaki taraf sayısı da dikkate alındığında karar ekli tabloda belirtilen miktarlarda manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

30. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin lehlerine manevi tazminat ödenmesine hükmedilen başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1.Başvurucu Hacice Yıldırım yönünden başvurunun DÜŞMESİNE,

2. Başvurucular Cemil Arslan, Keri Arslan, Abdullah Ata, Abdurrahman Ataş, İbrahim Ataş, Kemal Ataş, Mahmut Atlı, Selahattin Atlı, Teyyar Şahin, Hamdi Önen, Hanifi Yıldırım ve Hanife Uytun yönünden başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

3. Diğer başvurucular yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Diğer başvurucular yönünden Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara karara ekli tabloda gösterilen miktarlarda manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin lehlerine manevi tazminat hükmedilen başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.2013/30) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

BAŞVURUCULAR TAZMİNAT MİKTARI

1. Halime ARSLAN 2. Güle ATA 3. Selim ATA 4. Şükrü ATA 5. Ali ATLI 6. Mehmet ATLI 7. Abdurrahman DEĞER 8. Ali DEĞER 9. Devriş DEĞER 10. Hasan DEĞER (32 numaralı) 11. Arif DEĞER AYRI AYRI NET 12.000 TL

12. Abdulbaki ATA 13. Muhiddin ATA 14. Nedim Şahin AYRI AYRI NET 6.000 TL

15. Abdullah ARSLAN 16. Hüsnü ARSLAN AYRI AYRI NET 4.000 TL

17. Salih ATA 18. Vahid ATA 19. Zeki ATA AYRI AYRI NET 3.000 TL

20. Osman ATA 21. Mehmet Salih ATLI AYRI AYRI NET 2.000 TL

22. Veysi ATA 23. Musa ARSLAN 24. Sabri ARSLAN 25. İbrahim DEĞER 26. Şerif DEĞER AYRI AYRI NET 1.700 TL

27. Hasan DEĞER (6 numaralı) 1. 500 TL

28. Celal ARSLAN 29. Nezir ARSLAN 30. Remezan ARSLAN AYRI AYRI NET 1.100 TL

31. Hüsnü ATA 900 TL

MEHMET KAZIM AŞKIN

B. No: 2014/17825 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/17825

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MEHMET KAZIM AŞKIN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/17825)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Mehmet Kazım AŞKIN

Vekili : Av. Hikmet AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru 14/4/1995 tarihinde Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açılan alacak davasının uzun sürmesi nedeniyle adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 14/11/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, 1993 yılında Tekel Genel Müdürlüğüne sattığı tütün ürününün bedelini alamadığını ileri sürerek 14/4/1995 tarihinde alacak davası açmıştır. Muş 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 18/4/2014 tarihli kararı ile davanın kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 8/12/2014 tarihli ilamı ile onanmıştır. Karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 16/4/2015 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan araştırmada başvurucu Mehmet Kazım Aşkın'ın 4/7/2011 tarihinde vefat ettiği anlaşılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

9. Başvurucu, Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı alacak davasında yargılamanın uzun sürdüğünü ve uzun süren yargılama nedeniyle davanın ekonomik değerinin kalmadığını belirterek adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

10. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 51. maddesi gereği başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında ilgilinin 2.000 Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir.

11. Bu kapsamda özellikle Mahkemeyi yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (S.Ö., B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 29, Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015).

12. Başvuru konusu olayda, UYAP üzerinden yapılan araştırmada yargılama devam ederken başvurucu Mehmet Kazım Aşkın'ın 4/7/2011 tarihinde vefat ettiği tespit edilmiştir. Avukat Hikmet Aydın tarafından 14/11/2014 tarihinde başvurucunun makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddiasıyla bireysel başvuru yapılmış, başvuru formunda başvurucunun öldüğü konusunda bir bilgiye yer verilmemiştir.

13. Kamu gücü tarafından hakkı ihlal edilen kişinin bireysel başvuru yapmadan önce ölmesi durumunda ölen kişi adına bir başkası tarafından bireysel başvuru yapma imkânı bulunmamaktadır (Abdurrehman Uray, B. No: 2013/6140, 5/11/2014, § 30).

14. Açıklanan nedenlerle başvuru tarihinden önce vefat eden başvurucu adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekir.

15. Bu durumda Avukat Hikmet Aydın aleyhine Anayasa Mahkemesini yanıltıcı nitelikte başvuru yapması nedeniyle 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve İçtüzük'ün 83. maddesi

uyarınca takdiren 2.000 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle REDDİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA,

C. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi uyarınca Avukat Hikmet Aydın'ın 2.000 TL disiplin para cezası ile CEZALANDIRILMASINA,

D. Kararın bir örneğinin Türkiye Barolar Birliğine ve Muş Barosuna GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

MAMO ŞAKAR

B. No: 2015/3237 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2015/3237

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MAMO ŞAKAR BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2015/3237)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Mamo ŞAKAR

Vekili : Av. Hikmet AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru 14/4/1995 tarihinde Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açılan alacak davasının uzun sürmesi nedeniyle adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/2/2015 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, 1993 yılında Tekel Genel Müdürlüğüne sattığı tütün ürününün bedelini alamadığını ileri sürerek 14/4/1995 tarihinde alacak davası açmıştır. Muş 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 18/4/2014 tarihli kararı ile davanın kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 8/12/2014 tarihli ilamı ile onanmıştır. Karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 16/4/2015 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan araştırmada başvurucu Mamo Şakar'ın 8/5/1999 tarihinde vefat ettiği anlaşılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

9. Başvurucu, Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı alacak davasında yargılamanın uzun sürdüğünü ve uzun süren yargılama nedeniyle davanın ekonomik değerinin kalmadığını belirterek adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

10. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 83. maddesi ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 51. maddesi gereği başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında ilgilinin 2.000 Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir.

11. Bu kapsamda özellikle Mahkemeyi yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (S.Ö., B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 29, Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015).

12. Başvuru konusu olayda, UYAP üzerinden yapılan araştırmada yargılama devam ederken başvurucu Mamo Şakar'ın 8/5/1999 tarihinde vefat ettiği tespit edilmiştir. Avukat Hikmet Aydın tarafından 23/2/2015 tarihinde başvurucunun makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddiasıyla bireysel başvuru yapılmış, başvuru formunda başvurucunun öldüğü konusunda bir bilgiye yer verilmemiştir.

13. Kamu gücü tarafından hakkı ihlal edilen kişinin bireysel başvuru yapmadan önce ölmesi durumunda ölen kişi adına bir başkası tarafından bireysel başvuru yapma imkânı bulunmamaktadır (Abdurrehman Uray, B. No: 2013/6140, 5/11/2014, § 30).

14. Açıklanan nedenlerle başvuru tarihinden önce vefat etmiş başvurucu adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekir.

15. Bu durumda Avukat Hikmet Aydın aleyhine, Anayasa Mahkemesini yanıltıcı nitelikte başvuru yapması nedeniyle 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve İçtüzük'ün 83. maddesi

uyarınca takdiren 2.000 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle REDDİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA,

C. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi uyarınca Avukat Hikmet Aydın'ın 2.000 TL disiplin para cezası ile CEZALANDIRILMASINA,

D. Kararın bir örneğinin Türkiye Barolar Birliğine ve Muş Barosuna GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

MEHMET EMİN TİRYAKİ

B. No: 2015/3354 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2015/3354

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MEHMET EMİN TİRYAKİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2015/3354)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Mehmet Emin TİRYAKİ

Vekili : Av. Hikmet AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru 14/4/1995 tarihinde Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açılan alacak davasının uzun sürmesi nedeniyle adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/2/2015 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, 1993 yılında Tekel Genel Müdürlüğüne sattığı tütün ürününün bedelini alamadığını ileri sürerek 14/4/1995 tarihinde alacak davası açmıştır. Muş 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 18/4/2014 tarihli kararı ile davanın kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 8/12/2014 tarihli ilamı ile onanmıştır. Karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 16/4/2015 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan araştırmada başvurucu Mehmet Emin Tiryaki'nin 20/10/2007 tarihinde vefat ettiği anlaşılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

9. Başvurucu, Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı alacak davasında yargılamanın uzun sürdüğünü ve uzun süren yargılama nedeniyle davanın ekonomik değerinin kalmadığını belirterek adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

10. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 83. maddesi ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 51. maddesi gereği başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında ilgilinin 2.000 Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir.

11. Bu kapsamda özellikle Mahkemeyi yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (S.Ö., B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 29, Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015).

12. Başvuru konusu olayda, UYAP üzerinden yapılan araştırmada yargılama devam ederken başvurucu Mehmet Emin Tiryaki'nin 20/10/2007 tarihinde vefat ettiği tespit edilmiştir. Avukat Hikmet Aydın tarafından 23/2/2015 tarihinde başvurucunun makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddiasıyla bireysel başvuru yapılmış, başvuru formunda başvurucunun öldüğü konusunda bir bilgiye yer verilmemiştir.

13. Kamu gücü tarafından hakkı ihlal edilen kişinin bireysel başvuru yapmadan önce ölmesi durumunda ölen kişi adına bir başkası tarafından bireysel başvuru yapma imkânı bulunmamaktadır (Abdurrehman Uray, B. No: 2013/6140, 5/11/2014, § 30).

14. Açıklanan nedenlerle başvuru tarihinden önce vefat etmiş başvurucu adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekir.

15. Bu durumda Avukat Hikmet Aydın aleyhine, Anayasa Mahkemesini yanıltıcı nitelikte başvuru yapması nedeniyle 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve İçtüzük'ün 83. maddesi

uyarınca takdiren 2.000 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle REDDİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA,

C. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi uyarınca Avukat Hikmet Aydın'ın 2.000 TL disiplin para cezası ile CEZALANDIRILMASINA,

D. Kararın bir örneğinin Türkiye Barolar Birliğine ve Muş Barosuna GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

SÜLEYMAN EŞKİN

B. No: 2015/3359 | Karar tarihi: 06.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2015/3359

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

SÜLEYMAN EŞKİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2015/3359)

Karar Tarihi: 6/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Nuri NECİPOĞLU

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Süleyman EŞKİN

Vekili : Av. Hikmet AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru 14/4/1995 tarihinde Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açılan alacak davasının uzun sürmesi nedeniyle adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/2/2015 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, 1993 yılında Tekel Genel Müdürlüğüne sattığı tütün ürününün bedelini alamadığını ileri sürerek 14/4/1995 tarihinde alacak davası açmıştır. Muş 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 18/4/2014 tarihli kararı ile davanın kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 8/12/2014 tarihli ilamı ile onanmıştır. Karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 16/4/2015 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan araştırmada başvurucu Süleyman Eşkin'in 26/6/2002 tarihinde vefat ettiği anlaşılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 6/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

9. Başvurucu, Tekel Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı alacak davasında yargılamanın uzun sürdüğünü ve uzun süren yargılama nedeniyle davanın ekonomik değerinin kalmadığını belirterek adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

10. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 83. maddesi ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 51. maddesi gereği başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında ilgilinin 2.000 Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir.

11. Bu kapsamda özellikle Mahkemeyi yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi, durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (S.Ö., B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 29, Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015).

12. Başvuru konusu olayda, UYAP üzerinden yapılan araştırmada yargılama devam ederken başvurucu Süleyman Eşkin'in 26/6/2002 tarihinde vefat ettiği tespit edilmiştir. Avukat Hikmet Aydın tarafından 23/2/2015 tarihinde başvurucunun makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddiasıyla bireysel başvuru yapılmış, başvuru formunda başvurucunun öldüğü konusunda bir bilgiye yer verilmemiştir.

13. Kamu gücü tarafından hakkı ihlal edilen kişinin bireysel başvuru yapmadan önce ölmesi durumunda ölen kişi adına bir başkası tarafından bireysel başvuru yapma imkânı bulunmamaktadır (Abdurrehman Uray, B. No: 2013/6140, 5/11/2014, § 30).

14. Açıklanan nedenlerle başvuru tarihinden önce vefat etmiş başvurucu adına vekâlet ilişkisi sona ermiş olan avukat tarafından yapılan bireysel başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerekir.

15. Bu durumda Avukat Hikmet Aydın aleyhine, Anayasa Mahkemesini yanıltıcı nitelikte başvuru yapması nedeniyle 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve İçtüzük'ün 83. maddesi

uyarınca takdiren 2.000 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle REDDİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA,

C. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi uyarınca Avukat Hikmet Aydın'ın 2.000 TL disiplin para cezası ile CEZALANDIRILMASINA,

D. Kararın bir örneğinin Türkiye Barolar Birliğine ve Muş Barosuna GÖNDERİLMESİNE 6/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

EKREM ARABACI

B. No: 2014/237 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/237

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

EKREM ARABACI BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/237)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Ekrem ARABACI

Vekili : Av. Fatih TEPEAŞAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 7/1/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 21/9/1999 tarihinde Tekirdağ iline metal işleri öğretmeni olarak atandığını; bu tarihte askerlik hizmetini yerine getirmekte olduğundan göreve başlayamadığını ve atama kararının iptal edildiğini iddia etmiştir.

9. Başvurucu, Millî Eğitim Bakanlığının 30/3/2010 tarihli ve 17676 sayılı Genelgesi kapsamında öğretmenlik kadrosuna tekrar atanmak için başvuruda bulunmuş; başvurucunun talebi reddedilmiştir.

10. Başvurucu tarafından belirtilen işlem aleyhine 10/12/2010 tarihinde iptal ve tam yargısı davası açılmıştır.

11. Ankara 13. İdare Mahkemesinin 2/2/2010 tarihli ve E.2010/2423, K.2011/147 sayılı kararı ile süre aşımı nedeniyle davanın reddine hükmedilmiştir.

12. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onikinci Dairesinin 25/1/2012 tarihli ve E.2011/3113, K.2012/448 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

13. Bozma kararı uyularak yapılan yeniden incelemede Ankara 13. İdare Mahkemesinin 10/10/2012 tarihli ve E.2012/924, K.2012/2615 sayılı kararı ile davanın reddine karar verilmiştir.

14. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onikinci Dairesinin 29/4/2015 tarihli ve E.2013/615, K.2015/2663 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

15. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairede E.2015/3698 sayısı ile derdesttir.

16. Başvurucu 7/1/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

18. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

19. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

21. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın

süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

22. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 6 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

23. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

24. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

25. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

26. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

27. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 6.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

28. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 6.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Danıştay Onikinci Dairesine (E.2015/3698) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

FİKRİ ER

B. No: 2014/348 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/348

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

FİKRİ ER BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/348)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Fikri ER

Vekili : Av. Fatih TEPEAŞAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 9/1/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Başkent Üniversitesinde öğrenci iken 2003-2004 takvim yılı sonundamülga Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 25. maddesi uyarınca üniversiteden ilişiği kesilmiştir.

9. Başvurucu, 15/3/2005 tarihli ve 5316 sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun'un 1. maddesi kapsamında üst sınıfa devam ederek üç dersten not yükseltme sınavına girme istemli başvurunun reddedildiğini beyan etmiştir.

10. Başvurucu tarafından, belirtilen işlem aleyhine 27/7/2005 tarihinde iptal davası açılmıştır.

11. Ankara 3. İdare Mahkemesinin 19/6/2007 tarihli ve E.2005/2352, K.2007/1499 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

12. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Sekizinci Dairesi başkan ve üyeleri davadan çekinme talebinde bulunmuşlar, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 14/2/2008 tarihli kararı ile çekinme talebinin kabulüne karar verilmiştir.

13. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 18/2/2010 tarihli ve E.2008/117, K.2010/239 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

14. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Kurulun 23/1/2014 tarihli ve E.2010/2856, K.2014/71 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

15. Başvurucu 9/1/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

17. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

21. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate

alındığında somut olayda yaklaşık 8 yıl 5 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

22. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

23. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

24. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

25. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

26. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 8.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

27. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 8.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Ankara 3. İdare Mahkemesine (E.2005/2352, K.2007/1499) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

NUSRET KONAN (2)

B. No: 2014/1588 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/1588

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

NUSRET KONAN BAŞVURUSU (2)

(Başvuru Numarası: 2014/1588)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Nusret KONAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 7/2/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Nevşehir İl Özel İdaresi bünyesinde metalurji mühendisi olarak görev yapmakta iken Adıyaman İl Özel İdaresine naklen atanma talepli başvuruda bulunmuş; başvurucunun talebi reddedilmiştir.

9. Başvurucu tarafından belirtilen işlem aleyhine 12/6/2009 tarihinde açılan iptal davası yetkisizlik kararıyla Şanlıurfa İdare Mahkemesine devredilmiştir.

10. Şanlıurfa İdare Mahkemesinin 18/6/2010 tarihli ve E.2010/45, K.2010/1006 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

11. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Beşinci Dairesinin 27/3/2013 tarihli ve E.2010/6823, K.2013/2417 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

12. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 18/12/2013 tarihli ve E.2013/8651, K.2013/10348 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 12/2/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

13. Başvurucu 7/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

15. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

16. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

17. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

19. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 4 yıl 6 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

20. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede

yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

22. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 4.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 4.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Şanlıurfa İdare Mahkemesine (E.2010/45, K.2010/1006) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

RAMAZAN AÇIKGÖZ

B. No: 2014/1997 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/1997

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

RAMAZAN AÇIKGÖZ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/1997)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Ramazan AÇIKGÖZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/2/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, mülga Denizcilik Müsteşarlığı İstanbul Bölge Müdürlüğünde Gemi Sörvey Kurulu uzmanı olarak görev yapmakta iken Antalya Bölge Müdürlüğü emrine 27/10/2005 tarihli işlemle atanmıştır.

9. Başvurucu tarafından belirtilen işlem aleyhine 21/11/2005 tarihinde iptal davası açılmıştır.

10. İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 29/12/2006 tarihli ve E.2005/2857, K.2006/3418 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

11. Davalı idarenin temyizi üzerine, Danıştay Beşinci Dairesinin 10/2/2010 tarihli ve E.2007/7227, K.2010/508 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

12. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 1/7/2011 tarihli ve E.2010/5154, K.2011/3768 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

13. Bozma kararı uyularak yapılan yeniden incelemede, İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 29/9/2011 tarihli ve E.2011/1927, K.2011/1848 sayılı kararı ile davanın reddine karar verilmiştir.

14. Başvurucunun temyizi üzerine, Danıştay Beşinci Dairesinin 27/6/2012 tarihli ve E.2012/2456, K.2012/4933 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

15. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 12/11/2013 tarihli ve E.2012/11428, K.2013/7651 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 27/1/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

16. Başvurucu 11/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

18. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

19. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

21. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin

makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

22. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 11 ay sürdüğü anlaşılan yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

23. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

24. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

25. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

26. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

27. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 8.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

28. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 8.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin İstanbul 4. İdare Mahkemesine (E.2011/1927, K.2011/1848) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ASIM AÇIKEL (2)

B. No: 2014/2269 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/2269

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ASIM AÇIKEL BAŞVURUSU (2)

(Başvuru Numarası: 2014/2269)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Asım AÇIKEL

Vekilleri : Av. Ufuk SARIOĞLU

Av. Haşim ARLIER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 20/2/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte

yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, mülga (kapatılan) Çevre ve Orman Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü bünyesinde mühendis olarak görev yapmakta iken izinsiz olarak yurt dışına çıktığından bahisle aylıktan kesme cezası ile cezalandırıldırıldığını beyan etmiştir.

9. Başvurucu tarafından hakkında hükmedilen disiplin cezası aleyhine 21/5/2007 tarihinde iptal davası açılmıştır.

10. Ankara 6. İdare Mahkemesinin 22/5/2008 tarihli ve E.2007/473, K.2008/910 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

11. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onikinci Dairesinin 21/2/2011 tarihli ve E.2008/5770, K.2011/797 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

12. Başvurucunun karar düzeltme istemi aynı Dairenin 11/12/2013 tarihli ve E.2011/5236, K.2013/10455 sayısı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 29/1/2014 tarihinde başvurucu vekiline tebliğ edilmiştir.

13. Başvurucu 20/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

15. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

16. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

17. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

19. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate

alındığında somut olayda yaklaşık 6 yıl 6 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

20. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

22. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Ankara 6. İdare Mahkemesine (E.2007/473, K.2008/910) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

EMİNE ERBEYİ

B. No: 2014/2324 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/2324

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

EMİNE ERBEYİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/2324)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Emine ERBEYİ

Vekili : Av. Esin AYDİN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 21/2/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 22/10/2001 tarihinde tapu iptali ve tescil talebiyle dava açmıştır. Kızıltepe Asliye Hukuk Mahkemesi 30/6/2010 tarihli kararı ile davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar vermiştir. Karar, Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 5/10/2011 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 26/9/2012 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Kızıltepe 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin kurulmasının ardından yargılamaya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde devam edilmiş, Mahkemece bozma ilamına uyularak yapılan yargılamada 4/2/2014 tarihli karar ile davanın kabulüne karar verilmiştir. Davalının temyiz talebi üzerine dava dosyası Yargıtaya gönderilmiş olup temyiz incelemesi devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişklin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 15 yıl 5 aydır devam eden yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

16. Başvurucu uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazını kullanamadığını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet hakkının da ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvurucunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında mülkiyet hakkının ihlal edildiği yönündeki iddianın ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri

Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucu, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaat de dikkate alınarak başvurucuya net 16.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 16.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Yargıtay 14. Hukuk Dairesine GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VEYSEL ŞAHİN

B. No: 2014/2473 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/2473

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

VEYSEL ŞAHİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/2473)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Veysel ŞAHİN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 25/2/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu; T.C. Ziraat Bankası Berlin/Almanya Şubesinde müdür olarak görev yapmakta iken 22. dönem milletvekili seçimlerine katılmak amacıyla istifa ettiğini, milletvekili seçilememesi üzerine görevine iade istemi hakkındaki zımni ret işlemine karşı dava açtığını, anılan davada dava konusu işlemin iptaline ve tazminat isteminin kısmen kabulüne karar verildiğini, bu karar gereğince Berlin/Almanya Şubesine atanması gerekirken İstanbul Zeytinburnu Şubesi müdürlüğüne atandığını beyan etmiştir.

9. Başvurucu tarafından belirtilen işlem aleyhine 2/6/2006 tarihinde iptal ve tam yargı davası açılmıştır.

10. Ankara 4. İdare Mahkemesinin 13/6/2006 tarihli ve E.2006/1488, K.2006/1286 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline ve davanın kabulüne hükmedilmiştir.

11. Davalı idarenin temyizi üzerine Danıştay Onikinci Dairesinin 9/4/2008 tarihli ve E.2006/5373, K.2008/2219 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün kısmen onanmasına kısmen bozulmasına karar verilmiştir.

12. Bozma kararı uyarınca yapılan yeniden incelemede Ankara 4. İdare Mahkemesinin 17/12/2009 tarihli ve E.2009/1853, K.2009/1896 sayılı kararı ile davanın kısmen kabulüne hükmedilmiştir.

13. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onikinci Dairesinin 27/12/2012 tarihli ve E.2010/5518, K.2012/12335 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

14. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 22/10/2013 tarihli ve E.2013/5926, K.2013/7233 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 7/2/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

15. Başvurucu 25/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

17. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

21. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

22. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

23. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

24. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

25. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

26. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

27. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Ankara 4. İdare Mahkemesine (E.2009/1853, K.2009/1896) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

SALİH KURT

B. No: 2014/2851 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/2851

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

SALİH KURT BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/2851)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Salih KURT

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 28/2/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Cumhuriyet Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinde bilgisayar işletmeni olarak görev yapmakta iken Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının "mali hizmetler uzmanı" unvanını ihraz etmiş olanların, ilgili mevzuatta aranan diğer koşulları taşımaları kaydıylagörevdeyükselme, eğitim ve sınava tabi tutulmadan şube müdürlüğü kadrosuna atanabilecekleri yönündeki görüş yazısına dayanarak çalıştığı kurumda şube müdürlüğü kadrosuna atanmak istemiyle başvuru yaptığını; Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü işlemiyle "isteğinin değerlendirileceği" belirtilerek talebinin reddedildiğini iddia etmiştir.

9. Başvurucu 2/9/2009 tarihinde, belirtilen işlem ile görevde yükselme sınavının şube müdürlüğüyle ilgili kısmının iptali için iptal davası ve tam yargı davası açmıştır.

10. Sivas İdare Mahkemesinin 25/3/2010 tarihli ve E.2009/941, K.2010/310 sayılı kararıyla davanın reddine hükmedilmiştir.

11. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Beşinci Dairesinin 3/4/2013 tarihli ve E.2010/3663, K.2013/2669 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

12. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 12/12/2013 tarihli ve E.2013/7146, K.2013/9889 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 21/2/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

13. Başvurucu 28/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

15. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

16. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

17. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

19. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar, yürütülen yargılamada dosyanın İlk Derece Mahkemesince altı aylık sürede karara bağlanmasına karşın onama kararı ile sonuçlanan temyiz incelemesi aşamasının yaklaşık 3 yıl 9 ayda tamamlanmış olması, dosyanın karmaşık bir yapıda olmaması hususları dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 4 yıl 3 ay sürdüğü anlaşılan yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

20. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

22. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 3.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 3.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Sivas İdare Mahkemesine (E.2009/941, K.2010/310) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ALİ RIZA ÇALIŞKAN

B. No: 2014/2919 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/2919

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ALİ RIZA ÇALIŞKAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/2919)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Ali Rıza ÇALIŞKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 6/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan Girne Amerikan Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümünden almış olduğu diplomasına elektrik elektronik mühendisliği lisans belgesi verilmesi istemiyle başvuruda bulunmuş; Yüksek Öğretim Kurulunun 6/3/2009 tarihli işlemiyle başvurusu reddedilmiştir.

9. Başvurucu tarafından belirtilen işlem aleyhine 5/5/2009 tarihinde iptal davası açılmıştır.

10. Ankara 2. İdare Mahkemesinin 19/3/2010 tarihli ve E.2009/574, K.2010/417 sayılı kararıyla davanın reddine hükmedilmiştir.

11. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Sekizinci Dairesinin 22/3/2013 tarihli ve E.2010/7647, K.2013/2226 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

12. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/8171, K.2013/11072 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 11/2/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

13. Başvurucu 6/3/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

15. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

16. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

17. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

19. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 4 yıl 7 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

20. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede

yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

22. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 4.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 4.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Ankara 2. İdare Mahkemesine (E.2009/574, K.2010/417) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

RECEP ŞENSÖZ

B. No: 2014/3016 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/3016

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

RECEP ŞENSÖZ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/3016)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Recep ŞENSÖZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 7/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünde yüksek lisans yapmaya hak kazanmış; başvurucunun çalışmış olduğu Türkiye Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından 4/7/2006 tarihli işlemle kendisine yüksek lisans programına katılım izni verilmemiştir.

9. Başvurucu tarafından belirtilen işlem aleyhine 7/7/2006 tarihinde iptal davası açılmıştır.

10. Ankara 2. İdare Mahkemesinin 14/11/2007 tarihli ve E.2006/1708, K.2007/2205 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

11. Davalı idarenin temyizi üzerine Danıştay Beşinci Dairesinin 14/4/2008 tarihli ve E.2007/7953, K.2008/2095 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

12. Bozma kararı uyarınca yapılan yeniden incelemede Ankara 2. İdare Mahkemesinin 30/11/2010 tarihli ve E.2010/936, K.2010/1633 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

13. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Beşinci Dairesinin 20/12/2012 tarihli ve E.2011/2652, K.2012/9201 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

14. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 12/11/2013 tarihli ve E.2013/6026, K.2013/7691 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 7/2/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

15. Başvurucu 7/3/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

17. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal ediliğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın

süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

21. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

22. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

23. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

24. Başvurucu; maddi tazminat talebinde bulunmuş, manevi tazminat talebinde bulunmamıştır.

25. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

26. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucunun tazminata ilişkin talebinin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Ankara 2. İdare Mahkemesine (E.2010/936, K.2010/1633) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

CULLİGAN TRC ARITIM TEKNOLOJİLERİ SAN VE TİC. A.Ş

B. No: 2014/3091 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/3091

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

CULLİGAN TRC ARITIM TEKNOLOJİLERİ SAN. VE TİC. A. Ş. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/3091)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Culligan Trc Arıtım Teknolojileri San. ve Tic. A. Ş.

Vekili : Av. Nedim IRMAK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 10/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte

yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 30/1/2009 tarihinde, davalı Şirket ile yapmış olduğu sözleşme gereği üzerine düşen edimi ifa etmesine rağmen davalının sözleşmede kararlaştırılan bedelin tamamını ödememesi nedeniyle bakiye 88.770 USD'nin faizi ile tahsiline ve teminat için verilen iki adet senedin iadesine karar verilmesi talebiyle dava açmıştır. (Kapatılan) İstanbul 43. Asliye Ticaret Mahkemesi 8/2/2012 tarihli kararı ile senetler başvurucuya yargılama esnasında iade edildiğinden bu hususta karar verilmesine yer olmadığına, alacağa ilişkin talebin ise reddine karar vermiştir. Başvurucunun temyizi üzerine karar, Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 6/3/2013 tarihli ilamı ile onanmıştır. Karar düzeltme talebi aynı Dairenin 26/12/2013 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Anılan ilam 12/2/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul süre şikâyetiyle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 4 yıl 11 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri

Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

17. Başvurucu 10.000 TL maddi tazminat talebinde bulunmuş, manevi tazminat talebinde bulunmamıştır.

18. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. Başvurucu tarafından maddi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber tespit edilen ihlal ile iddia edilen maddi zarar arasında illiyet bağı bulunmadığı anlaşıldığından, başvurucunun maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

20. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Maddi tazminata ilişkin taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin (kapatılan) İstanbul 43. Asliye Ticaret Mahkemesi (E.2011/57, K.2012/21) yerine bakan İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ŞEHMUS MELİH KARADENİZ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/3545 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/3545

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ŞEHMUS MELİH KARADENİZ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/3545)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Şehmus Melih KARADENİZ

2. Meryem KARADENİZ GÜL

3. Ali Rıza KARADENİZ

4. Remziye OLCAŞÖZ

5. Devran KARADENİZ

6. Ğalibe KARADENİZ

7. Esra SARUHAN

8. Sultani KARADENİZ

9. Abdulkadir KARADENİZ

10. Nasreddin KARADENİZ

11. Osman KARADENİZ

12. Metin Deniz KARADENİZ

13. Selahattin KARADENİZ

14. Yusuf ÖZDEMİR

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 14/3/2014 ve 7/4/2014tarihlerinde yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/4756 sayılı bireysel başvuru dosyası konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/3545 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. 1964 yılında Kızıltepe Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davasına başvurucu Yusuf Özdemir'in babası olan murisi Tacettin Özdemir 7/2/1992 tarihinde, diğer başvuruculardan bir kısmının babası bir kısmının dedesi ve başvurucu Sultani Karadeniz'in mirasçısı olduğu eşinin babası olan murisleri Mehmet Karadeniz 9/10/1991 tarihinde müdahil olmuşlar ve söz konusu davada yerel Mahkemece verilen karar Yargıtayca 29/3/2016 tarihinde onanmakla dava hâlen Yargıtay ilamının taraflara tebliği aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır

(Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuru konusu davanın açılış tarihi farklı olmakla beraber başvurucular murislerinin, 7/2/1992 ve 9/10/1991 tarihlerinde verdikleri müdahale talepli dilekçeleri sonrası dâhili davacı sıfatıyla yargılamada yer almaya başladıkları anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvurucular murisleri açısından makul süre değerlendirmesinde dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, davanın açıldığı tarih değil usulüne uygun olarak müdahale talebinde bulunulan 7/2/1992 ve 9/10/1991 tarihleridir (İsmail Özkan, B. No: 2012/367, 17/9/2013, § 25).

15. Başvuruya konu dava, başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

16. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 25 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

19. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

20. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

21. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

22. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

23. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında şikâyet konusu davadaki taraf sayısı ve başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında başvurucular Ali Rıza Karadeniz, Abdulkadir Karadeniz ve Nasreddin Karadeniz'e ayrı ayrı net 3.100 TL; başvurucular Şehmus Melih Karadeniz, Sultani Karadeniz, Selahattin Karadeniz, Ğalibe Karadeniz, Remziye Olcaşöz, Meryem Karadeniz Gül, Esra Saruhan, Osman Karadeniz, Metin Deniz Karadeniz ve Devran Karadeniz'e ayrı

ayrı net 310 TL; başvurucu Yusuf Özdemir'e ise net 1.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Yusuf Özdemir'e münferiden, 206,10 TL harç bedelinin diğer başvuruculara müştereken, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Ali Rıza Karadeniz, Abdulkadir Karadeniz ve Nasreddin Karadeniz'e ayrı ayrı net 3.100 TL; başvurucular Şehmus Melih Karadeniz, Sultani Karadeniz, Selahattin Karadeniz, Ğalibe Karadeniz, Remziye Olcaşöz, Meryem Karadeniz Gül, Esra Saruhan, Osman Karadeniz, Metin Deniz Karadeniz ve Devran Karadeniz'e ayrı ayrı net 310 TL; başvurucu Yusuf Özdemir'e ise net 1.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Yusuf Özdemir'e MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE, 206,10 TL harç bedelinin diğer BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Yargıtay 16. Hukuk Dairesine (E.2014/14038, K.2016/3450) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

MENAF ÇETİN

B. No: 2014/4220 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/4220

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MENAF ÇETİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/4220)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Menaf ÇETİN

Vekili : Av. Serbülent ÖZAVCİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 26/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Bitlis ili Hizan ilçesi İçlikaval-Hıdır mezrasında ikamet etmekte iken yerleşim yerinde yaşanan terör olayları nedeniyle yerleşim yerini 1993 yılında terk etmek zorunda kaldığını iddia etmiştir.

9. Diyarbakır 1 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesinin 13/7/1991 tarihli kararı ile başvurucu, PKK terör örgütüne yardım ve yataklık yapması nedeniyle 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nun 169. maddesi ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. maddesi gereğince 3 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmış, bu hüküm kesinleşmiştir.

10. Başvurucu 27/9/2004 tarihinde, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamına giren zararlarının karşılanması talebiyle Bitlis Valiliği Zarar Tespit Komisyonuna (Komisyon) başvurmuştur.

11. Komisyonun 25/4/2006 tarihli ve 578 sayılı kararında, başvurucuya 22.000 TL ödenmesine karar verilmiştir.

12. Komisyon kararı akabinde 5233 sayılı Kanun'un 12. maddesi gereğince davet yazısı ile birlikte başvurucuya sulhname tasarısı gönderilmiş; sulhname, başvurucu tarafından 25/6/2007 tarihinde imzalanmıştır.

13. Sulhnamede belirtilen tazminat miktarının ödemesi yapılmadan önce başvurucunun sabıka kaydının bulunduğunun Komisyonca tespit edilmesi üzerine Komisyonun 8/4/2008 tarihli ve 2008/2-139 sayılı kararı ile terör olayları sonucu oluşan zararların karşılanması talebiyle yapılan başvurunun incelenmesi sonucunda başvurucunun 765 sayılı mülga Kanun'un 169. maddesinde düzenlenen "suç nedeniyle sabıka kaydı"nın bulunması gerekçesiyle talebin reddine karar verilmiştir.

14. Başvurucu tarafından belirtilen ret işlemi aleyhine Van 2. İdare Mahkemesinde iptal davası açılmıştır.

15. Van 2. İdare Mahkemesinin 24/6/2009 tarihli ve E.2008/7, K.2010/582 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

16. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onbeşinci Dairesinin 7/11/2012 tarihli ve E.2011/7244, K.2012/7680 sayılı ilamıyla hükmün onanmasına karar verilmiştir.

17. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/13535, K.2013/12165 sayılı ilamı ile reddedilmiştir. Karar düzeltme isteminin reddi kararı başvurucu vekiline 6/3/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

18. Başvurucu 26/3/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

20. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

21. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

22. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

23. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

24. Bu hususlara ek olarak Anayasa Mahkemesi, 5233 sayılı Kanun kapsamında yapılan yargılamalarda komisyonların belli bir dönem içinde geçici olarak olağanüstü iş yükü artışı ile karşılaşmasından kaynaklanan gecikmelerde, kamu otoritelerince zamanında ve yeterli tedbirlerin alınmış olup olmadığını da gözönünde bulundurmaktadır. Gerekli tedbirler alınmışsa makul sürenin hesaplanmasında olağan yargılamalara kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimsenmektedir (Sabri Çetin, B. No: 2013/3007, 6/2/2014, §§ 60-72; Mahmut Can Arslan, B. No: 2013/3008, 6/2/2014, §§ 59-71; Mehmet Gürgen, B. No: 2013/3202, 6/2/2014, §§ 57-67; Celal Demir, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 57-69).

25. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda Komisyona başvuru tarihi (27/9/2004)ile nihai karar tarihi (26/12/2013) arasında geçen ve yaklaşık 9 yıl 2 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

26. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

27. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

28. Başvurucu, maddi tazminat talebinde bulunmuş; manevi tazminat talebinde bulunmamıştır.

29. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

30. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvurucunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvurucunun bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

31. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucunun tazminata ilişkin talebinin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Van 2. İdare Mahkemesine (E.2008/7, K.2010/582) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ARABİ TÜRK VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/4643 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/4643

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ARABİ TÜRK VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/4643)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Arabi TÜRK

2. Çeçani ÇİÇEK

3. Enise ÜNAL

4. Halef TÜRK

5. Hasan TÜRK

6. Rasime OMAY

7. Şerif TÜRK

Vekili : Av. Aydin ASLAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 3/4/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra

Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucuların babası olan muris aleyhine 1990 yılında Derik Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası hâlen yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih, sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 27 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara, şikâyet konusu davadaki taraf sayısı da dikkate alındığında ayrı ayrı net 2.500 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 2.500 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Derik Kadastro Mahkemesine (E.1990/5) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

MUSTAFA DEMİROK ve HATİCE DEMİROK

B. No: 2014/4802 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/4802

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MUSTAFA DEMİROK VE HATİCE DEMİROK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/4802)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucular : 1. Mustafa DEMİROK

2. Hatice DEMİROK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, tapu iptali ve tescil talebiyle açılan davanın uzun sürmesi ile dava konusu taşınmazların davalılara devir işleminin sahte belge ile yapıldığının tespiti talebiyle açılan davada tapu iptali ve tescil davasında verilen kararın kesinleşmesinin bekletici mesele yapılması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 7/4/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvurucu Safiye Polat'ın 9/9/2014 tarihinde vefat ettiği tespit edilmiştir. 1/4/2016 tarihli yazı ile mirasçısı Hatice Demirok'a, başvurucu tarafından yapılan bireysel başvuruya mirasçı sıfatı ile devam edip etmeyeceği sorulmuş; devam edecek olması hâlinde buna ilişkin belgelerin Anayasa Mahkemesi Bölümler Başraportörlüğüne gönderilmesi gerektiği bildirilmiştir. Başvurucunun mirasçısı 11/4/2016 tarihli dilekçe ile bireysel başvuruya mirasçı sıfatı ile devam edeceğini belirterek mirasçılık belgesinin onaylı suretini göndermiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu Hatice Demirok'un murisi Safiye Polat; Torbalı ilçesi Pancar köyü 580 ve 581 parsel numaralı taşınmazların kendisine ait olduğunu, üçüncü kişiler tarafından sahte belge ile anılan taşınmazların devir işlemlerinin davalılara yapıldığını ileri sürerek 23/6/2008 tarihinde tapu iptali ve tescil davası açmıştır. Dava Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2008/243 sayılı dosyasına kaydedilmiştir.

10. Safiye Polat; Torbalı ilçesi Pancar köyü 582 parsel numaralı taşınmazın eşi, müteveffa Hüseyin Polat'a ait olduğunu, üçüncü kişiler tarafından sahte belge ile anılan taşınmazın devir işlemlerinin davalılara yapıldığını ileri sürerek tapu iptali ve tescil davası açmıştır. Torbalı 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2009/200 sayılı dosyasına kaydedilen dava, 15/6/2009 tarihli karar ile Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2008/243 sayılı dava dosyası ile birleştirilmiş, yargılamaya E.2008/243 sayılı dosya üzerinden devam edilmiştir.

11. Safiye Polat; Torbalı ilçesi Pancar köyü 580 parsel numaralı taşınmazın tapu kaydında yüzölçüm hatası bulunduğunu ileri sürerek tapu kaydının düzeltilmesi talebiyle dava açmıştır. Torbalı Sulh Hukuk Mahkemesinin E.2009/268 sayılı dosyasına kaydedilen dava, 21/12/2010 tarihli karar ile Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2008/243 sayılı dosyası ile birleştirilmiş, yargılamaya E.2008/243 sayılı dosya üzerinden devam edilmiştir.

12. Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 20/4/2011 tarihli duruşmada birleşen E.2009/200 sayılı dosyada mirasçı Hatice Demirok'un davaya dâhil edilmesine karar vermiştir. Mahkeme 25/4/2012 tarihli kararı ile asıl dava ve birleşen E.2009/200 sayılı davanın sübut bulmaması nedeniyle birleşen E.2009/268 sayılı davanın aktif husumet yokluğundan reddine karar vermiştir. Mahkeme, asıl ve birleşen davalarda davalı taraf kendisini vekille temsil ettirdiğinden vekâlet ücretinin davacıdan alınıp davalılara verilmesine hükmetmiştir. Mahkeme kararının gerekçesi şöyledir:

"Dava konusu taşınmazların tapu kayıtları celp edilmiş, Pancar köyü, 581 ve 582 parsel sayılı taşınmazın davalılar adına kayıtlı olduğu, 581 parsel sayılı taşınmazın 1822 ve 1823 parsel olarak ifraz görerek davalılar adına kayıtlı olduğu görülmüş, mahallinde keşif icra edilmiş, taraf tanıkları dinlenmiştir.

Dosya kapsamından 580, 581 ve 582 parsellerin davalıların murisine 1969 tarihinde kayden temlik edildiği, keşif esnasında dinlenen tanık anlatımlarına göre de, taşınmazların aynı tarihte davalı M. K.'ya zilyetliğinin de teslim edildiği o tarihten bu yana davalı tarafça kullanıldığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar yolsuz tescil talebi açısından zamanaşımı veya hak düşürücü süre öngörülmemiş ise de, aktin 40 yıl önce yapıldığı, taşınmazın da fiilen teslim edildiği, taşınmaz devri için bir kısım ödemeler yapıldığı hususunun da tarafların

beyanlarından anlaşıldığı, buna göre 40 yıllık bir zaman geçtikten sonra davalıların zilyetliğindeki taşınmaz için şekil eksikliğinden bahisle dava açılmasının Türk Medeni Kanununun 2.maddesinde öngörülen dürüstlük kuralı ile bağdaşmayacağı kanaatine varıldığından sübut bulmayan eldeki ve birleşen E.2009/200 sayılı davanın reddine karar verilmiştir.

Birleşen E.2009/268 sayılı dosya açısından yapılan incelemede ise, davaya konu 580 parsel sayılı taşınmazın kadastrosunun 16.02.1968 tarihinde kesinleştiği, kadastro tutanağında yüzölçümünün 11.300 metrekare olarak yazılı bulunduğu görülmüş, bu parselin 17.09.1969 tarihli akit tablosunda, satıcı malik Safiye Polat'ın 580 parselde kayıtlı 8850 m2 tarlasının tamamını 65.000-TL bedelle M. K.'ya sattığı görülmüş, buna göre yüzölçümüne ilişkin iddialar ile ilgili davacının sıfatı kalmadığı, bu taşınmazın tamamının M. K.'nın mülkiyetine geçmesi ile tüm dava haklarının da bu kişiye ait olacağı anlaşılmakla, davacı Safiye Polat yönünden davanın aktif husumet yokluğundan reddine karar verilmiş aşağıdaki hüküm kurulmuştur."

13. Başvurucular; Mahkeme kararının taraf teşkili bakımından açık olmadığını, dava konusunun devir talebinin karara bağlanmadığını, kısıtlı Safiye Polat dışında diğer davacının Hatice Demirok mu, Mustafa Demirok mu olduğu hususunun belirsiz kaldığını, bu nedenle yargılamanın 15. celsesinde 3/4/2012 tarihinde dava konusunun devrine ilişkin yapılan ve ibraz edilen sözleşmeye istinaden taraf teşkilinin tamamlanması ve davacı taraf değişikliği hakkında karar verilmesini talep etmişlerdir.

14. Mahkemece 15/6/2012 tarihli ek karar ile Mahkemenin E.2008/243 K.2012/191 sayılı kararının başlık kısmında, Torbalı 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin birleştirilen E.2009/200 sayılı dosyasında dahili davacı Mustafa DEMİROK'un isminin karar başlığına eklenmesine karar verilerek 25/4/2012 tarihli karar başvurucuya tebliğ edilmiştir. Mahkeme ek kararının gerekçesi şöyledir:

"6100 sayılı HMK'nın 125/2 maddesi "Davanın açılmasından sonra, dava konusu davacı tarafından devir edilecek olursa, devir almış olan kişi, görülmekte olan davada davacı yerine geçer ve dava kaldığı yerden itibaren devam eder." hükmünü getirmektedir.

Dosyanın incelenmesinde, 25/04/2012 tarihinde karara çıktığı, kararın başlık kısmında 2008/243 esas sayılı dosya, 2009/200 esas sayılı dosya ve 2009/268 esas sayılı dosyada davacı Safiye Polat vasisi Hatice Demirok olarak yer aldığı, dosya içinde yapılan incelemede, 2009/200 esas sayılı dosyada terekeye iade talep edildiğinden davada yer almayan mirasçı Hatice Demirok'un olurunu sağlamak üzere 20/04/2011 tarihli celsede davacı vekili Av.İbrahim İbişoğlu'na süre verildiği, 21/06/2011 tarihli celsede, aynı vekilin Hatice Demirok'a ait vekaletname ibraz ettiği hususunun tutanağa geçirildiği, buna göre Av. İbrahim İbişoğlu'nun Safiye Polat, 2009/200 esas sayılı dosyada dahili davacı Hatice Demirok ve Safiye Polat vasisi Hatice Demirok vekili olarak dosyada yer aldığı, 2009/200 esas sayılı birleşen dosya açısından dahili davacı Hatice Demirok'un 03/04/2012 tarihinde dava konusunun devrine ilişkin dilekçeyi dosyaya ibraz ettiği halde bu dosya dahili davacısı olarak Mustafa Demirok'un isminin gerekçeli kararda sehven yazılmamış olup maddi hata olan bu hususu düzeltmenin Mahkememizce ek karar ile mümkün görülmesi nedeniyle gerekçeli karara maddi hata olarak yazılmayan ismin aşağıdaki şekilde yazılmasına karar verilmiştir."

15. Karar davacı kısıtlı Safiye Polat ile dâhili davacı Mustafa Demirok tarafından temyiz edilmiştir. Yargıtay 1. Hukuk Dairesi 16/12/2013 tarihli ilamı ile Mustafa Demirok'un temyiz

dilekçesinin reddine karar vermiş, Safiye Polat'ın temyiz itirazları reddedilerek karar onanmıştır. Temyiz dilekçesinin reddine ilişkin Dairenin gerekçesi şöyledir:

"Her ne kadar karar, Mustafa Demirok tarafından temyiz edilmiş ise de; birleşen dosyada Hatice Demirok'un Mustafa Demirok ile yapmış olduğu 27.11.2012 tarihli “Dava Konusu Devir Sözleşmesi”6098 s. Türk Borçlar Kanunu'nun 183. (818 sayılı Borçlar Kanunu'nun (162.) ve devam eden maddelerinde öngörülen “alacağın temliki” niteliğinde kabul edilemez. Anılan yasal düzenlemelerde öngörülen ve devri mümkün olan hak biralacağa ilişkindir. Oysa, eldeki davada yapılan temlikin koşulların gerçekleşmesi halinde mülkiyetin nakline ilişkin olduğu açıktır. Böylesine taşınmazların mülkiyetinin devrini öngörecek nitelikte yapılan temliknamenin yasal olduğunu da söyleyebilme olanağı yoktur. Bu nedenle temlik alan Mustafa Demirok'un davada yasal açıdan sıfatının varlığı da kabul edilemeyeceğinden Mustafa Demirok'un açıklanan bu gerekçelerle temyiz dilekçesinin reddine karar verilmiştir..."

16. Başvuruculaların karar düzeltme talebi Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 17/12/2015 tarihli ilamı ile reddedilmiş ve anılan ilam başvuruculara tebliğ edilmiştir. Ret kararının gerekçesi şöyledir:

"Dosya muhtevasına, dava evrakı ile tutanaklar münderecatına ve Yargıtay ilamında açıklanan gerektirici sebeplere, Torbalı Asliye Hukuk Mahkemesinin 17.09.1969 tarihli ve 1968/196 E. 1969/315 K. sayılı miras bırakan Hüseyin Polat tarafından 582 nolu parsel ile ilgili olarak açılan tapu iptal ve tescile ilişkin dava dosyasındaHüseyin Polat'ın 17.09.1969 tarihli oturumda bizzat imzalı beyanı ile 582 nolu parselin tapuda yapılan temlik işlemlerinin iradesine uygun olduğunu kabul ederek davadan feragat ettiğini bildirdiği, bu durumda 582 nolu parsel ile ilgili olarak tapuda yapılan resmi işlemin miras bırakanın iradesine uygun olduğu ve resmi senedin sahteliği iddialarının HMK'nin 208/4.maddesi uyarınca bu aşamada dinlenilmesinin mümkün olmadığına; 580 ve 581 nolu parsellerin tapusunun iptal ve tescili istemiyle açılan davanın da ayrıca 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 2. maddesinde öngörülen dürüstlük kuralı ile bağdaşmayacağı nedenleriyle asıl ve birleşen Torbalı 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/200-155 E. K. sayılı davalarının reddine karar verilmiş olmasında bir isabetsizlik bulunmadığına, Öte yandan, birleşen Torbalı Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2009/268 E. 2010/1151 K. sayılı 580 nolu parselin yüz ölçümünün düzeltilmesi istemiyle açılan dava dosyasında; davacı Safiye'nin 580 nolu parseli 17.09.1969 tarihinde davalı M. K.'ya satmış olup, aslolanTMK'nin 719. maddesine göre taşınmazın krokisi olduğundan, taşınmazın miktarının az veya çok olmasının sonuca etkili olmayacağına, bu nedenle davacı Safiye'nin taşınmazı 17.09.1969 tarihinde tapudan satmış olması sebebiyle mahkemece davanın sıfat yokluğundan reddine karar verilmiş olmasının da doğru olduğuna, 27.11.2012 tarihli “Dava Konusu Devir Sözleşmesi” nin taşınmazların mülkiyetinin devrini öngörecek nitelikte bir temlikname olmadığından, Mustafa Demirok'un davada yasal açıdan sıfatının varlığı da kabul edilemeyeceğine, göre yerinde olmayan ve HUMK'nun 440. maddesinde yazılı hallerden hiçbirisine uymayan karar düzeltme isteminin reddine karar verildi."

17. Diğer taraftan başvurucular, dava konusu 580, 581 ve 582 parsel numaralı taşınmazların davalılara devir işleminin sahte belge ile yapıldığını ileri sürerek 30/5/2012 tarihinde Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde tespit davası açmışlardır. Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2012/262 sayılı dosyasına kaydedilen davada Mahkemece, 4/4/2014 tarihli ara karar ile Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2008/243 sayılı dosyasının kesinleşmesinin beklenmesine karar verilmiş olup yargılama devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia Yönünden

19. Başvurucular 23/6/2008 tarihinde tapu iptali ve tescil talebiyle açılan davanın uzun sürdüğünü belirterek makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

20. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

21. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 50).

22. Başvuruya konu dava, başvurucu Hatice Demirok'un miras bırakanından intikalle takip etmekte olduğu bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

23. Sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, § 52).

24. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

25. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 7 yıl 5 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

26. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. Diğer Şikâyetler Yönünden

27. Başvurucular, dava konusu 580, 581 ve 582 parsel numaralı taşınmazların davalılara devir işleminin sahte belge ile yapıldığını ileri sürerek 30/5/2012 tarihinde Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde tespit davası açtıklarını, Mahkemece 4/4/2014 tarihli ara karar ile Mahkemenin E.2008/243 sayılı dosyasının kesinleşmesinin bekletici mesele yapıldığını, anılan dosya kesinleştiği taktirde sahteciliğin tespitinin imkânsız hâle geleceğini belirterek adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

28. Bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği Anayasa Mahkemesine başvuruda

bulunabilmek için öncelikle olağan kanun yollarının tüketilmesi zorunludur. Başvurucunun, bireysel başvuru konusu şikâyetini öncelikle ve süresinde yetkili idari ve yargısal mercilere usulüne uygun olarak iletmesi, bu konuda sahip olduğu bilgi ve delilleri zamanında bu makamlara sunması ve bu süreçte dava ve başvurusunu takip etmek için gerekli özeni göstermiş olması gerekir(İsmail Buğra İşlek, B. No: 2013/1177, 26/3/2013, § 17).

29. Başvuru konusu olayda başvurucular, dava konusu 580, 581 ve 582 parsel numaralı taşınmazların davalılara devir işleminin sahte belge ile yapıldığını ileri sürerek 30/5/2012 tarihinde Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde tespit davası açmışlardır. Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2012/262 sayılı dosyasına kaydedilen davada Mahkemece, 4/4/2014 tarihli ara karar ile Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2008/243 sayılı dosyasının kesinleşmesinin beklenmesine karar verildiği ve yargılama devam ettiği tespit edilmiştir. E.2008/243 sayılı dosyanın kesinleşmesinin bekletici mesele yapılmasına ilişkin Mahkemece 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 165. maddesine göre verilen karar ara karar niteliğinde olup bu kararların hükümle birlikte temyiz kanun yolunda incelenmesi mümkündür.

30. Açıklanan nedenlerle, başvuru konusu yargılamanın devam ettiği dikkate alındığında hukuk sisteminde düzenlenen başvuru yolları usulüne uygun olarak tüketilmeden temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddiasının bireysel başvuru konusu yapıldığı anlaşıldığından başvurunun bu kısmının, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

31. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir …”

32. Başvurucular, maddi tazminat talebinde bulunmuş, manevi tazminat talebinde bulunmamışlardır.

33. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

34. Başvurucular tarafından maddi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber, tespit edilen ihlal ile iddia edilen maddi zarar arasında illiyet bağı bulunmadığı anlaşıldığından başvuruculaın maddi tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

35. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin diğer şikâyetlerin başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Maddi tazminata ilişkin taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Torbalı 1. Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2008/243, K.2012/191) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

İNAN AKMEŞE

B. No: 2014/5463 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/5463

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

İNAN AKMEŞE BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/5463)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Gökçe GÜLTEKİN

Başvurucu : İnan AKMEŞE

Vekili : Av. Fırat AYDINKAYA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/4/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucunun da aralarında bulunduğu toplam on beş kişi hakkında 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırı olarak toplantı ve gösteri yürüyüşüne katıldıkları gerekçesiyle kamu davası açılmış, başvurucu ve diğer dokuz sanık hakkında -kaçmaları nedeniyle- zorla getirme müzekkereleri çıkarılmış, ilk duruşma tarihinden başvurucunun ifadesinin alındığı tarihe kadar yaklaşık 2 yıl 2 ay, diğer dokuz sanığın ifadelerinin alındığı tarihe kadar ise yaklaşık 4 yıl 4 aylık bir süre geçmiştir.

9. Küçükçekmece 7. Asliye Ceza Mahkemesinin 16/03/2011 tarihli kararıyla başvurucu hakkında beraat kararı vermiştir. Söz konusu karar temyiz edilmeyerek 27/4/2011 tarihinde kesinleşmiştir.

10. Başvurucu 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun uyarınca 30/4/2013 tarihinde İnsan Hakları Tazminat Komisyonuna (Komisyon) başvurmuş ve Komisyon 5/9/2013 tarihli ve K.2013/465 sayılı kararıyla başvurucunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine dair şikâyetinin reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde söz konusu davanın 2911 sayılı Kanun'a aykırı olarak toplantı ve gösteri yürüyüşüne katıldıklarından bahisle on beş kişiyi kapsadığı, başvurucu ile diğer sanıkların tutumunun yargılamanın uzamasına neden olduğu, başvurucu ve dokuz sanık hakkında kaçmaları nedeniyle zorla getirme müzekkeresi çıkarıldığı, tüm sanıkların ifadelerinin alınması tarihine kadar yaklaşık 4 yıl 4 aylık bir süre geçtiği ve bu sürenin 6 yıl 6 ay olan toplam yargılama süresinden düşüldüğünde kalan 2 yıl 2 aylık sürenin makul olduğu sonucuna varıldığına yer verilmiştir.

11. Başvurucunun Komisyon kararına itiraz etmesi üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 3. Kurulunca 22/1/2014 tarihinde itiraz reddedilmiş ve anılan karar 18/3/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

13. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

14. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

15. Ceza yargılamasının süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak bir kişiye suç işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından bildirilmesi veya isnattan ilk olarak etkilendiği arama ve gözaltı gibi birtakım tedbirlerin uygulandığı tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak suç isnadına ilişkin nihai kararın verildiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makulsürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (B.E., B. No: 2012/625, 9/1/2014, § 34).

16. Ceza yargılamasının süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın

karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (B.E., § 29).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 6 yıl 6 aylık yargılama süresinin makul olduğu, Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığı ve Ankara Bölge İdare Mahkemesi 3. Kurulunun kararlarının Anayasa Mahkemesinin bu konudaki içtihatları ile uygun olduğu ve başvurucunun makul sürede yargılanma hakkına yönelik bir ihlalin olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edilmediğine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLMEDİĞİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

BEYAZ ÖZEL

B. No: 2014/5592 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/5592

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

BEYAZ ÖZEL BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/5592)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Beyaz ÖZEL

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 24/4/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 10/7/2006 tarihinde tapusuz taşınmazın tescili talebiyle dava açmıştır. Kızıltepe Asliye Hukuk Mahkemesi 10/11/2008 tarihli kararı ile davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 10/12/2009 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Bozmaya uyularak yapılan yargılamada Mahkemece 22/7/2010 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Temyiz üzerine karar, Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 5/10/2012 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Kızıltepe 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin kurulmasının ardından 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2013/584 sayılı dosyasına kaydedilen davada Mahkemece 3/4/2014 tarihinde dava usulden reddedilmiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan araştırma neticesinde anılan kararın taraflara tebliğ edilmediği anlaşılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

11. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 80. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendine göre başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir sebebin olmadığı kanaatine varılması hâlinde başvurunun düşmesine karar verilebilir. Bununla birlikteİçtüzük'ün 80. maddesinin (2) numaralı fıkrası gereği Anayasa'nın uygulanması ve yorumlanması veya temel hakların kapsamının ve sınırlarının belirlenmesi ya da insan haklarına saygının gerekli kıldığı hâllerde başvurunun incelenmesine devam edilebileceği öngörülmüştür.

12. Başvuru tarihinden sonra ölen başvuruculların mirasçılarının makul bir süre içinde başvuruyu devam ettirme yönünde iradelerini Anayasa Mahkemesine bildirmemeleri hâlinde anılan İçtüzük hükümleri uyarınca başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir sebebin olmadığı kanaatine varılabilir (Abdurrahman Miişoğlu ve diğerleri, B. No: 2014/7674, 23/3/2017, §§18-21). Somut olayda başvurucu Beyaz Özel başvuru tarihinden sonra 25/10/2015 tarihinde ölmüş ancak mirasçıları makul bir süre içinde başvuruya devam etme yönünde iradelerini bildirmemişlerdir. Başvurunun incelenmesine devam etmeyi gerekli kılan ve İçtüzük'ün 80. maddesinin (2) numaralı fıkrasında öngörülen nedenlerden biri de bulunmamaktadır.

13. Açıklanan nedenlerle başvurunun düşmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun DÜŞMESİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

YUSUF DURAK VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/6568 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/6568

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

YUSUF DURAK VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/6568)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : 1. Yusuf DURAK

Vekili : Av. Esin AYDİN

Başvurucular : 2. Abdulvahap KEPENÇ

3. Ahmet KEPENÇ

4. Alettin KEPENÇ

5. Beyaz KEPENÇ

6. Cebrail KEPENÇ

7. Emine KEPENÇ

8. Güli BUDAK

9. İdris KEPENÇ

10. Mehmet Emin KEPENÇ

11. Mehmet Şerif KEPENÇ

12. Muhuttin KEPENÇ

13. Selahattin KEPENÇ

14. Ayşe KEPENÇ

15. İzzettin KEPENÇ

16. Rahime KEPENÇ

17. Semiye KEPENÇ

18. Zeki KEPENÇ

19. Zekiye VURAL

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

Başvurucular : 20. Hasan Cemil ŞAKAR

21. Yusuf AKGÜL

Vekili : Av. Şükrullah KURUL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 13/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Başvurucular tarafından yapılan 2014/6568, 2014/7702, 2014/10454 ve 2015/3634 numaralı başvurular, aralarında konu yönünden irtibat bulunduğu anlaşıldığından birleştirilmiş; incelemeye 2014/6568 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden devam edilmiştir.

5. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvurucu Halil Kepenç'in 5/8/2014 tarihinde vefat ettiği tespit edilmiştir. 2/1/2017 tarihli yazı ile mirasçılarına, başvurucu tarafından yapılan bireysel başvuruya mirasçı sıfatı ile devam edip etmeyecekleri sorulmuş; devam edecek olmaları hâlinde buna ilişkin belgelerin Anayasa Mahkemesi Bölümler Başraportörlüğüne gönderilmesi gerektiği bildirilmiştir. Başvurucunun mirasçıları 16/1/2017 tarihli dilekçe ile bireysel başvuruya mirasçı sıfatı ile devam edeceklerini belirterek vekâletnameleri ile mirasçılık belgesinin onaylı suretini göndermişlerdir.

8. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

10. Başvurucular Hasan Cemil Şakar, Ahmet Kepenç, Yusuf Akgül ile diğer başvuruculların murisi Halil Kepenç'in de aralarında bulunduğu davalılar aleyhine 29/1/2007 tarihinde

başvurucu Yusuf Durak tarafından tapu iptali ve tescil davası açılmıştır. Kızıltepe 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 16/5/2013 tarihli kararı ile davanın reddine karar vermiştir. Karar, Yargıtay 16. Hukuk Dairesinin 14/3/2016 tarihli ilamı ile onanmıştır. Anılan ilam taraflara tebliğ edilmiş olup karar düzeltme talebinde bulunulmamıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 50).

15. Başvuruya konu dava, başvuruculardan bir kısmının miras bırakanlarından intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçıların yargılamaya katıldıkları an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

16. Sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul süre şikâyetiyle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, § 52).

17. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

18. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 9 yıl 1 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

19. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

20. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

21. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında -dava dosyasındaki taraf ve mirasçı sayısı da dikkate alınarak- başvurucular Yusuf Durak, Hasan Cemil Şakar, Ahmet Kepenç ve Yusuf Akgül'e ayrı ayrı net 7.200 TL; diğer başvuruculara ayrı ayrı net 450 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Başvurucular tarafından maddi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber tespit edilen ihlal ile iddia edilen maddi zarar arasında illiyet bağı bulunmadığı anlaşıldığından başvuruculaın maddi tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucu Yusuf Durak'a ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 433 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.233 TL yargılama giderinin başvurucular Hasan Cemil Şakar ve Yusuf Akgül'e müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

26. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Hasan Cemil Şakar, Yusuf Akgül ve Yusuf Durak dışındaki diğer başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Yusuf Durak, Hasan Cemil Şakar, Ahmet Kepenç ve Yusuf Akgül'e ayrı ayrı net 7.200 TL; diğer başvuruculara ayrı ayrı net 450 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 1. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin Başvurucu Yusuf Durak'a ÖDENMESİNE,

2. Başvurucular Hasan Cemil Şakar ve Yusuf Akgül tarafından yapılan 433 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.233 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

3. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Hasan Cemil Şakar, Yusuf Akgül ve Yusuf Durak dışındaki BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Kızıltepe 1. Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2007/62, K.2013/699) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/7673 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/7673

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/7673)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Abdulkerim KAVAK

2. Hadice DEMİR

3. Turgut Güven KAVAK

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/7706 sayılı bireysel başvuru dosyası konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/7673 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Hadice Demir ve Abdulkerim Kavak'ın doğrudan kendilerinin, başvurucu Turgut Güven Kavak'ın ise babası olan murisinin 23/11/1989 tarihinde Savur Kadastro Mahkemesinde açtığı kadastro tespitine itiraz davasında yerel Mahkemece verilen kararın Yargıtay tarafından bozulması üzerine söz konusu dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, başvurucu Turgut Güven Kavak'ın murisinden intikalle takip etmekte olduğu bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 27 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

18. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular Hadice Demir ve Abdulkerim Kavak'a ayrı ayrı net 31.200 TL, başvurucu Turgut Güven Kavak'a ise başvurucu murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak net 7.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Turgut Güven Kavak'a münferiden, başvurucular Hadice Demir ve Abdulkerim Kavak'a müştereken ödenmesine, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Hadice Demir ve Abdulkerim Kavak'a ayrı ayrı net 31.200 TL, başvurucu Turgut Güven Kavak'a ise net 7.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Turgut Güven Kavak'a MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE, başvurucular Hadice Demir ve Abdulkerim Kavak'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Serik Kadastro Mahkemesine (E.2007/60) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ (3)

B. No: 2014/7685 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/7685

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU (3)

(Başvuru Numarası: 2014/7685)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Abdulkerim KAVAK

2. Hadice DEMİR

3. Turgut Güven KAVAK

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/5/2014 tarihi ve devamında yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/7698 ve 2014/13503 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/7685 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir aleyhine doğrudan, başvurucu Turgut Güven Kavak'ın ise babası olan murisi aleyhine 1989 yılında Savur Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası önce aynı Mahkemenin başka esaslı bir dosyası üzerinde birleştirilmiş daha sonra tefrik edilen dava dosyası yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, başvurucu Turgut Güven Kavak'ın murisinden intikalle takip etmekte olduğu bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 28 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

18. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir'e ayrı ayrı net 25.000 TL, başvurucu Turgut Güven Kavak'a ise net 6.250 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Turgut Güven Kavak'a münferiden, başvurucular Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir'e ise müştereken, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. Kapatılan 2014/13503 sayılı bireysel başvuru dosyasında tüm başvurucuların şikâyet konusu davayla ilgili mükerrer şekilde aynı nitelikte talepleri bulunduğu görüldüğünden anılan dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular üzerinde bırakılmasına karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir'e ayrı ayrı net 25.000 TL, başvurucu Turgut Güven Kavak'a ise net 6.250 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Turgut Güven Kavak'a MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE, başvurucular Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir'e ise MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Kapatılan 2014/13503 sayılı bireysel başvuru dosyasındaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular üzerinde BIRAKILMASINA,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Savur Kadastro Mahkemesine (E.2003/3) GÖNDERİLMESİNE,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDULKADİR KARADENİZ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/7724 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/7724

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDULKADİR KARADENİZ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/7724)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Abdulkadir KARADENİZ

2. Meryem KARADENİZ GÜL

3. Devran KARADENİZ

4. Nasreddin KARADENİZ

5. Ali Rıza KARADENİZ

6. Remziye OLCAŞÖZ

7. Sultani KARADENİZ

8. Esra SARUHAN

9. Ğalibe KARADENİZ

10. Metin Deniz KARADENİZ

11. Şehmus Melih KARADENİZ

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular Abdulkadir Karadeniz, Nasreddin Karadeniz ile Ali Rıza Karadeniz'in babaları; başvurucu Sultani Karadeniz'in mirasçısı olduğu eşinin murisi olan babası ve başvurucular Meryem Karadeniz Gül, Devran Karadeniz, Remziye Olcaşöz, Esra Saruhan, Ğalibe Karadeniz, Metin Deniz Karadeniz ve Şehmus Melih Karadeniz'in dedeleri olan murisleri 22/10/1991 tarihinde verdiği dilekçeyle 5/5/1964 tarihinde Kızıltepe Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan ve görevsizlik kararıyla önce Kızıltepe Kadastro Mahkemesine, anılan Mahkemenin kapatılmasıyla da Mardin Kadastro Mahkemesine gönderilen kadastro tespitine itiraz davasına asli müdahil sıfatıyla taraf olmuş, söz konusu davada yerel Mahkemece verilen karar süresinde temyiz edilmekle dosya henüz Yargıtaya gönderilme aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuru konusu davanın açılış tarihi farklı olmakla beraber başvurucular murisinin 22/10/1991 tarihinde verdiği müdahale talepli dilekçesi sonrasında asli müdahil sıfatıyla

yargılamada yer almaya başladığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvurucular murisiaçısından makul süre değerlendirmesinde dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, davanın açıldığı tarih değil usulüne uygun olarak müdahale talebinde bulunulan 22/10/1991 tarihidir (İsmail Özkan, B. No: 2012/367, 17/9/2013, § 25).

14. Başvuruya konu dava, başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 25 yıl 3 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

18. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, başvuruculaın şikâyet konusu yargılama sürecinde asli müdahil olan murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucular Abdulkadir Karadeniz, Nasreddin Karadeniz ve Ali Rıza Karadeniz'e ayrı ayrı net 3.700 TL; başvurucular Meryem Karadeniz Gül, Devran Karadeniz, Remziye Olcaşöz, Esra Saruhan, Ğalibe Karadeniz, Metin Deniz Karadeniz, Şehmus Melih Karadeniz ve Sultani Karadeniz'e ise ayrı ayrı net 370 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Abdulkadir Karadeniz, Nasreddin Karadeniz ve Ali Rıza Karadeniz'e ayrı ayrı net 3.700 TL; başvurucular Meryem Karadeniz Gül, Devran Karadeniz, Remziye Olcaşöz, Esra Saruhan, Ğalibe Karadeniz, Metin Deniz Karadeniz, Şehmus Melih Karadeniz ve Sultani Karadeniz'e ise ayrı ayrı net 370 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.2013/48, K.2015/34) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

FEVZİ KAYACAN (3)

B. No: 2014/8978 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/8978

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

FEVZİ KAYACAN BAŞVURUSU (3)

(Başvuru Numarası: 2014/8978)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Fevzi KAYACAN

Vekili : Av. Fatma Betül OKUR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 10/6/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 5/10/2010 tarihinde hakaret nedeniyle uğradığı manevi zararın tazmini talebiyle dava açmıştır. Konya 3. Sulh Hukuk Mahkemesinin E.2010/1548 sayılı dosyasına kaydedilen davada Mahkemece "hakaret" suçunun işlendiği iddiasıyla Konya 6. Sulh Ceza Mahkemesinde açılan kamu davasının sonuçlanması beklenmiştir. Mahkeme 15/7/2014 tarihinde davanın kabulü ile 500 TL manevi tazminatın başvurucuya verilmesine karar vermiştir. Karar, taraflara tebliğ edilmiş olup temyiz talebinde bulunulmamıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda tek dereceli yargılamada 3 yıl 9 ay 10 günlük yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

17. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

18. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaat de dikkate alınarak başvurucuya net 3.300 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

20. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 3.300 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Konya 3. Sulh Hukuk Mahkemesine (E.2010/1548, K.2014/1037) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ÇETİN ALKAN

B. No: 2014/9107 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/9107

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ÇETİN ALKAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/9107)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucu : Çetin ALKAN

Vekili : Av. Ahmet Serhat AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 10/6/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucunun babası olan muris aleyhine 1/1/1984 tarihinde Karlıova Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası, yerel Mahkemenin 19/6/2014 tarihinde verdiği kararla sona ermiş ve karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvurucunun murisinden intikalle takip etmekte olduğu bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 30 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

18. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya, başvurucu murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında net 2.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 2.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Karlıova Kadastro Mahkemesine (E.1984/39, K.2014/36) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AHMET UYANIK ve AYHAN KAMACI

B. No: 2014/9113 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/9113

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

AHMET UYANIK VE AYHAN KAMACI BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/9113)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Ahmet UYANIK

2. Ayhan KAMACI

Vekili : Av. Ahmet Serhat AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 10/6/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

5. 2014/9105 sayılı bireysel başvuru dosyası, konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/9113 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Ahmet Uyanık'ın babası olan murisi Baba Uyanık ve başvurucu Ayhan Kamacı'nın babası olan murisi Mehmet Kamacı aleyhine, 7/7/1988 tarihinde Karlıova Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Esas Yönünden

11. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

12. Başvuruya konu dava, başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 29 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

17. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

18. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, şikâyet konusu davadaki taraf sayısı ve başvurucu murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucu Ahmet Uyanık'a net 3.900 TL, başvurucu Ayhan Kamacı'ya ise net 3.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

20. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvuruculara ayrı ayrı, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvurucu Ahmet Uyanık'a net 3.900 TL, başvurucu Ayhan Kamacı'ya ise net 3.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç bedelinin başvuruculara ayrı ayrı, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin Karlıova Kadastro Mahkemesine (E.1988/13) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ALİ BEDİR VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/9841 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/9841

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ALİ BEDİR VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/9841)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Ali BEDİR

2. Tüma KAHRAMAN

Vekili : Av. Cüneyt ALKANDEMİR

Başvurucular : 3. Ahmet ÇELİK

4. Süleyman KAHRAMAN

Vekili : Av. Ayşe ALKANDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına

karar verilmiştir.

5. 2014/13177 sayılı bireysel başvuru dosyası konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/9841 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Tüma Kahraman ve Süleyman Kahraman'ın babaları olan muris ile başvurucu Ali Bedir'in babası olan muris aleyhine 1963 yılında Nusaybin Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan ve başvurucu Ahmet Çelik'in babası olan murisin 13/7/1966 yılında verdiği dilekçeyle davalı sıfatıyla müdahil olduğu meni müdahale davası önce görevsizlik nedeniyle Nusaybin Kadastro Mahkemesine, anılan Mahkemenin kapatılmasıyla da Mardin Kadastro Mahkemesine gönderilmiştir. Kadastro tespitine itiraz olarak devam eden söz konusu dava, yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Başvuru konusu davanın açılış tarihi farklı olmakla beraber başvurucu Ahmet Çelik'in babası olan murisin 13/7/1966 tarihinde verdiği müdahale talepli dilekçesi sonrası dâhilî davalı sıfatıyla yargılamada yer almaya başladığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvurucu Ahmet Çelik açısından makul süre değerlendirmesinde dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, davanın açıldığı tarih değil başvurucu murisinin usulüne uygun olarak müdahale

talebinde bulunduğu 13/7/19662 tarihidir. (İsmail Özkan, B. No: 2012/367, 17/9/2013, § 25).

16. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda başvurucu Ahmet Çelik yönünden yaklaşık 51yıllk, diğer başvurucular yönünden yaklaşık 54 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

19. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın -makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında- mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

20. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

21. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

22. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

23. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında -başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak- başvurucu Ahmet Çelik'e net 4.500 TL; başvurucular Tüma Kahraman, Süleyman Kahraman ve Ali Bedir'e ise ayrı ayrı net 18.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Tüma Kahraman ve Ali Bedir'e müştereken, yine 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Süleyman Kahraman ve Ahmet Çelik'e müştereken, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucu Ahmet Çelik'e net 4.500 TL; başvurucular Tüma Kahraman, Süleyman

Kahraman ve Ali Bedir'e ise ayrı ayrı net 18.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Tüma Kahraman ve Ali Bedir'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE, yine 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Süleyman Kahraman ve Ahmet Çelik'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.2013/122) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

DURSUN COŞKUN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/11377 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/11377

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

DURSUN COŞKUN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/11377)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucular : 1. Dursun COŞKUN

2. Hüseyin MUDANYA

3. Erol AYDOĞDU

4. Mehmet AYHAN

5. Temel DEMİRCAN

Vekili : Av. Seçkin ATAR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir bir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi ve yargılamanın makul sürede sonuçlanmaması nedenleriyle adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/7/2014 tarihindeyapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra

Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik hususu karara bağlanmadan dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular tarafından 30/1/2012 tarihinde Alaplı Asliye Hukuk Mahkemesinde Alaplı Belediye Başkanlığı ve diğer bir kısım davalı aleyhine, kamulaştırmasız el atma nedeniyle açılan tazminat davasında dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte Alaplı Belediyesi Başkanlığının başvuruculara 704.719 TL ödemesine hükmedilmiş; bu karar, Alaplı Belediye Başkanlığı ve başvurucular yönünden temyiz edilmeksizin 27/5/2013 tarihinde kesinleşmiş ve yargılama süreci Alaplı Belediye Başkanlığı yönünden sona ermiştir.

9. Başvurucular, İlk Derece Mahkemesi kararı ile lehlerine hükmedilen tazminatın tahsili için Alaplı İcra Dairesi nezdinde icra takibi başlatmışlardır.

10. İlgili idare ve başvurucular tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan 28/11/2016 ve 15/11/2016 tarihli dilekçeler ile söz konusu borcun henüz tamamen ödenmediği beyan edilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucular; açtıkları kamulaştırmasız el atmadan kaynaklanan tazminat davasının uzun sürmesi ve bu dava sonunda lehlerine hükmedilen, ilgili idare aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedenleriyle adil yargılanma ile mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu,

tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu, başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16.Öte yandan mahkeme kararına dayanan icra edilebilir bir alacak, mülkiyet hakkı kapsamında korunan ekonomik bir değer ifade eder. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine hükmedilmiş böyle bir alacağın hiç ödenmemesi ya da ödenmesinin uzun sürmesi nedeniyle oluşan belirsizlik, mülkiyet hakkının ihlaline neden olur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, B. No: 2013/711, 3/4/2014, §§ 55-75).

17. Anılan ilkeler doğrultusunda somut olayda icra aşamasını da kapsayacak şekilde 5 yılı aşan bir süredir devam etmekte olan yargılamanın süresinin makul olmadığı ve alacakların uzun süredir ödenmemesinden dolayı oluşan belirsizlik dikkate alındığında adil yargılanma hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmalıdır.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı ile Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

20. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda adil yargılanma hakkı ile mülkiyet hakkınınihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrınet 10.550 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvuruculaın uğradıklarını iddia ettikleri maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvuruculaın bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Ayrıca yargı kararının mümkün olan en kısa sürede icra edilmesi ve böylece hukuk devleti ilkesi ile adalete olan güvenin gördüğü zararın devam etmesinin önlenmesi için ihlal kararının bir örneğinin ilgili idareye gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adil yargılanma hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiaların KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. 1. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

2. Anayasa’nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayı ayrı net 10.550 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Alaplı Belediye Başkanlığına GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

CENNET KOLOĞLU VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/11540 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/11540

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

CENNET KOLOĞLU VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:2014/11540)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucular : 1. Cennet KOLOĞLU

2. Duran AKSAY

3. Güllü EMİK

4. Sabahattin AKSAY

5. Zeki AKSAY

Vekili : Av. Fatih ABAY

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir bir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 9/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular tarafından 23/12/2010 tarihinde Antalya 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı aleyhine açılan kamulaştırmasız el atma nedeniyle tazminat davasında 28/11/2011 tarihli karar ile 244.687,50 TL tazminatın dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınarak başvuruculara ödenmesine hükmedilmiş, İlk Derece Mahkemesi kararı Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 25/12/2012 tarihli ilamı ile onanmış, karar düzeltme istemi de aynı Dairenin 27/1/2014 tarihli ilamı ile reddedilmiş ve yargılama süreci sona ermiştir.

9. Başvurucular yargı kararı uyarınca lehlerine hükmedilen tazminatın tahsili amacıyla Antalya 7. İcra Dairesinin E.2012/1621 sıra sayısına kayıtlı dosya ile icra takibi başlatmışlar ve 3/7/2015 tarihinde İlk Derece Mahkemesi kararının kesinleşme tarihinden itibaren alacaklarına, kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faiz oranının işletilmesini istemişler ve bu talepleri anılan İcra Dairesinin 15/7/2015 tarihli kararı ile kabul edilmiştir.

10. Başvurucu, kendisine Anayasa Mahkemesi tarafından, güncel alacak-borç bilgilerini bildirmesi amacıyla gönderilen ve 20/12/2016 tarihinde tebellüğ ettiği müzekkereye süresinde cevabını sunmamıştır.

11. İlgili idare 28/12/2016 tarihinde Anayasa Mahkemesine dunduğu dilekçe ile başvurucuya çeşitli tarihlerde garameten ödemeler yapıldığını, son olarak 6/4/2016 tarihinde yapılan ödeme ile borcun tamamının ödendiğini belirtmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

13. Başvurucular; ilgili idare aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

14. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

15. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, icra edilebilir bir yargı kararının hiç icra edilmemesi ya da icranın makul süre içinde yapılmaması, kararın verildiği yargılamada sağlanmış olan mahkemeye erişim hakkı dâhil adil yargılanma hakkı güvencelerini anlamsız hâle getirir. Dolayısıyla böyle bir durum mahkemeye erişim hakkının ihlali sonucunu

doğurur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, B. No: 2013/711, 3/4/2014, §§ 37-54).

16. Mahkeme kararına dayanan icra edilebilir bir alacak, mülkiyet hakkı kapsamında korunan ekonomik bir değer ifade eder. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine hükmedilmiş böyle bir alacağın hiç ödenmemesi ya da ödenmesinin uzun sürmesi suretiyle oluşan belirsizlik, mülkiyet hakkının ihlaline neden olur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, §§ 55-75).

17. Somut olayda başvuruculara Anayasa Mahkemesince gönderilen ve kendilerinden güncel alacak-borç bilgilerinin istendiği müzekkereye süresinde cevap vermediği, ilgili idarenin ise Anayasa Mahkemesine sunduğu dilekçe ile borcun son olarak 6/4/2016 tarihinde yapılan ödeme ile sona erdiğini bildirdiği görüldüğünden, ilgili idarenin beyanına itibar edilerek söz konusu borcun geç icra edildiği kabulü ile değerlendirme yapılması uygun bulunmuştur.

18. Bu durumda anılan ilkeler (§§ 16, 17) ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararları dikkate alındığında somut olayda yukarıda belirtilen nitelikteki yargı kararının üzerinden yaklaşık 2 yıl 2 aygeçtikten sonra icra edilmiş olması nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varmak gerekir.

19. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

20. Öte yandan başvurucular başvuru formunda, lehlerine tazminata hükmedilen mahkeme kararının kesinleşmesinden itibaren söz konusu tazminata kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faiz oranının uygulanması gerektiğinden şikâyet etmiş iseler de başvurucularının bireysel başvuru tarihinden sonra İcra Dairesinden bu yönde talepte bulundukları ve taleplerinin kabul edildiği görülmüş (bkz.§ 11), bu nedenle bu şikâyet yönünden değerlendirme yapılmamıştır.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

22. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

23. Somut olayda mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net 6.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müşterek olarak ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlali iddiasının KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 6.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDURRAHMAN CİHANGİR

B. No: 2014/11959 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/11959

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDURRAHMAN CİHANGİR BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/11959)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Abdurrahman CİHANGİR

Vekili : Av. Cemşit TABAK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 9/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, Muş ili Malazgirt ilçesi Nurettin mevkisinde ikamet etmekte iken yerleşim yerinde yaşanan terör olayları nedeniyle 1993 yılında yerleşim yerini terk etmek zorunda kaldığını iddia etmiştir.

9. Başvurucu 23/3/2005 tarihinde 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamına giren zararlarının karşılanması talebiyle Muş Valiliği Zarar Tespit Komisyonuna (Komisyon) başvurmuştur.

10. Komisyonun 27/10/2011 tarihli ve 2011/1-1788 sayılı kararında başvurucunun talebinin reddine karar verilmiştir.

11. Başvurucu tarafından belirtilen ret işlemi aleyhine iptal davası açılmıştır.

12. Van 1. İdare Mahkemesinin 27/6/2013 tarihli ve E.2012/307, K.2013/773 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

13. Başvurucu temyizi üzerine Danıştay Onbeşinci Dairesinin 7/5/2014 tarihli ve E.2014/1265, K.2014/3491 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir. Bu karar 8/7/2014 tarihinde başvurucu vekiline tebliğ edilmiştir.

14. Başvurucu 9/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

15. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

16. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

17. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

20. Bu hususlara ek olarak Anayasa Mahkemesi 5233 sayılı Kanun kapsamında yapılan

yargılamalarda komisyonların belli bir dönem içinde geçici olarak olağanüstü iş yükü artışı ile karşılaşmasından kaynaklanan gecikmelerde kamu otoritelerince zamanında ve yeterli tedbirlerin alınmış olup olmadığını da gözönünde bulundurmaktadır. Gerekli tedbirler alınmışsa makul sürenin hesaplanmasında olağan yargılamalara kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimsenmektedir (Sabri Çetin, B. No: 2013/3007, 6/2/2014, §§ 60-72; Mahmut Can Arslan, B. No: 2013/3008, 6/2/2014, §§ 59-71; Mehmet Gürgen, B. No: 2013/3202, 6/2/2014, §§ 57-67; Celal Demir, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 57-69).

21. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda Komisyona başvuru tarihi (23/3/2005)ile nihai karar tarihi (7/5/2014) arasında geçen ve yaklaşık 9 yıl 1 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

22. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

23. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

24. Başvurucu, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

25. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

26. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

27. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 239,50 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.039,50 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 239,50 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.039,50 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Van 1. İdare Mahkemesine (E.2012/307, K.2013/773)

GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ (2)

B. No: 2014/12431 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/12431

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDULKERİM KAVAK VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU (2)

(Başvuru Numarası: 2014/12431)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Abdulkerim KAVAK

2. Turgut Güven KAVAK

3. Hadice DEMİR

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

Başvurucular : 4. Emine TAŞKIN

5. Selda KAVAK

6. Bekir KAVAK

7. Zafer Uğur KAVAK

8. Remziye KAVAK

9. Semira KAVAK

10. Mehmet Ensari KAVAK

Vekili : Av. Kenan CEYLAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 31/7/2014 tarihi ve devamında yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, diğer başvurucular yönünden ise başvurunun kabul edilebilir olduğunakarar verilmiştir.

5. 2015/1693 sayılı bireysel başvuru dosyası, konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/12431 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak yönünden başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular, Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir aleyhine doğrudan, başvurucu Turgut Güven Kavak'ın babası olan murisi ile başvurucu Remziye Kavak'ın eşi ve diğer başvuruculaın babaları olan murisi aleyhine 31/8/1989 tarihinde Savur Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davasında yerel Mahkemece verilen kararınYargıtayca bozulması üzerine dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle makul sürede yargılanma haklarının; başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak ise ayrıca mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak yönünden açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, bir kısım başvuruculaın murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 27 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

18. Başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir'e ayrı ayrı net 31.200 TL; şikâyet konusu davayı mirasçı sıfatıyla takip eden başvurucular yönünden murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında başvurucu Turgut Güven Kavak'a net 7.800 TL; diğer başvurucular Bekir Kavak, Remziye Kavak, Semira Kavak, Selda Kavak, Emine Taşkın, Mehmet Ensari Kavak ve Zafer Uğur Kavak'a ise ayrı ayrı net 4.500 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak'amüştereken; 226,90 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.026,90 TL yargılama giderinin ise diğer başvurucular Bekir Kavak, Remziye Kavak, Semira Kavak, Selda Kavak, Emine Taşkın, Mehmet Ensari Kavak ve Zafer Uğur Kavak'a müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Abdulkerim Kavak ve Hadice Demir'e ayrı ayrı net 31.200 TL; başvurucu Turgut Güven Kavak'a net 7.800 TL; diğer başvurucular Bekir Kavak, Remziye Kavak, Semira Kavak, Selda Kavak, Emine Taşkın, Mehmet Ensari Kavak ve Zafer Uğur Kavak'a ise ayrı ayrı net 4.500 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Abdulkerim Kavak, Hadice Demir ve Turgut Güven Kavak'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 226,90 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.026,90 TL yargılama giderinin ise diğer başvurucular Bekir Kavak, Remziye Kavak, Semira Kavak, Selda Kavak, Emine Taşkın, Mehmet Ensari Kavak ve Zafer Uğur Kavak'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Savur Kadastro Mahkemesine (E.2012/20) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

OSMAN KÖSEOĞLU VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/12523 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/12523

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

OSMAN KÖSEOĞLU VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/12523)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucular : 1. Osman KÖSEOĞLU

2. Noman KÖSEOĞLU

3. Ülfet KÖSEOĞLU

4. İdris KÖSEOĞLU

Vekili : Av. Ertan GÜNDÜZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 25/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucuların murisi tarafından 3/9/2004 tarihinde el atmanın önlenmesi davası açılmıştır. Kayseri 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2004/880 sayılı dosyasına kaydedilen davada18/5/2011 tarihinde murislerinin vefatı üzerine başvurucular davaya dâhil edilmiştir. Mahkemece 5/5/2015 tarihli duruşmada başvurucuların yokluğunda, "... Yargılama sırasında dava konusu taşınmazın imar uygulaması gördüğü, davacının tapu kaydındaki payının davaya dahil olan mirasçıları tarafından üçüncü şahıslara devredildiği, davacının dava konusu taşınmazda başlangıçta kayıt maliki iken, karar tarihi itibariyle kayıt maliki olmadığının kayden sabit olduğu, davacı mirasçılarının tapu kayıt maliki ve zilyet olmadıkları, aktif dava ehliyetinin yargılama sırasında sona erdiği, bu nedenle başvurucuların dava ehliyetine yönelik dava şartını taşımadıkları" gerekçesiyle, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde Yargıtay temyiz yolu açık olmak üzere davanın usulden reddine karar verilmiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan araştırma neticesinde anılan kararın taraflara tebliğ edilmediği anlaşılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 50).

13. Başvuruya konu dava, başvurucuların miras bırakanlarından intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı mirasçıların yargılamaya katıldıkları an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, § 52).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul

olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Somut olayda 3/9/2004 tarihinde açılan davada Kayseri 4. Asliye Hukuk Mahkemesince 5/5/2015 tarihli duruşmada başvurucuların yokluğunda, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde Yargıtay temyiz yolu açık olmak üzere davanın usulden reddine karar verilmiş, gerekçeli karar taraflara tebliğ edilmemiştir.

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 12 yıl 7 aydır devam eden yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Bununla birlikte başvurucuların davacı sıfatıyla yer aldıkları hukuk davasında, gerekçeli kararın tebliğ edilmesi için gerekli işlemleri takip etme yükümlülükleri bulunduğu, 5/5/2015 karar tarihinden itibaren başvurucuların anılan yükümlülüklerini yerine getirdiklerinin tespit edilemediği, dolayısıyla 5/5/2015 tarihinden itibaren geçen sürede kamu gücünden kaynaklanan bir gecikme olmadığı kabul edilerek bu sürenin tazminat miktarının hesaplanmasında gözönünde bulundurulması gerekmiştir.

19. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

20. Başvurucular uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerdir. Başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

22. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava dosyasındaki mirasçı sayısı da dikkate alınarak başvuruculara ayrı ayrı net 3.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR

OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 3.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Kayseri 4. Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2004/880, K.2015/145) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

RABİA ALKAYA VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/12680 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/12680

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

RABİA ALKAYA VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:2014/12680)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucular : 1. Rabia ALKAYA

2. Mehmet AKGÜL

3. Seher KANDEMİR

4. Bilal GÜNDOĞDU

Vekili : Av. Feyzi YAVUZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir bir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına

karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

7.Konularının aynı olması nedeniyle 2014/12778, 2014/13036 ve 2014/13108 numaralı bireysel başvuru dosyalarının 2014/12680 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine ve incelemenin 2014/12680 numaralı dosya üzerinden yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular ekli tablonun (C) sütununda gösterilen İlk Derece Mahkemelerinde, ekli tablonun (D) sütununda gösterilen tarihlerde Kartal Belediye Başkanlığı aleyhine kamulaştırmasız el atmadan kaynaklanan tazminat davaları açmışlardır.

10. Yapılan yargılamalar sonucu başvurucular lehine tazminatlara hükmedilmiş, İlk Derece Mahkemesi kararları (G) sütununda gösterilen tarihlerde kesinleşmiştir.

11. Başvurucular muhtelif tarihlerde güncel alacak-borç bilgilerini sunmuşlardır. Bu bilgilere göre söz konusu dava dosyalarında hükmedilen tazminatlar ekli tablonun (H) sütununda yer verilen tarihlerde tamamen ödenmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

13. Başvurucular; ilgili idare aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

14. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

15. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, icra edilebilir bir yargı kararının hiç icra edilmemesi ya da icranın makul süre içinde yapılmaması, kararın verildiği yargılamada sağlanmış olan mahkemeye erişim hakkı dâhil adil yargılanma hakkı güvencelerini anlamsız hâle getirir. Dolayısıyla böyle bir durum mahkemeye erişim hakkının ihlali sonucunu doğurur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, B. No: 2013/711, 3/4/2014, §§ 37-54).

16.Öte yandan mahkeme kararına dayanan icra edilebilir bir alacak, mülkiyet hakkı kapsamında korunan ekonomik bir değer ifade eder. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine hükmedilmiş böyle bir alacağın hiç ödenmemesi ya da ödenmesinin uzun sürmesi suretiyle oluşan belirsizlik, mülkiyet hakkının ihlaline neden olur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, §§ 55-75).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararları dikkate alındığında somut olayda yukarıda belirtilen nitelikteki yargı kararının üzerinden ekli tablonun (I) sütununda yer verilen süreler geçmesinin ardından icra edilmiş olması nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkınınihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

20. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net ekli tablonun (J) sütununda yer verilen miktarlarda manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvurucunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvuruculaların bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 824,40 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.624,40 TL yargılama giderinin ekli tabloda yer verilen başvuruculara müşterek olarak ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B.1. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

2. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net ekli tablonun (J) sütununda yer verilen miktarlarda manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 824,40 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.624,40 TL yargılama giderinin ekli tabloda yer verilen başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Sıra 1 2 3 4

A Başvuru Numarası 2014/12680 2014/12778 2014/13036 2014/13108

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No. Rabia Alkaya Mehmet Akgül Seher Kandemir Bilal Gündoğdu

C İlk Derece Mahkemesi Kartal 3. Asliye Hukuk Kartal 1. Asliye Hukuk Kartal 3. Asliye Hukuk Kartal 3. Asliye Hukuk

D Dava Tarihi 13/1/2011 9/7/2009 11/10/2010 11/6/2010

E İlk Derece Mahkemesi Esas Sıra Numarası 2011/31 2009/392 2010/672 2010/392

F Nihai Karar Mercii Kartal 3. Asliye Hukuk Mahkemesi Yargıtay 5. Hukuk Dairesi Kartal 3. Asliye Hukuk Mahkemesi Kartal 3. Asliye Hukuk Mahkemesi

G Kararın KesinleşmeTarihi 8/9/2011 15/9/2011 6/7/2011 8/6/2011

H Alacakların Ödenme Tarihi 5/8/2014 11/9/2014 20/1/2015 6/2/2015

I Yargı Kararı İcra Aşamasında Geçen Süre 2 yıl 11 ay 3 yıl 3 yıl 7 ay 3 yıl 8 ay

J Toplam Tazminat Miktarı (TL) 7.200 7.200 9.600 9.600

HİDAYET ÇELİKEL ve HASAN ÇELİKEL

B. No: 2014/12995 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/12995

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

HİDAYET ÇELİKEL VE HASAN ÇELİKEL BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/12995)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucular : 1. Hidayet ÇELİKEL

2. Hasan ÇELİKEL

Vekili : Av. İsmail Aziz Ergin CİNMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 1/8/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Hasan Çelikel, eşi başvurucu Hidayet Çelikel'in vekili olarak 18/9/1990 tarihinde Çorlu Asliye Hukuk Mahkemesinde el atmanın önlenmesi talebiyle dava açmıştır. Mahkemece 30/11/1990 tarihinde Mahkemenin yetkisizliğine, dava dosyasının Marmaraereğlisi Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir. Marmaraereğlisi Asliye Hukuk Mahkemesinin E.1991/153 sayılı dosyasına kaydedilen davada vekil olan başvurucu Hasan Çelikel, eşi başvurucu Hidayet Çelikel'den dava konusu taşınmazın yarı hissesini devralarak 28/7/2011 tarihinden itibaren davaya asil olarak katılmıştır. Yargılama, Mahkemenin E.1991/153 sayılı dosyası üzerinden devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul süre şikâyetiyle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 26 yıl 7 aydır devam eden yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

17. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

18. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında -dava konusu hukuki menfaatin niteliği ve aile birliği de dikkate alınarak- başvuruculara müştereken net 25.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

20. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara müştereken net 25.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Marmaraereğlisi Asliye Hukuk Mahkemesine (E.1991/153) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ERDOĞAN YILMAZ

B. No: 2014/13107 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/13107

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ERDOĞAN YILMAZ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:2014/13107)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucu : Erdoğan YILMAZ

Vekili : Av. Feyzi YAVUZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir bir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 6/8/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu tarafından 2/4/2010 tarihinde Kartal 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde Kartal Belediye Başkanlığı aleyhine açılan kamulaştırmasız el atma nedeniyle tazminat davasında 10/5/2011 tarihli karar ile 36.459 TL tazminatın dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte başvurucuya ödenmesine hükmedilmiş, bu karar tarafların temyiz yoluna başvurmamaları üzerine 22/6/2011 tarihinde kesinleşmiştir.

9. Başvurucu 5/12/2016 tarihinde, ilgili idare ise 29/11/2016 tarihinde sundukları beyanları ile söz konusu borcun aralarında yapılan taahhütname uyarınca 19/2/2015 tarihinde ödendiğini ifade etmişlerdir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, icra edilebilir bir yargı kararının hiç icra edilmemesi ya da icranın makul sürede yapılmaması, kararın verildiği yargılamada sağlanmış olan mahkemeye erişim hakkı dâhil adil yargılanma hakkı güvencelerini anlamsız hâle getirir. Dolayısıyla böyle bir durum mahkemeye erişim hakkının ihlali sonucunu doğurur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, B. No: 2013/711, 3/4/2014, §§ 37-54).

13. Öte yandan mahkeme kararına dayanan icra edilebilir bir alacak, mülkiyet hakkı kapsamında korunan ekonomik bir değer ifade eder. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine hükmedilmiş böyle bir alacağın hiç ödenmemesi ya da ödenmesinin uzun sürmesi suretiyle oluşan belirsizlik, mülkiyet hakkının ihlaline neden olur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, §§ 55-75).

14. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararları dikkate alındığında somut olayda yukarıda belirtilen nitelikteki yargı kararının yaklaşık 3 yıl 8 ay geçtikten sonra icra edilmiş olması nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa’nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

17. Başvurucu, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

18. Somut olayda mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 9.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

20. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvurucunun uğradığını iddia ettiği maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvurucunun bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa’nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 9.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2,006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

HAMZA TURHAN AYBERK

B. No: 2014/13601 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/13601

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

HAMZA TURHAN AYBERK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/13601)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Hamza Turhan AYBERK

Vekili : Av. Ahmet Deniz ARI

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 13/8/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, İstanbul Güngören İlçe Emniyet Müdürlüğünde Emniyet Amiri olarak görev yapmakta iken 7/7/2001 tarihinde bacağından vurularak yaralanmış; bu olayla ilgili olarak başvurucu hakkında disiplin soruşturması açılmıştır.

9. Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunun 3/6/2002tarihli ve 2002/327 sayılı kararı ile Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü'nün 8/22. maddesi uyarınca başvurucunun meslekten çıkarılmasına karar verilmiştir.

10. Anılan olay kapsamında başvurucu hakkında26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 240. maddesi uyarınca açılan ceza davasında Bakırköy 4. Asliye Ceza Mahkemesinin 13/2/2002 tarihli kararıyla başvurucunun beraatine karar verilmiş; karar, kanun yolu incelemelerinden geçerek kesinleşmiştir.

11. Başvurucu, beraat kararını da ekleyerek hakkında uygulanan meslekten çıkarma cezasının iptali istemiyle 1/11/2002 tarihinde iptal davası açılmıştır.

12. İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 21/10/2003 tarihli ve E.2002/1709, K.2002/1544 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

13. Başvurucunun yürütmenin durdurulması istemli temyizi üzerine, Danıştay Onikinci Dairesinin 14/12/2004 sayılı ve E.2004/747 sayılı kararıyla başvurucuya çıkarılan tebligatın, başvurucunun belirttiği adresten ayrılması nedeniyle 2/7/2004 ve 24/9/2004 tarihlerinde tebliğ edilemediği anlaşıldığından 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 26. maddesi uyarınca dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilmiştir.

14. Başvurucu 13/9/2005 tarihli dilekçesiyle dosyanın yeniden işleme konulmasını talep etmiştir.

15. Danıştay Onikinci Dairesinin 11/5/2006 tarihli ve E.2004/747, K.2006/1901 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

16. Davalı idarenin karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 6/6/2008 tarihli ve E.2006/5130, K.2008/3342 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

17. Bozma kararı üzerine yapılan yeniden incelemede İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 19/9/2008 tarihli ve E.2008/1288, K.2008/1805 sayılı kararı ile bozma kararına uyulmayarak ilk kararda ısrar edilmiştir.

18. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 27/5/2010 tarihli ve E.2009/111, K.2010/1048 sayılı kararı ile temyiz isteminin reddine, ısrar kararının onanmasına hükmedilmiştir.

19. Başvurucunun karar düzeltme istemi Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 30/10/2013 tarihli ve E.2010/3517, K.2013/3319 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 15/7/2014 tarihinde başvurucu vekiline tebliğ edilmiştir.

20. Başvurucu 13/8/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği

düşünüldü:

22. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

23. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

24. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

25. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

26. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında başvurucunun kusuruyla uzayan yargılama nedeniyle meydana gelen 1 yıl 2 aylık süre düşüldüğünde somut olayda yaklaşık 9 yıl 9 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

27. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

28. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

29. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmamıştır.

30. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

31. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının

İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin İstanbul 4. İdare Mahkemesine (E.2008/1288, K.2008/1805) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AFAN KAYA VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/14115 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/14115

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

AFAN KAYA VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14115)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Afan KAYA

2. Akif KAYA

3. Aydemir KAYA

4. Aytaç KAYA

5. Hikmet KAYA

6. İsmet KAYA

Vekili : Av. Nejdet EDEMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvuruculaların adli yardım talepleri kabul edilerek başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/16008, 2014/16009, 2014/16011, 2014/16012 ve 2014/16172 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/14115 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvuruculaların her biri aleyhine ayrı ayrı 21/3/2007 tarihinde Başkale Kadastro Mahkemesinde kadastro tespitine itiraz davaları açılmış, anılan Mahkemece önce birleştirilen dava dosyaları daha sonra her bir başvurucu yönünden tekrar ayrılmış ve başvurucu Aytaç Kaya'nın davalı sıfatını haiz olduğu dava, yerel Mahkemece verilen kararın Yargıtayca 25/1/2016 tarihinde onanmasıyla, diğer başvuruculaların davalı sıfatını haiz oldukları davalar ise Yargıtayın 21/12/2015 tarihinde verdiği onama kararlarıyla sona ermiş ve tüm kararlar kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda başvurucu Aytaç Kaya yönünden yaklaşık 8 yıl 10 ay, diğer başvurucular yönünden ise yaklaşık 8 yıl 9 aylık yargılama süresinin makul olmadığı

sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net 9.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşanyargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 9.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Başkale Kadastro Mahkemesine (E.2007/636, K.2015/265), (E.2015/77, K.2015/243), (E.2015/72, K.2015/238), (E.2015/73, K.2015/239), (E.2015/74, K.2015/240), (E.2015/76, K.2015/242) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDULLAH DENİZ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/14607 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/14607

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDULLAH DENİZ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14607)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Abdullah DENİZ

2. Ramazan DENİZ

3. Sıtkı DENİZ

4. Mehmet DENİZ

5. Bozan DENİZ

6. Sefer DENİZ

7. Seyit Ahmet DENİZ

8. Ali DENİZ

9. Yusuf DENİZ

10. Besey DENİZ

11. Bahaddin DENİZ

Vekili : Av. Fatma Zehra EJDER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 2/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular Abdullah Deniz, Ramazan Deniz, Sıtkı Deniz, Bozan Deniz, Sefer Deniz ve Bahaddin Deniz'in babaları; başvurucular Mehmet Deniz, Seyit Ahmet Deniz, Ali Deniz, Yusuf Deniz ve Besey Deniz'in dedeleri olan murisleri aleyhine 1976 yılında Bozova Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası, anılan Mahkemenin kapatılmasıyla Şanlıurfa Kadastro Mahkemesine gönderilmiş ve söz konusu dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma, mülkiyet ve etkili başvuru haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 40 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle mülkiyet ve etkili başvuru haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de, başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, diğer haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucular Abdullah Deniz, Ramazan Deniz, Sıtkı Deniz, Bozan Deniz, Sefer Deniz ve Bahaddin Deniz'eayrı ayrı net 2.100 TL; başvurucu Mehmet Deniz'e net 260 TL; başvurucu Seyit Ahmet Deniz ve Ali Deniz'e ayrı ayrı net 420 TL; başvurucu Yusuf Deniz'e net 250 TL; başvurucu Besey Deniz'e ise net 350 TLmanevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Abdullah Deniz, Ramazan Deniz, Sıtkı Deniz, Bozan Deniz, Sefer Deniz ve Bahaddin Deniz'eayrı ayrı net 2.100 TL; başvurucu Mehmet Deniz'e net 260 TL; başvurucu Seyit Ahmet Deniz ve Ali Deniz'e ayrı ayrı net 420 TL; başvurucu Yusuf Deniz'e net 250 TL; başvurucu Besey Deniz'e ise net 350 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin

diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Şanlıurfa Kadastro Mahkemesine (E.2013/79) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

DİLFÜRÜZ AKAGÜNDÜZ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/14837 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/14837

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

DİLFÜRÜZ AKAGÜNDÜZ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14837)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucular : 1. Dilfürüz AKAGÜNDÜZ

2. Zeynep DEMİREL

3. Pervin KARAMAN

4. Bircan ŞAHİN

5. Fatma GÖZÜKARA

6. Yusuf KARAMAN

7. İsmail KARAMAN

8. Emine DAĞTEKİN

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular aleyhine 5/3/2003 tarihinde tapu iptali ve tescil davası açılmıştır. Doğubayazıt Asliye Hukuk Mahkemesi 18/2/2015 tarihli kararı ile davanın kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 9/3/2016 tarihli ilamı ile onanmıştır. Anılan ilam taraflara tebliğ edilmiş olup karar düzeltme talebinde bulunulmamıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 12 yıl 11 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

16. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini

iddia etmişlerdir. Başvuruculaların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaatin miktarı ve dava dosyasındaki taraf sayısı da dikkate alınarak başvuruculara ayrı ayrı net 10.100 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 10.100 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Doğubayazıt Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2003/60, K.2015/111) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AHMET OKUYUCU VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/14841 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/14841

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

AHMET OKUYUCU VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14841)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Ahmet OKUYUCU

2. Abdulaziz DOĞAN

3. Ali OKUYUCU

4. Bedriye OKUYUCU

5. Cafer DOĞAN

6. Celal OKUYUCU

7. Cemal OKUYUCU

8. Davut DALAY

9. Ebuzer DOĞAN

10. Fahriye DOĞAN

11. Fatma DOĞAN

12. Fatma ÖZTAŞ

13. Fedat BAYBARS

14. Fehime BAYBARS

15. Fevzi BAYBARS

16. Fikriye YAVUZ

17. Gazal AKSAK

18. Halim AYDIN

19. Hamdi BAYBARS

20. Hasine GEZER

21. Hidayet DOĞAN

22. Hüseyin DOĞAN

23. İhsan DOĞAN

24. Kasım DOĞAN

25. Makbule OĞRAK

26. Medine DOĞAN

27. Mehmet DOĞAN

28. Mehmet Nezir OKUYUCU

29. Mehmet Salih OKUYUCU

30. Menice DOĞAN

31. Müslüm DOĞAN

32. Rekiye AKSAK

33. Rezan BİNGÖL

34. Rıza DOĞAN

35. Selime ÖLÜK

36. Sernaz KATIKOL

37. Sumeyya DOĞAN

38. Şükran SOYSAL

39. Şükrü DOĞAN

40. Zeynep GÖNÜL

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra

Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Davut Dalay aleyhine doğrudan; başvurucular Hasine Gezer, İhsan Doğan, Fahriye Doğan, Hidayet Doğan, Fatma Doğan'ın babaları ve başvurucular Cafer Doğan, Müslüm Doğan, Mehmet Doğan, Sümeyya Doğan, Kasım Doğan, Rıza Doğan ve Ebuzer Doğan'ın dedeleri olan murisleri Mecit Doğan; başvurucu Fehime Baybars'ın mirasçısı olduğu eşi ve başvurucular Fedat Baybars, Fevzi Baybars ile Fatma Öztaş'ın babaları olan murisleri Selahattin Baybars; başvurucular Halim Aydın, Mehmet Salih Okuyucu, Mehmet Nazir Okuyucu ve Ali Okuyucu'nun babaları, başvurucular Celal Okuyucu, Ahmet Okuyucu, Cemal Okuyucu'nun dedeleri ve başvurucu Bedriye Okuyucu'nun mirasçısı olduğu eşinin babası olan murisleri Sait Okuyucu aleyhine 30/7/1985 tarihinde Gercüş Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası yetkisizlik nedeniyle Batman Kadastro Mahkemesinde devredilmiş ve söz konusu dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

1. Başvurucular Hamdi Baybars, Zeynep Gönül, Fikriye Yavuz, Makbule Oğrak, Şükrü Doğan, Abdulaziz Doğan, Gazal Aksak, Hüseyin Doğan, Rezan Bingöl, Sernaz Katıkol, Şükran Soysal, Medine Doğan, Selime Ölük, Menice Doğan ve Rekiye Aksak Yönünden

11. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 47. maddesinin (3),48. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca bireysel başvuruda, kamu gücünün neden olduğu iddia edilen ihlale dair olayların tarih sırasına göre özeti yapılmalı, bireysel başvuru kapsamındaki hakların ne şekilde ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve deliller açıklanmalıdır (Veli Özdemir, B. No: 2013/276, 9/1/2014, §§ 19, 20).

12. Somut olayda başvurucular Hamdi Baybars, Zeynep Gönül, Fikriye Yavuz, Makbule Oğrak, Şükrü Doğan, Abdulaziz Doğan, Gazal Aksak, Hüseyin Doğan, Rezan Bingöl, Sernaz Katıkol, Şükran Soysal, Medine Doğan, Selime Ölük, Menice Doğan ve Rekiye Aksak'ın şikâyet konusu davada taraf olduklarına dair başvuruya dayanak belgelerden bir bilgiye ulaşılamadığı, başvurucular vekiline anılan duruma dair bilgi ve belgelerin sunulmasına ilişkin tebliğ edilen yazıya verilen cevapta ise söz konusu başvurucularla ilgili bir

açıklamaya yer verilmediği görülmüştür. Dolayısıyla anılan başvurucular yönünden ihlal iddiasına ilişkin delillerini sunma ve temel hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin açıklamalarda bulunma yönündeki yükümlülüğün yerine getirilmediği ve ileri sürülen iddiaların kanıtlanamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

13. Açıklanan nedenlerle başvurunun, başvurucular Hamdi Baybars, Zeynep Gönül, Fikriye Yavuz, Makbule Oğrak, Şükrü Doğan, Abdulaziz Doğan, Gazal Aksak, Hüseyin Doğan, Rezan Bingöl, Sernaz Katıkol, Şükran Soysal, Medine Doğan, Selime Ölük, Menice Doğan ve Rekiye Aksak yönünden diğer kabul edilebilirlik koşulları bakımından incelenmeksizin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Diğer Başvurucular Yönünden

14. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

16. Başvuruya konu dava, bir kısım başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

17. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

18. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 32 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

19. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

20. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 6216 Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

22. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara, bir kısım başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak karara ekli tabloda gösterilen miktarlarda manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Başvurunun, başvurucular Hamdi Baybars, Zeynep Gönül, Fikriye Yavuz, Makbule Oğrak, Şükrü Doğan, Abdulaziz Doğan, Gazal Aksak, Hüseyin Doğan, Rezan Bingöl, Sernaz Katıkol, Şükran Soysal, Medine Doğan, Selime Ölük, Menice Doğan ve Rekiye Aksak yönünden açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Diğer başvurucular yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara karara ekli tabloda gösterilen miktarlarda manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Batman Kadastro Mahkemesine (E.2005/86) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

BAŞVURUCULAR TAZMİNAT MİKTARI

1. Davut DALAY 36. 000 TL

2. Hasine GEZER 3. 600 TL

3. Cafer DOĞAN 450 TL

4. Müslüm DOĞAN 450 TL

5. Fedat BAYBARS 9. 000 TL

6. Fevzi BAYBARS 9. 000 TL
7. Fehime BAYBARS 9. 000 TL
8. Fatma ÖZTAŞ 9. 000 TL
9. Mehmet DOĞAN 450 TL
10. Halim AYDIN 5. 150 TL
11. Mehmet Salih OKUYUCU 5. 150 TL
12. Mehmet Nezir OKUYUCU 5. 150 TL
13. Celal OKUYUCU 650 TL
14. Ali OKUYUCU 5. 150 TL
15. Ahmet OKUYUCU 650 TL
16. Cemal OKUYUCU 650 TL
17. Bedriye OKUYUCU 650 TL
18. Sümeyya DOĞAN 450 TL
19. İhsan DOĞAN 3. 600 TL
20. Kasım DOĞAN 450 TL
21. Rıza DOĞAN 450 TL
22. Ebuzer DOĞAN 450 TL
23. Fahriye DOĞAN 3. 600 TL
24. Hidayet DOĞAN 3. 600 TL
25. Fatma DOĞAN 3. 600 TL

GÜNAY DEMİR

B. No: 2014/15050 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/15050

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

GÜNAY DEMİR BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:2014/15050)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucu : Günay DEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir bir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu ve diğer bir kısım davacı tarafından 8/1/2001 tarihinde Vakfıkebir Asliye Hukuk Mahkemesinde Trabzon İl Özel İdare Müdürlüğü aleyhine açılan kamulaştırma bedelinin artırılması davasında, 12/6/2001 tarihli karar ile davalı idarece dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte başvurucuya 15.629,640 TL ödenmesine hükmedilmiş; temyiz üzerine Yargıtay 5. Hukuk Dairesince 4/3/2002 tarihinde karar onanmış ve yargılama süreci sona ermiştir.

10. Başvurucu, İlk Derece Mahkemesi kararı ile kendisine ödenmesi gereken tutarın tahsili için Vakfıkebir İcra Dairesi nezdinde icra takibi başlatmıştır.

11. Başvurucu tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan 16/1/2017 tarihli dilekçede söz konusu tutarın 4/9/2014 ve 17/2/2015 tarihlerinde yapılan ödemeler ile tahsil edildiği beyan edilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

14. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, icra edilebilir bir yargı kararının hiç icra edilmemesi ya da icranın makul süre içinde yapılmaması, kararın verildiği yargılamada sağlanmış olan mahkemeye erişim hakkı dâhil adil yargılanma hakkı güvencelerini anlamsız hâle getirir. Dolayısıyla böyle bir durum mahkemeye erişim hakkının ihlali sonucunu doğurur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, B. No: 2013/711, 3/4/2014, §§ 37-54).

15. Öte yandan mahkeme kararına dayanan icra edilebilir bir alacak, mülkiyet hakkı kapsamında korunan ekonomik bir değer ifade eder. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine hükmedilmiş böyle bir alacağın hiç ödenmemesi ya da ödenmesinin uzun sürmesi nedeniyle oluşan belirsizlik, mülkiyet hakkının ihlaline neden olur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, §§ 55-75).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararları dikkate alındığında somut olayda yukarıda belirtilen nitelikteki yargı kararının yaklaşık 12 yıl 10 ay geçtikten sonra icra edilmiş olması nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa’nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri

Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

20. Somut olayda mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 14.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 14.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Trabzon İl Özel İdare Müdürlüğüne GÖNDERİLMESİNE

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

OĞUZ ÇEVİK

B. No: 2014/15553 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/15553

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

OĞUZ ÇEVİK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/15553)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucu : Oğuz ÇEVİK

Vekili : Av. Selami DALYAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 18/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucunun, 18/2/1988 tarihinde Kaş Kadastro Mahkemesinde açtığı kadastro tespitine

itiraz davasında yerel Mahkemece verilen kararlar müteaddit kereler Yargıtayca bozulmuş ve söz konusu dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

9. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Esas Yönünden

10. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

11. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

12. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 29 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

13. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

14. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

15. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

16. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

17. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında şikâyet konusu davadaki taraf sayısı da dikkate alındığında başvurucuya net 15.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

18. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvurucuya net 15.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin Kaş Kadastro Mahkemesine (E.1996/86) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

MEHMET YILMAZ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/15593 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/15593

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MEHMET YILMAZ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/15593)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Mehmet YILMAZ

2. M.Eyyüp AY

3. Mehmet AY

4. İsmail AY

5. Hemi BAĞDAŞ

6. Abdulvahap BAĞDAŞ

7. Mustafa KÜÇÜKÇAY

8. Hasan ÇAYLAR

9. Mehmet Ali AY

10. Abdulkerim AY

11. Celal ÇAYLAR

12. Hamit YABIŞ

13. Güleser AY

14. Edul YILMAZ

15. Ali AY

16. Abdulkadir AY

17. Sinan KAYA

18. Kudret ÇAYLAR

19. Arap AY

20. Mehmet AY

21. Haci KAPÇAK

22. Mehmet KAPÇAK

23.Halil BAĞDAŞ

Vekilleri : Av. Resul AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 18/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucular Mehmet Yılmaz, Hemi Bağdaş, Abdulvahap Bağdaş, Mustafa Küçükçay, Hasan Çaylar, Mehmet Ali Ay, Abdulkerim Ay, Hamit Yabış, Sinan Kaya, Haci Kapçak, Mehmet Kapçak ve Halil Bağdaş'ın doğrudan kendilerinin, başvurucu Kudret Çaylar'ın eşi ve başvurucu Celal Çaylar'ın babası olan murislerinin, başvurucu M. Eyyüp Ay'ın babası olan murisinin ve başvurucular Mehmet Ay (T.C. Kimlik No: **********), İsmail Ay,Edul Yılmaz, Ali Ay, Abdulkadir Ay, Arap Ay, ve Mehmet Ay'ın (T.C. Kimlik No: **********) babası, Güleser Ay'ın ise eşi olan murislerinin 26/10/1989 tarihinde Siverek Kadastro Mahkemesinde açtıkları kadastro tespitine itiraz davası, anılan Mahkemenin kapatılmasıyla Şanlıurfa Kadastro Mahkemesine gönderilmiş ve söz konusu dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

9. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Esas Yönünden

10. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

11. Başvuruya konu dava, bir kısım başvuruculların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

13. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 27 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

14. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

15. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

16. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

17. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

18. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular Mehmet Yılmaz, Hemi Bağdaş, Abdulvahap Bağdaş, Mustafa Küçükçay, Hasan Çaylar, Mehmet Ali Ay, Abdulkerim Ay, Hamit Yabış, Sinan Kaya, Haci Kapçak, Mehmet Kapçak ve Halil Bağdaş'a ayrı ayrı net 27.000 TL; başvurucu M. Eyyüp Ay'a net 9.000 TL; başvurucular Celal Çaylar ve Kudret Çaylar'a ayrı ayrı net 13.500 TL; başvurucular Mehmet Ay (T.C. Kimlik No:**********), İsmail Ay,Edul Yılmaz, Ali Ay, Abdulkadir Ay, Arap Ay, Mehmet Ay (T.C. Kimlik No: **********) ve Güleser Ay'a ise ayrı ayrı net 2.700 TLmanevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

19. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvurucular Mehmet Yılmaz, Hemi Bağdaş, Abdulvahap Bağdaş, Mustafa Küçükçay, Hasan Çaylar, Mehmet Ali Ay, Abdulkerim Ay, Hamit Yabış, Sinan Kaya, Haci Kapçak, Mehmet Kapçak ve Halil Bağdaş'a ayrı ayrı net 27.000 TL; başvurucu M. Eyyüp Ay'a net 9.000 TL; başvurucular Celal Çaylar ve Kudret Çaylar'a ayrı ayrı net 13.500 TL; başvurucular Mehmet Ay (T.C. Kimlik No:**********), İsmail Ay,Edul Yılmaz, Ali Ay, Abdulkadir Ay, Arap Ay, Mehmet Ay (T.C. Kimlik No:**********) ve Güleser Ay'a ise ayrı ayrı net 2.700 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin Şanlıurfa Kadastro Mahkemesine (E.2013/24) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ALİ DEMİR VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/15871 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/15871

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ALİ DEMİR VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/15871)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Ali DEMİR

2. Nadir DEMİR

3. Zekeriyya DEMİR

Vekili : Av. Fuat ÇAMLIBEL

Başvurucular : 4. Ahmet DEMİR

5. Ahmet DEMİR

6. Gündüz DEMİR

7. Kazim DEMİR

8. Necat DEMİR

9. Turan DEMİR

10. Zulmat DEMİR

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 10/10/2014 tarihi ve devamında yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2015/3824, 2015/4440, 2015/4536 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/15871 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********, Zulmat Demir, Kazim Demir, Nadir Demir ve Zekeriyya Demir'in doğrudan kendilerinin; başvurucular Necat Demir, Gündüz Demir ve Turan Demir'in ise babaları olan murislerinin 19/1/1996 tarihinde Doğubayazıt Kadastro Mahkemesinde başvurucu Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********) aleyhine doğrudan; başvurucu Ali Demir'in ise babası olan murisi aleyhine açtıkları kadastro tespitine itiraz davasında yerel Mahkemece verilen karar Yargıtayca bozulmakla dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, bir kısım başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate

alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 21 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

18. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, şikâyet konusu davadaki taraf sayısı ve mirasçı sıfatlı başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında başvurucular Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********), Zulmat Demir, Kazim Demir, Nadir Demir, Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********) ve Zekeriyya Demir'e ayrı ayrı net 23.400 TL; başvurucular Turan Demir ve Ali Demir'e ayrı ayrı net 2.900 TL; başvurucu Necat Demir'e net 3.350 TL ve başvurucu Gündüz Demir'e ise net 2.350 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********), Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********), Zulmat Demir, Kazim Demir, Necat Demir, Gündüz Demir ve Turan Demir'e müştereken; 680,70 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.480,70 TL yargılama giderinin ise başvurucular Ali Demir, Nadir Demir ve Zekeriyya Demir'e müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********), Zulmat Demir, Kazim Demir, Nadir Demir, Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********) ve Zekeriyya Demir'e ayrı ayrı net 23.400 TL; başvurucular Turan Demir ve Ali Demir'e ayrı ayrı net 2.900 TL; başvurucu Necat Demir'e net 3.350 TL ve başvurucu Gündüz Demir'e ise net 2.350 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********), Ahmet Demir (T.C. Kimlik No:**********), Zulmat Demir, Kazim Demir, Necat Demir, Gündüz Demir ve Turan Demir'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 680,70 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.480,70 TL yargılama giderinin ise başvurucular Ali Demir, Nadir Demir ve Zekeriyya Demir'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Doğubayazıt Kadastro Mahkemesine (E.2001/39) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

BAZİ ABI VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/16654 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/16654

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

BAZİ ABI VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/16654)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucular : Bkz. ekli tablonun B satırı

Vekilleri : Av. Vedat ÖZKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamında yapılan başvurular ve akabinde açılan davalarda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular, muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Bölüm Komisyonlarınca muhtelif tarihlerde, başvurucular Sekan Tekin, Sedat Özkan ve Maşallah Kılaguz hariç diğer başvuruculaların adli yardım taleplerinin kabulüne karar verilmiştir.

5. Bölüm Komisyonlarınca muhtelif tarihlerde başvuruların kabul edilebilirlik incelemelerinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Anayasa Mahkemesi tarafından muhtelif tarihlerde konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/16675, 2014/16676, 2014/16678, 2014/16681 ve 2014/16684 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyalarının 2014/16654 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası ile; 2014/16682 ve 2014/16952 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyalarının 2014/16672 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine; 2014/16675, 2014/16676, 2014/16678, 2014/16681, 2014/16684, 2014/16682 ve 2014/16952 numaralı bireysel başvuru dosyalarının kapatılmasına, incelemelerin 2014/16654 ve 2014/16672 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyaları üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

7. Bölüm Başkanları tarafından başvuruların kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

8. Başvuruların başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen başvuru hakkında görüş sunulmayacağını bildirmiştir.

9. Anayasa Mahkemesi tarafından ekli tablonun A satırında başvuru numaraları belirtilen dosyaların konu yönünden hukuki irtibatı nedeniyle 2014/16654 başvuru numaralı dosya ile birleştirilmesine, incelemenin 2014/16654 başvuru numaralı dosya üzerinden yürütülmesine ve diğer bireysel başvuru dosyalarının kapatılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

10. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

11. Başvurucular, ekli tablonun C satırında belirtilen tarihlerde 5233 sayılı Kanun kapsamına giren zararlarının karşılanması talebiyle Bitlis, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şırnak veya Van Valiliği Zarar Tespit Komisyonlarına (Komisyon) başvurmuşlardır.

12. Ekli tablonun D satırında tarih ve sayıları belirtilen Komisyon kararlarında başvurucuların taleplerinin reddine ya da kabulüne karar verilmiştir.

13. Belirtilen ret işlemleri aleyhine ekli tablonun E satırında belirtilen tarihlerde başvurucular tarafından açılan iptal davalarında, ekli tablonun F.1. satırında tarihleri gösterilen İdare Mahkemeleri kararları ile davaların reddine karar verilmiş yahut dava konusu işlemlerin iptaline hükmedilmiştir. İptal kararları akabinde bazı başvurucular yönünden Komisyonca yeniden karar verilmiştir (Bkz. ekli tablonun D.2. satırı).

14. Başvuruculardan bazılarının kanun yoluna başvurmaması sonucu kararlar temyiz incelemesi olmaksızın kesinleşmiştir.

15. Başvuruculardan bazılarının temyizi üzerine ekli tablonun G.1. satırında gösterilen tarihte Danıştay Onbeşinci Dairesi ilamları ile kararların onanmasına ya da bozulmasına hükmedilmiştir.

16. Bozma kararı üzerine yahut başvurucular tarafından Komisyonun ikinci kararları aleyhine açılan iptal davaları üzerine ekli tablonun F.2. satırında tarihleri gösterilen İdare Mahkemeleri kararları ile yeniden hüküm kurulmuştur.

17. Başvuruculardan bir kısmının kanun yoluna başvurmaması sonucu kararlar temyiz incelemesi olmaksızın kesinleşmiştir.

18. Başvuruculardan bazılarının temyizi üzerine ekli tablonun G.2. satırında gösterilen tarihte Danıştay Onbeşinci Dairesi ilamları ile kararların onanmasına ya da bozulmasına

hükmedilmiştir. Temyiz başvurularından biri temyiz aşamasında derdesttir.

19. Başvuruculardan birinin karar düzeltme talebi, aynı Dairenin ekli tablonun H satırında gösterilen tarihli ilamı ile reddedilmiştir.

20. Başvurucular, muhtelif tarihlerde bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

22. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

23. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

24. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

25. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

26. Bu hususlara ek olarak Anayasa Mahkemesi5233 sayılı Kanun kapsamında yapılan yargılamalarda komisyonların belli bir dönem içinde geçici olarak olağanüstü iş yükü artışı ile karşılaşmasından kaynaklanan gecikmelerde, kamu otoritelerince zamanında ve yeterli tedbirlerin alınmış olup olmadığını da gözönünde bulundurmaktadır. Gerekli tedbirler alınmışsa makul sürenin hesaplanmasında olağan yargılamalara kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimsenmektedir (Sabri Çetin, B. No: 2013/3007, 6/2/2014, §§ 60-72; Mahmut Can Arslan, B. No: 2013/3008, 6/2/2014, §§ 59-71; Mehmet Gürgen, B. No: 2013/3202, 6/2/2014, §§ 57-67; Celal Demir, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 57-69).

27. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında Komisyona başvuru tarihleri (Ekli tablonun C satırı)ile nihai karar tarihleri (Ekli tablonun F, G ve H satırları) arasında geçen ve ekli tablonun I satırında her bir başvuru için ayrı ayrı toplam süreleri belirtilen yargılama süreçlerinde makul olmayan bir gecikmenin olduğu sonucuna varmak gerekir.

28. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

29. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri

Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

30. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

31. Somut olaylarda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

32. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ekli tablonun J satırında gösterilen net manevi tazminat miktarlarının ödenmesine karar verilmesi gerekir.

33. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 239,50 TL başvurucu harcından ibaret yargılama giderinin başvurucular Sekan Tekin, Sedat Özkan ve Maşallah Kılaguz'a ayrı ayrı ödenmesine karar verilmesi gerekir.

34. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ekli tablonun J satırında gösterilen miktarlarda net manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerinin REDDİNE,

D. 1. 239,50 TL başvurucu harcından ibaret yargılama giderinin başvurucular Sekan Tekin, Sedat Özkan ve Maşallah Kılaguz'a AYRI AYRI ÖDENMESİNE,

2. 800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Sıra 1 2 3 4

A Başvuru Numarası 2014/16654 2014/16654 (2014/16675) 2014/16654 (2014/16676) 2014/16654 (2014/16678)

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Bazi ABI Sabri ABI Şakir ABI Dırbaz ABI

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 28/3/2005 2005/2545 28/3/2005 2005/2549 28/3/2005 2005/2546 28/3/2005 2005/2513

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 18/2/2014 73/01/2014/312 18/2/2014 73/01/2014/331

18/2/2014 73/01/2014/321 18/2/2014 73/01/2014/340

E Dava Tarihi 13/6/2014 13/6/2014 13/6/2014 13/6/2014

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 27/2/2015 27/2/2015 26/3/2015 27/2/2015

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — — — —

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — — — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 9 yıl 10 ay 9 yıl 10 ay 9 yıl 11 ay 9 yıl 10 ay

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 9.600 9.600 9.600 9.600

Sıra 5 6 7 8

A Başvuru Numarası 2014/16654 (2014/16681) 2014/16654 (2014/16684) 2014/16665 2014/16667

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Bazi ABI Şeğmus ABI Ahmet YILMAZ Sekan TEKİN

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 28/3/2005 2005/2544 28/3/2005 2005/2510 18/3/2005 5.379 26/3/2005 12.773

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 18/2/2014 73/01/2014/314 18/2/2014 73/01/2014/339 15/8/2006 5379/2918/4849 1. 29/5/2012 21/01/2012/354 2. 21/5/2014 21/04/2014/797

E Dava Tarihi 13/6/2014 13/6/2014 30/10/2006 1. 5/11/2012 2. 8/9/2014

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 27/2/2015 27/2/2015 1. 18/4/2008 2. 8/10/2013 1. 19/4/2013 2. 7/5/2015

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — — — 1. 6/3/2013 2. 9/9/2014

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — — — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 9 yıl 10 ay 9 yıl 10 ay 9 yıl 5 ay 10 yıl 1 ay

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 9.600 9.600 7.200 9.600

Sıra 9 10 11 12

A Başvuru Numarası 2014/16668 2014/16672 2014/16672 (2014/16682) 2014/16672 (2014/16952)

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Sedat ÖZKAN Abubekir ABI Ticir ABI Agit ABI

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 20/12/2006 43.240 28/3/2005 2005/2517 28/3/2005 2005/2578 28/2/2005 2005/2514

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 16/4/2014 21/04/2014/384 18/2/2014 73/01/2014/337 18/2/2014 73/01/2014/323 18/2/2014 73/01/2014/335

E Dava Tarihi 8/9/2014 13/6/2014 13/6/2014 13/6/2014

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 20/3/2015 27/2/2015 26/2/2015 26/3/2015

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — — — —

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — — — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 8 yıl 3 ay 9 yıl 10 ay 9 yıl 10 ay 9 yıl 11 ay

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 4.800 9.600 9.600 9.600

Sıra 13 14 15 16

A Başvuru Numarası 2014/16669 2014/16670 2014/16677 2014/16679

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Ahmet OĞURLU Bayram ÖZKAN Kasım ABI Cemil ABI

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 29/12/2006 14.078 19/12/2006 43.177 28/3/2005 2005/2511 28/3/2005 2005/2516

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 4/1/2008 1-11420 16/4/2014 21/04/2014/383 18/2/2014 73/01/2014/544 18/2/2014 73/01/2014/543

E Dava Tarihi 22/2/2008 8/9/2014 13/6/2014 13/6/2014

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 29/11/2015 26/2/2015 27/2/2015 1. 25/11/2009 2. 13/12/2013

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — — — 1. 12/11/2012 2. 2/10/2014

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — — — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 8 yıl 7 ay 8 yıl 1 ay 9 yıl 10 ay 9 yıl 10 ay

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 7.200 4.800 9.600 9.600

Sıra 17 18 19 20

A Başvuru Numarası 2014/16683 2014/16950 2014/16951 2014/16957

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Şehmus ABI Fadile KİSA Maşallah KILAGUZ İlyas ÖZKAN

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 28/3/2005 2005/2543 23/112007 16.793 11/4/2005 26/3/2005 12.847

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 18/2/2014 73/01/2014/316 8/4/2009 2009/1-3739 26/6/2007 1.024 29/5/2012 21/01/2012/334

E Dava Tarihi 13/6/2014 23/6/2009 9/1/2008 5/11/2012

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 27/2/2015 29/1/2010 20/12/2013 1. 14/2/2013 2. 17/4/2014

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — 15/10/2014 — 1. 21/11/2013 2. 14/5/2015

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — 4/2/2016 — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 9 yıl 10 ay 8 yıl 2 ay 9 yıl 6 ay 8 yıl 8 ay

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat(TL) 9.600 4.800 9.600 7.200

Sıra 21 22 23 24

A Başvuru Numarası 2014/16968 2014/16973 2014/16982 2014/17031

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Recep ABI Ahmet BAKIR Mahmut YILDIZ Reşit TEKİN

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 28/2/2005 2005/1218 7/10/2004 5.375 26/3/2005 12.872 26/3/2005 12.825

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 18/2/2014 73/01/2014/549 15/8/2006 2006/4-2911-4845 29/5/2012 21/01/2012/345 1. 11/11/2009 2009/4-1085 2. 18/7/2013

21/04/2013/542

E Dava Tarihi 13/6/2014 6/10/2008 5/11/2012 1. 29/1/2010 2. 24/1/2014

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 26/2/2015 19/4/2013 1. 15/7/2008 2. 8/10/2013 1. 31/1/2012 2. 20/1/2015

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — — 1. 6/3/2013 2. — 1. 5/12/2012 2. —

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — — — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 9 yıl 11 ay 9 yıl 9 yıl 9 ay 8 yıl

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 9.600 7.200 9.600 4.800

Sıra 25 26 27 28

A Başvuru Numarası 2014/17033 2014/17034 2014/17035 2014/17036

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Murat ABI Tahir ABI Kasım BAYTEKİN Recep ÖZKAN

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 28/3/2005 2005/2579 28/3/2005 2005/2512 14/2/2005 4.421 26/3/2005 12.840

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 18/2/2014 73/01/2014/548 18/2/2014 73/01/2014/545 25/12/2013 56/01/2013/724/096 1. 29/5/2012 21/01/2012/335 2. 21/5/2014 21/04/2014/796

E Dava Tarihi 13/6/2014 13/6/2014 1/4/2014 1. 5/11/2012 2. 8/9/2014

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 9/4/2015 26/2/2015 1/7/2015 1. 23/5/2013 2. 29/1/2015

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — — derdest —

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 10 yıl 9 yıl 10 ay 12 yıl 2 ay 9 yıl 10 ay

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 9.600 9.600 14.400 9.600

Sıra 29 30

A Başvuru Numarası 2014/17103 2014/17132

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Hıdır ABI Basra ACAR

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 28/3/2005 2005/2509 28/3/2005 2005/2515

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 18/2/2014 73/01/2014/334 18/2/2014 73/01/2014/336

E Dava Tarihi 13/6/2014 13/6/2014

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 27/2/2015 27/2/2015

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — —

H Karar Düzeltme Yolu Karar Tarihi — —

I İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 9 yıl 10 ay 9 yıl 10 ay

J Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 9.600 9.600

ABBAS ABI VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/16671 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/16671

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABBAS ABI VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/16671)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Bkz. ekli tablonun B satırı

Vekilleri : Av. Vedat ÖZKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamında yapılan başvurular ve akabinde açılan davalarda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular, muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Birinci Bölüm Komisyonlarınca muhtelif tarihlerde, başvuruculaların adli yardım taleplerinin kabulüne karar verilmiştir.

5. Birinci Bölüm Komisyonlarınca muhtelif tarihlerde başvuruların kabul edilebilirlik incelemelerinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Anayasa Mahkemesi tarafından 23/3/2015 tarihinde, 2014/16680 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyasının konu yönünden hukuki irtibatı nedeniyle 2014/16671 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine, 2014/16680 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyasının kapatılmasına, incelemenin 2014/16671 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

7. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

8. Bazı başvuruların başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş sunmamıştır.

9. Anayasa Mahkemesi tarafından ekli tablonun A satırında başvuru numaraları belirtilen dosyaların konu yönünden hukuki irtibatı nedeniyle 2014/16671 başvuru numaralı dosya ile birleştirilmesine, incelemenin 2014/16671 başvuru numaralı dosya üzerinden yürütülmesine ve diğer bireysel başvuru dosyalarının kapatılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

10. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

11. Başvurucular, ekli tablonun C satırında belirtilen tarihlerde 5233 sayılı Kanun kapsamına giren zararlarının karşılanması talebiyle Şırnak veya Van Valiliği Zarar Tespit Komisyonlarına (Komisyon) başvurmuşlardır.

12. Ekli tablonun D satırında tarih ve sayıları belirtilen Komisyon kararlarında başvurucuların taleplerinin reddine karar verilmiştir.

13. Belirtilen ret işlemleri aleyhine ekli tablonun E satırında belirtilen tarihlerde başvurucular tarafından açılan iptal davalarında, ekli tablonun F satırında tarihleri gösterilen Mardin İdare Mahkemesi veya Van 2. İdare Mahkemesi kararları ile davaların reddine yahut dava konusu işlemlerin iptaline şeklinde hükümler kurulmuştur.

14. Bir başvuru yönünden İlk Derece Mahkemesi kararının temyiz edilmesi üzerine ekli tablonun G satırında gösterilen tarihte Danıştay Onbeşinci Dairesi ilamı ile kararın onanmasına hükmedilmiştir.

15. Başvuruculardan bir kısmının kanun yoluna başvurmaması sonucu kararlar temyiz incelemesi aşaması olmaksızın kesinleşmiştir.

16. Başvurucular, muhtelif tarihlerde bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

18. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

21. Bu hususlara ek olarak Anayasa Mahkemesi, 5233 sayılı Kanun kapsamında yapılan yargılamalarda komisyonların belli bir dönem içinde geçici olarak olağanüstü iş yükü artışı ile karşılaşmasından kaynaklanan gecikmelerde, kamu otoritelerince zamanında ve yeterli tedbirlerin alınmış olup olmadığını da gözönünde bulundurmaktadır. Gerekli tedbirler alınmışsa makul sürenin hesaplanmasında olağan yargılamalara kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimsenmektedir (Sabri Çetin, B. No: 2013/3007, 6/2/2014, §§ 60-72; Mahmut Can Arslan, B. No: 2013/3008, 6/2/2014, §§ 59-71; Mehmet Gürgen, B. No: 2013/3202, 6/2/2014, §§ 57-67; Celal Demir, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 57-69).

22. Somut davalara bir bütün olarak bakıldığında Komisyona başvuru tarihleri (Ekli tablonun C satırı)ile nihai karar tarihleri (Ekli tablonun F ve G satırları) arasında geçen ve ekli tablonun H satırında her bir başvuru için ayrı ayrı toplam süreleri belirtilen yargılama süreçlerinde uyuşmazlığın karara bağlanması konusunda kamu otoritelerine ve özellikle yargılama organlarına atfedilebilecek bir gecikmenin olduğu tespit edilemediğinden başvurular açısından farklı karar verilmesini gerektiren bir yön de bulunmadığından yargılama sürelerinin makul olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Açıklanan nedenlerle başvurucuların makul sürede yargılanma haklarına yönelik bir ihlalin bulunmadığının açık olduğu anlaşıldığından başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Adli yardım talebinde bulunan başvurucular açısından adli yardım talebinin kabulüyle geçici muafiyet sağlanan yargılama giderlerinin tahsilinin başvurucuların mağduriyetine neden olacağı anlaşıldığından 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 339. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca başvurucuların yargılama giderlerini ödemekten TAMAMEN MUAF TUTULMALARINA 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Sıra 1 2 3 4

A Başvuru Numarası 2014/16671 (2014/16680) 2014/16671 2014/16960 2014/16969

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No Abbas ABI Musa ABI Azime OĞURLU Mehmet IŞIK

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 30/5/2008 2008/3061 30/5/2008 2008/3073 8/2/2008 23. 113 28/3/2005 2005/2502

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 18/2/2014 73/01/2014/407 18/2/2014 73/01/2014/485 5/1/2009 2009/1-18084 15/9/2009 2009/2-585

E Dava Tarihi 13/6/2014 13/6/2014 18/5/2009 5/10/2009

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 27/2/2015 27/2/2015 15/10/2009 26/7/2010

G Temyiz Yolu Karar Tarihi — — 9/10/2012 —

H İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 6 yıl 8 ay 6 yıl8 ay 4 yıl 8 ay 5 yıl 3 ay

FATMA ŞAHİN

B. No: 2014/17967 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/17967

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

FATMA ŞAHİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/17967)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucu : Fatma ŞAHİN

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/11/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucunun babası olan murisin 1974 yılında Derik Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı tapu tescilinin iptali davası görevsizlik kararıyla Derik Kadastro Mahkemesine gönderilmiş ve anılan Mahkemece verilen kararların müteaddit kereler Yargıtayca bozulması üzerine dava hâlen yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvurucunun murisinden intikalle takip etmekte olduğu bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 43 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucu, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazını kullanamadığını belirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet hakkının da ihlal edildiğini iddia etmişse de başvurucunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

19. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, başvurucu murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucuya net 5.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 5.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Derik Kadastro Mahkemesine (E.1994/2) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

İBRAHİM ÖZGÜN

B. No: 2014/18340 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/18340

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

İBRAHİM ÖZGÜN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/18340)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : İbrahim ÖZGÜN

Vekili : Av. Aydin ASLAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamında yapılan başvuru ve akabinde açılan davada makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/11/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde verilen kesin süre içinde başvurudaki eksikliğin tamamlanmadığı gerekçesiyle başvurunun idari yönden reddine karar verilmiştir.

4. Başvurucu tarafından idari ret kararına itiraz edilmesi üzerine Komisyonca itirazın kabulüne karar verilmiştir.

5. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının

ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu, Mardin ili Kızıltepe ilçesinde kendi iş yerinin alt katında bulunan bir bankanın terör eylemi kapsamında 1/4/2006 tarihinde yakılması nedeniyle iş yerinin de zarar gördüğünü iddia etmiştir.

10. Başvurucu 19/4/2006 tarihinde 5233 sayılı Kanun kapsamına giren zararlarının karşılanması talebiyle Mardin Valiliği Zarar Tespit Komisyonuna (Komisyon) başvurmuştur.

11. Komisyonun 13/9/2007 tarihli ve 2007/1-7531 sayılı kararında başvurucunun talebinin reddine karar verilmiştir.

12. Başvurucu tarafından belirtilen ret işlemi aleyhine iptal davası açılmıştır.

13. Mardin İdare Mahkemesinin 6/11/2009 tarihli ve E.2007/2764, K.2009/1459 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

14. Davalı idarenin temyizi üzerine Danıştay Onbeşinci Dairesinin 26/6/2014 tarihli ve E.2011/9749, K.2014/5844 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir. Bu karar 16/10/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

15. Başvurucu 17/11/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

17. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın

süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

21. Bu hususlara ek olarak Anayasa Mahkemesi 5233 sayılı Kanun kapsamında yapılan yargılamalarda komisyonların belli bir dönem içinde geçici olarak olağanüstü iş yükü artışı ile karşılaşmasından kaynaklanan gecikmelerde kamu otoritelerince zamanında ve yeterli tedbirlerin alınmış olup olmadığını da gözönünde bulundurmaktadır. Gerekli tedbirler alınmışsa makul sürenin hesaplanmasında olağan yargılamalara kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimsenmektedir (Sabri Çetin, B. No: 2013/3007, 6/2/2014, §§ 60-72; Mahmut Can Arslan, B. No: 2013/3008, 6/2/2014, §§ 59-71; Mehmet Gürgen, B. No: 2013/3202, 6/2/2014, §§ 57-67; Celal Demir, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 57-69).

22. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda Komisyona başvuru tarihi (19/4/2006)ile nihai karar tarihi (26/6/2014) arasında geçen ve yaklaşık 8 yıl 2 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

23. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

24. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

25. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

26. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

27. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 4.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

28. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 4.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden

itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin İdare Mahkemesine (E.2007/2764, K.2009/1459) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

RAZİYE DÜLGER VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/18943 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/18943

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

RAZİYE DÜLGER VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/18943)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucular : 1. Raziye DÜLGER

2. Yücel DÜLGER

3. Gülistan ÇAMCI

Vekili : Av. Hasan KURT

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 3/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu Raziye Dülger; eşinin trafik kazası sonucu vefat etmesi nedeniyle ortaya çıkan maddi ve manevi zararlarının tazmini talebiyle 24/2/2004 tarihinde kendisi adına asaleten, çocukları başvurucular Yücel Dülger ve Gülistan Çamcı adına velayeten dava açmıştır. Yatağan Asliye Hukuk Mahkemesi 2/5/2012 tarihli kararı ile davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 24/6/2014 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Bozma üzerine Mahkemece 21/1/2015 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Anılan karar, Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 17/3/2016 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Bozma üzerine Mahkemenin E.2016/419 sayılı dosyasına kaydedilen davada yargılama devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

9. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Esas Yönünden

10. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

11. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

12. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut başvuruda 13 yıl 1 aydır devam eden yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

13. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

14. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

15. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

16. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

17. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaat de dikkate alınarak başvuruculara ayrı ayrı net 13.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

18. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 13.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Yatağan Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2016/419) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AYTAÇ CEBESOY

B. No: 2014/19491 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/19491

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

AYTAÇ CEBESOY BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/19491)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Aytaç CEBESOY

Vekili : Av. Şenol KAZAK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 5/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Başvurucu Ali Görgülü tarafından yapılan 2014/19491 numaralı başvuru ile başvurucu Aytaç Cebesoy tarafından yapılan 2014/19948 numaralı başvuru, aralarında konu yönünden irtibat bulunduğu anlaşıldığından birleştirilmiş, incelemeye 2014/19491 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden devam edilmiştir.

5. Komisyonca başvurucu Ali Görgülü tarafından yapılan başvuru, kabul edilmezlik kararı verilerek sonuçlandırılmıştır. Başvurucu Aytaç Cebesoy'un makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiası dışındaki iddialar yönünden kabul edilmezlik kararı

verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Doktor olan başvurucu aleyhine, ameliyat nedeniyle uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini talebiyle 11/4/2003 tarihinde dava açılmıştır. Sakarya 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 13/11/2008 tarihli kararı ile Mahkemenin görevsizliğine karar vermiştir. Karar, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 12/11/2009 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Bozma üzerine Mahkemece 19/12/2013 tarihli karar ile davanın kabulüne karar verilmiştir. Karar, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 8/4/2014 tarihli ilamı ile onanmıştır. Karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 20/10/2014 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Başvurucu anılan ilamı 19/11/2014 tarihinde öğrendiğini beyan etmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 11 yıl 6 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucu 10.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 10.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 10.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Sakarya 3. Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2009/493, K.2013/602 GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

SAKİNE KARABOĞA VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/19898 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/19898

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

SAKİNE KARABOĞA VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/19898)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Sakine KARABOĞA

2. Dilşat YOKUŞ

3. Cevriye POLAT

4. Çiçek GÜNEY

5. Gülüstan POLAT

6. Esin POLAT

7.Dilek POLAT

8. Taylan POLAT

9. Fatma ÇELİK

10. Gazel KARABOĞA

11. Fidan YOKUŞ

12. Nurten YOKUŞ

13. Seher POLAT

14. Sevim POLAT

15. Bahar POLAT

16. Sevgi POLAT

Vekili : Av. Özden Eren BAŞKAVAK GÜN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 22/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Cevriye Polat'ın eşi, başvurucular Çiçek Güney, Dilşat Yokuş, Fatma Çelik, Fidan Yokuş, Gazel Karaboğa, Nurten Yokuş ve Sakine Karaboğa'nın babaları, başvurucular Taylan Polat, Esin Polat, Gülüstan Polat, Seher Polat, Dilek Polat, Sevgi Polat ve Bahar Polat'ın dedeleri, başvurucu Sevim Polat'ın ise mirasçısı olduğu eşinin murisi olan babası İsmail Polat aleyhine 7/3/1988 tarihinde Tunceli Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası, aynı Mahkemenin 1987/181 esas sayılı dosyası üzerinde birleştirilmiş ve yerel Mahkemenin verdiği karar taraflarca temyiz edilmekle dava dosyası hâlen Yargıtaya gönderilme aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği,

yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculaın murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil, somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 29 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular Cevriye Polat, Çiçek Güney, Dilşat Yokuş, Fatma Çelik, Fidan Yokuş, Gazel Karaboğa, Nurten Yokuş ve Sakine Karaboğa'ya ayrı ayrı net 3.120 TL; başvurucular Taylan Polat, Esin Polat, Gülüstan Polat, Seher Polat, Dilek Polat, Sevgi Polat, Bahar Polatve Sevim Polat'a ise ayrı ayrı net 780 TLmanevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Cevriye Polat, Çiçek Güney, Dilşat Yokuş, Fatma Çelik, Fidan Yokuş, Gazel Karaboğa, Nurten Yokuş ve Sakine Karaboğa'ya ayrı ayrı net 3.120 TL; başvurucular Taylan Polat, Esin Polat, Gülüstan Polat, Seher Polat, Dilek Polat, Sevgi Polat, Bahar Polatve Sevim Polat'a ise ayrı ayrı net 780 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Tunceli Kadastro Mahkemesine (E.1987/181, K.2014/59) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ABDULMUTALİP DUYAN VE DİĞERLERİ (2)

B. No: 2014/20312 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/20312

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ABDULMUTALİP DUYAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU (2)

(Başvuru Numarası: 2014/20312)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Abdulmutalip DUYAN

2. Abdulnafih DUYAN

3. Adnan DUYAN

4. Ahmet DUYAN

5. Mehmet Nurullah DUYAN

6. Ömer DUYAN

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvuruculaların babası olan murisleri aleyhine 1965 yılında Kızıltepe Kadastro Mahkemesinde açılan ve anılan Mahkemenin kapatılmasıyla Mardin Kadastro Mahkemesine gönderilen kadastro tespitine itiraz davası yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculaların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 52 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede

yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara, başvurucular murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında ayrı ayrı net 2.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 2.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.2013/53) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

BEKTAŞ AKSOY

B. No: 2014/20380 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/20380

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

BEKTAŞ AKSOY BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/20380)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Gökçe GÜLTEKİN

Başvurucu : Bektaş AKSOY

Vekili : Av. Abdulhakim KAYA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna, esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, silahlı terör örgütüne üye olduğu iddiasıyla 15/2/2009 tarihinde gözaltına alınmış; 18/2/2009 tarihinde tutuklanmıştır. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 27/3/2009 tarihli iddianamesi ile silahlı terör örgütüne üye olma, tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurma, genel güvenliği kasten tehlikeye sokma, mala zarar verme, 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet, resmî belgede sahtecilik suçlarından cezalandırılması istemiyle başvurucu hakkında kamu davası açılmıştır.

8. (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK 250. madde ile görevli) 16/7/2013 tarihli kararı ile başvurucunun hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir.

9. Temyiz üzerine Yargıtay 16. Ceza Dairesinin 6/3/2017 tarihli kararıyla dosyada bulunan eksikliklerin tamamlatılması ve bu hususta tebliğname düzenlendikten sonra gönderilmesinin temini için dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine karar verilmiştir.

10. Gerekli eksikliklerin tamamlanması amacıyla dava dosyası (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) yerine dava dosyasına bakan İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiş olup, eksikliklerin tamamlanması işlemleri devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Esas Yönünden

13. Ceza yargılaması süresinin tespitinde, kişiye suç işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından bildirildiği veya isnattan ilk olarak etkilendiği arama ve gözaltı gibi tedbirlerin uygulandığı tarih ile suç isnadına ilişkin nihai karar tarihi (bireysel başvuruya konu devam eden yargılamalar yönünden Anayasa Mahkemesinin inceleme tarihi) arasında geçen süre esas alınır (B.E., B. No: 2012/625, 9/1/2014, § 34).

14. Ceza yargılamasının süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (B.E., § 29).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 8 yıl 2 aylık yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar

verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında -yargılamadaki taraf sayısı da dikkate alınarak- başvurucuya net 6.300 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvurucuya net 6.300 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) yerine dava dosyasına bakan İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2009/456) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VAHDETTİN ŞAHİN

B. No: 2014/20414 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/20414

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

VAHDETTİN ŞAHİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/20414)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Gökçe GÜLTEKİN

Başvurucu : Vahdettin ŞAHİN

Vekili : Av. Adem ÇALİŞCİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 30/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna, esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma kapsamında 2/10/2009 tarihinde tutuklanmış, 28/2/2013 tarihinde tahliye edilmiştir. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 27/3/2009 tarihli iddianamesi ile silahlı terör örgütüne üye olma, tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurma, genel güvenliği kasten tehlikeye sokma, mala zarar verme, 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet, resmî belgede sahtecilik suçlarından cezalandırılması istemiyle başvurucu hakkında kamu davası açılmıştır.

8. (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli)16/7/2013 tarihli kararı ile başvurucunun hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir.

9. Temyiz üzerine Yargıtay 16. Ceza Dairesinin 6/3/2017 tarihli kararıyla dosyada bulunan eksikliklerin tamamlatılması ve bu hususta tebliğname düzenlendikten sonra gönderilmesinin temini için dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine karar verilmiştir.

10. Gerekli eksikliklerin tamamlanması amacıyla dava dosyası (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) yerine dava dosyasına bakan İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiş olup, eksikliklerin tamamlanması işlemleri devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Esas Yönünden

13. Ceza yargılaması süresinin tespitinde, kişiye suç işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından bildirildiği veya isnattan ilk olarak etkilendiği arama ve gözaltı gibi tedbirlerin uygulandığı tarih ile suç isnadına ilişkin nihai karar tarihi (bireysel başvuruya konu devam eden yargılamalar yönünden Anayasa Mahkemesinin inceleme tarihi) arasında geçen süre esas alınır (B.E., B. No: 2012/625, 9/1/2014, § 34).

14. Ceza yargılamasının süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (B.E., § 29).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 6 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri

Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

18. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında -yargılamadaki taraf sayısı da dikkate alınarak- başvurucuya net 6.300 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvurucuya net 6.300 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) yerine dava dosyasına bakan İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2009/456) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ALKAN MAKİNE SANAYİ TESİSLERİ VE TİCARET A.Ş.

B. No: 2014/20520 | Karar tarihi: 12.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/20520

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ALKAN MAKİNE SANAYİ TESİSLERİ VE TİCARET A.Ş. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/20520)

Karar Tarihi: 12/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Alkan Makine Sanayi Tesisleri ve Ticaret A.Ş.

Vekili : Av. Hasan ALICI

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 25/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Başvurucu tarafından yapılan 2014/20520 ve 2014/20558 numaralı başvurular, aralarında kişi yönünden irtibat bulunduğu anlaşıldığından birleştirilmiş, incelemeye 2014/20520 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden devam edilmiştir.

5. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu 6/10/2003 tarihinde haksız rekabetin tespiti ile ortaya çıkan maddi ve manevi zararının tazmini talebiyle dava açmıştır. İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesi 7/9/2009 tarihli kararı ile davanın reddine karar vermiştir. Karar, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin (Daire) 21/7/2011 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Bozma üzerine yargılamaya İstanbul 20. Asliye Ticaret Mahkemesinin E.2012/27 sayılı dosyası üzerinden devam edilmiş, bozma ilamına uyularak yapılan yargılamada Mahkemece 9/7/2013 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Karar, Dairenin 20/11/2014 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Karar düzeltme talebi, Dairenin 5/11/2015 tarihli ilamı ile kabul edilerek karar değişik gerekçe ile bozulmuştur. İstanbul 20. Asliye Ticaret Mahkemesinin kapatılmasının ardından dava İstanbul 14. Asliye Ticaret Mahkemesinin E.2015/1204 sayılı dosyasına kaydedilmiş olup yargılama devam etmektedir.

10. Başvurucu aleyhine 23/2/2007 tarihinde alacak davası açılmıştır. Bursa 2. Asliye Ticaret Mahkemesi 22/1/2014 tarihli kararı ile davanın reddine karar vermiştir. Karar, Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin 11/11/2015 tarihli ilamı ile onanmıştır. Karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 22/12/2016 tarihli ilamı ile reddedilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 12/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucu 6/10/2003 ve 23/2/2007 tarihlerinde açılan davalarda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 6/10/2003 ve 23/2/2007 tarihlerinde açılan davalarda sırasıyla 13 yıl 6 aydır devam eden yargılamanın süresi ile 9 yıl 10 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

20. Somut olayda 6/10/2003 ve 23/2/2007 tarihlerinde açılan davalarda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaat dikkate alınarak başvurucuya net 23.500 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 412,20 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.212,20 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 23.500 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 412,20 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.212,20 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın birer örneğinin Bursa 2. Asliye Ticaret Mahkemesine (E.2007/82, K.2014/9) ve İstanbul 14. Asliye Ticaret Mahkemesine (E.2015/1204) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 12/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

SAMİ GÜZELYURT

B. No: 2014/177 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/177

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

SAMİ GÜZELYURT BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/177)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Sami GÜZELYURT

Vekili : Av. İnan AKMEŞE

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 30/12/2013 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine

atfen başvuru hakkında görüş sunulmayacağını bildirmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi Boğazköy Belediyesi Encümeninin 15/2/1999 tarihli ve 28 sayılı kararı ile 21/8/2000 tarihli ve 111 sayılı kararıyla yapılan imar uygulaması sonucunda, başkaları tarafından açılan iptal davaları dikkate alındığında kendi adına tescil edilen parsellerden mahrum kalacağını iddia etmiştir.

9. Başvurucu tarafından 28 sayılı ve 111 sayılı kararlar (bkz. § 8) aleyhine 22/6/2006 tarihinde iptal davası açılmıştır.

10. İstanbul 8. İdare Mahkemesinin 26/3/2010 tarihli ve E.2006/291, K.2010/436 sayılı kararı ile süre aşımı nedeniyle davanın reddine hükmedilmiştir.

11. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Altıncı Dairesinin 30/1/2013 tarihli ve E.2010/10091, K.2013/356 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

12. Başvurucunun karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 11/11/2013 tarihli ve E.2013/5047, K.2013/6660 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

13. Başvurucu 30/12/2013 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

15. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

16. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

17. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

19. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

20. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

22. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 198,35 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.998,35 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 7.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 198,35 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.998,35 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin İstanbul 8. İdare Mahkemesinin (E.2006/291, K.2010/436) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

MUSTAFA YILMAZ

B. No: 2014/347 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/347

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

MUSTAFA YILMAZ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/347)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Mustafa YILMAZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 3/1/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 17/8/2009 tarihinde boşanma, maddi ve manevi tazminat ile velayete hükmedilmesine karar verilmesi talebiyle dava açmıştır. Davaya cevap süresi içinde davalı da başvurucu aleyhine boşanma, maddi ve manevi tazminat, velayet ve katkı payının belirlenmesi talebiyle karşı dava açmıştır. Büyükçekmece 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 29/12/2010 tarihli kararı ile dava dosyasının Büyükçekmece Aile Mahkemesine devredilmesine karar vermiştir. Büyükçekmece 2. Aile Mahkemesi 8/10/2012 tarihli kararı ile davanın kabulüne karar vermiştir. Karar, Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 14/5/2013 tarihli ilamı ile davalı-karşı davacının tazminat talebinin reddi yönünden bozulmuş, diğer yönlerden ise onanmıştır. Bozma ilamına uyularak yapılan yargılamada Mahkeme 24/2/2014 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Anılan karar, taraflara tebliğ edilmiş ve temyiz edilmeksizin 30/4/2014 tarihinde kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

11. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

13. Somut olayda başvurucunun 17/8/2009 tarihinde boşanma, maddi ve manevi tazminat ile velayete hükmedilmesine karar verilmesi talebiyle açtığı davada Büyükçekmece 2. Aile Mahkemesince tarafların ekonomik ve sosyal durumları araştırıldığı, tanıkların dinlendiği ve 8/10/2012 tarihli karar ile davanın kabulüne karar verildiği tespit edilmiştir. Kararın, Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 14/5/2013 tarihli ilamı ile davalı-karşı davacının tazminat talebinin reddi yönünden bozulduğu, diğer yönlerden onandığı, bozma üzerine Mahkemece 24/2/2014 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne karar verildiği, kararın temyiz edilmeksizin 30/4/2014 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

14. Başvuruya konu yargılama süreci incelendiğinde davanın iki dereceli bir yargılama sisteminde toplam 4 yıl 6 ay sürdüğü, yargılama süresinin bütünü dikkate alındığında başvurucunun haklarını ihlal edecek bir gecikme olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

15. Açıklanan nedenlerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçeyle;

A. Başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AYGÜL MERAL VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/558 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/558

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

AYGÜL MERAL VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/558)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucular : 1. Aygül MERAL

2.Nazlı ÖĞMEN

3.Oğuz ÖĞMEN

4.Songül ÖĞMEN

5.Uğur ÖĞMEN

6.Yavuz ÖĞMEN

Vekilleri : Av. Nejdet EDEMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 7/1/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular murisi Z.Ö. 1/12/2004 tarihinde Van-Erciş kara yolu üzerinde meydana gelen trafik kazası sonucunda vefat etmiştir.

9. Başvuruculaın anılan olay nedeniyle Karayolları Genel Müdürlüğüne yaptıkları tazminat başvurusu reddedilmiştir.

10. Başvurucular tarafından, belirtilen ret işlemi sonrasında 9/3/2005 tarihinde tam yargı davası açılmıştır.

11. Van İdare Mahkemesinin 28/6/2007 tarihli ve E.2005/501, K.2007/1430 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

12. Başvuruculaın temyizi üzerine Danıştay Onuncu Dairesinin 17/5/2012 tarihli ve E.2008/9759, K.2012/2332 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

13. Bozma kararı üzerine yapılan yeniden incelemede Van 1. İdare Mahkemesinin 16/1/2014 tarihli ve E.2012/1788, K.2014/54 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

14. Kanun yoluna başvurulmaması sonucu karar, temyiz incelemesi olmaksızın kesinleşmiştir.

15. Başvurucular 7/1/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

17. Başvurucular, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

20. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

21. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 8 yıl 10 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

22. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

23. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

24. Başvurucular, 30.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

25. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

26. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara net 5.000 TL manevi tazminatın ayrı ayrı ödenmesine karar verilmesi gerekir.

27. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara net 5.000 TL manevi tazminatın ayrı ayrı ÖDENMESİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Van 1. İdare Mahkemesine (E.2012/1788, K.2014/54) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ORHAN DAĞDELEN

B. No: 2014/3078 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/3078

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ORHAN DAĞDELEN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/3078)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Orhan DAĞDELEN

Vekili : Av. Mehmet Ali KIRDÖK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 5/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine

atfen başvuru hakkında görüş sunulmayacağını bildirmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucunun terör örgütüne üye olmak suçundan yargılandığı davada aldığı ceza nedeniyle hükümlü olarak bulunduğu Üsküdar E Tipi Kapalı Ceza ve İnfaz Kurumunda cezası infaz edilirken ölüm orucu eylemlerine son verilmesi ve tedavilerin sağlanması amacıyla 19/12/2000 tarihinde, eylem yapılan ceza ve infaz kurumlarına idare tarafından eş zamanlı operasyonlar gerçekleştirilmiştir.

9.Başvurucunun da içinde bulunduğu koğuşta güvenlik güçlerince gerçekleştirilen operasyon anında yaşanan arbede nedeniyle başvurucu yaralanmış ve meslekte kazanma gücünü %36 oranında kaybetmiştir.

10. Başvurucu, söz konusu operasyonu gerçekleştiren güvenlik güçlerinin haksız fiili sonucu sağ gözünün görme yetisini kaybettiği iddiasıyla Bakanlık ve İçişleri Bakanlığına maddi ve manevi tazminat istemli başvuruda bulunmuş; başvurucunun talebi İçişleri Bakanlığınca reddedilmiştir.

11. Başvurucu tarafından belirtilen işlem aleyhine 10/10/2001 tarihinde tam yargı davası açılmıştır.

12. İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 30/4/2007tarihli ve E.2001/1440, K.2007/1418 sayılı kararıyla başvurucunun maddi ve manevitazminat taleplerinin kısmen kabulüne karar verilmiştir.

13. Davalı idarelerin temyizi üzerine Danıştay Onuncu Dairesinin 9/4/2008 tarihli ve E.2007/8648, K.2008/2053 sayılı kararıyla İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

14. Bozma kararı uyarınca yapılan yeniden incelemede İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 4/11/2010 tarihli ve E.2008/1675, K.2010/1963 sayılı kararı ile davanın kısmen kabulüne hükmedilmiştir.

15. Davalı idarelerin temyizi üzerine Danıştay Onuncu Dairesinin 13/11/2013 tarihli ve E.2011/1945, K.2013/8018 sayılı kararıyla İlk Derece Mahkemesi kararının düzeltilerek onanmasına karar verilmiştir.

16. Davalı idarelerin karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 22/2/2015 tarihli ve E.2014/3851, K.2015/6088 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

17. Başvurucu 5/3/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

19. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

20. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

21. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

22. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

23. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 13 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

24. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

25. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

26. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

27. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

28. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 19.200 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

29. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 19.200 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin İstanbul 2. İdare Mahkemesine (E.2008/1675, K.2010/1963) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

İDRİS KILINÇASLAN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/3550 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/3550

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

İDRİS KILINÇASLAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/3550)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. İdris KILINÇASLAN

2. Mehmet KILINÇASLAN

3. Mehmet Emin KILINÇASLAN

4. Yusuf KILINÇASLAN

Vekili : Av. Yılmaz FİDAN

Başvurucular : 5. Abdulhamit KILINÇASLAN

6. Abdulkadir KILINÇASLAN

7. Ahmet KILINÇASLAN

8. İbrahim KILINÇASLAN

Vekili : Av. Özlem DÜNDAR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 14/3/2014tarihi ve sonrasında yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/10563, 2014/14985, 2014/17374, 2014/5922, 2014/8462, ve 2015/19221 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/3550 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. .

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Abdulhamit Kılınçaslan, Ahmet Kılınçaslan ve Mehmet Kılınçaslan'ın babaları olan muris ile başvurucular Abdulkadir Kılınçaslan, İdris Kılınçaslan, Mehmet Emin Kılınçaslan'ın büyükbabası ve İbrahim Kılınçaslan'ın babası olan murisin 1961 yılında Kızıltepe Asliye Hukuk Mahkemesinde açtıkları müdahalenin meni davası, Hazine tarafından aralarında başvurucu Yusuf Kılınçaslan'ın da bulunduğu davalılar aleyhine Kızıltepe Kadastro Mahkemesinde 1966 yılında açılan kadastro tespitine itiraz davası üzerinde birleştirilmiş; söz konusu davada yerel Mahkemece verilen kararın Yargıtayca bozulması üzerine yerel Mahkemesine dönen dava dosyası, anılan Mahkemenin kapatılmasıyla Mardin Kadastro Mahkemesine devredilmiştir. 2013/93 Esas sayısını alan dava, yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, bir kısım başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte

oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda başvurucu Yusuf Kılınçaslan yönünden yaklaşık 51 yıl ve diğer başvurucular yönünden yaklaşık 56 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

18. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucu Yusuf Kılınçaslan'a net 26.000 TL; başvurucu İbrahim Kılınçaslan'a net 4.350 TL; başvurucular Abdulhamit Kılınçaslan, Ahmet Kılınçaslan ve Mehmet Kılınçaslan'a ayrı ayrı net 3.250 TL; başvurucular Abdulkadir Kılınçaslan, İdris Kılınçaslan ve Mehmet Emin Kılınçaslan'a ise ayrı ayrı net 360 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Yusuf Kılınçaslan ve Mehmet Kılınçaslan'a münferiden; İdris Kılınçaslan ve Mehmet Emin Kılınçaslan'a müştereken; Ahmet Kılınçaslan ve Abdulkadir Kılınçaslan'a müştereken; yine İbrahim Kılınçaslan ve Abdulhamit Kılınçaslan'a müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucular Abdulhamit Kılınçaslan, Abdulkadir Kılınçaslan, Ahmet Kılınçaslan ve İbrahim Kılınçaslan'a müştereken; başvurucular İdris Kılınçaslan, Mehmet Kılınçaslan, Mehmet Emin Kılınçaslan ve Yusuf Kılınçaslan'a müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Kapatılan ve 2014/3550 sayılı bireysel başvuru dosyası üzerinde birleştirilen 2014/14985 ve 2015/19221 sayılı dosyalarda, başvurucu İbrahim Kılınçaslan'ın şikâyet konusu Mardin Kadastro Mahkemesinin 2013/93 esasında devam eden yargılaması yönünden birden çok aynı mahiyette başvuruda bulunduğu ve bu konuda Mahkemeyi bilgilendirmediği anlaşıldığından anılan dosyadaki belgelerden tespit edilen433 TL harç bedeli ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 4.033 TL yargılama giderinin başvurucu İbrahim Kılınçaslan üzerinde bırakılmasına karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucu Yusuf Kılınçaslan'a net 26.000 TL, başvurucu İbrahim Kılınçaslan'a net 4.350 TL; başvurucular Abdulhamit Kılınçaslan, Ahmet Kılınçaslan ve Mehmet Kılınçaslan'a ayrı ayrı net 3.250 TL; başvurucular Abdulkadir Kılınçaslan, İdris Kılınçaslan ve Mehmet Emin Kılınçaslan'a ise ayrı ayrı net 360 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Yusuf Kılınçaslan ve Mehmet Kılınçaslan'a MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE; İdris Kılınçaslan ve Mehmet Emin Kılınçaslan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; Ahmet Kılınçaslan ve Abdulkadir Kılınçaslan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; İbrahim Kılınçaslan ve Abdulhamit Kılınçaslan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucular Abdulhamit Kılınçaslan, Abdulkadir Kılınçaslan, Ahmet Kılınçaslan ve İbrahim Kılınçaslan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; başvurucular İdris Kılınçaslan, Mehmet Kılınçaslan, Mehmet Emin Kılınçaslan ve Yusuf Kılınçaslan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

F. Kapatılan ve 2014/3550 sayılı bireysel başvuru dosyası üzerinde birleştirilen 2014/14985 ve 2015/19221 sayılı dosyalardan tespit edilen 433 TL harç bedeli ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 4.033 TL yargılama giderinin başvurucu İbrahim Kılınçaslan üzerinde BIRAKILMASINA,

G. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

H. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.2013/93) GÖNDERİLMESİNE,

I. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ALİ ÖNER VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/3551 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/3551

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ALİ ÖNER VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/3551)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Ali ÖNER

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

2. Ali KARAASLAN

3. İbrahim KARAASLAN

4. İdan KARAASLAN

Vekili : Av. Yılmaz FİDAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 14/3/2014 tarihleri ve devamında yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına

karar verilmiştir.

5. 2014/17255 ve 2015/1916 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/3551 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu İdan Karaaslan'ın babası olan murisi Reşit Karaaslan ve başvurucular İbrahim Karaaslan ile Ali Karaaslan'ın anneleri olan murisleri Zine Karaaslan'ın 1964 yılında Kızıltepe Kadastro Mahkemesinde açtıkları kadastro tespitine itiraz davasına başvurucu Ali Öner müdahil olmuş ve söz konusu davada Mahkemece verilen karar 30/6/2015 tarihinde Yargıtayca kısmen onanıp kısmen bozulmakla anılan dava hâlen Yargıtay ilamının taraflara tebliği aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, bir kısım başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Başvuru konusu davanın açılış tarihi farklı olmakla beraber başvurucu Ali Öner'in müdahale talepli dilekçesi sonrası dâhilî davacı sıfatıyla yargılamada yer almaya başladığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvurucu açısından makul süre değerlendirmesinde dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, davanın açıldığı tarih değil usulüne uygun olarak müdahale talebinde bulunulan tarihtir (İsmail Özkan, B. No: 2012/367, 17/9/2013, § 25). Somut olayda, bireysel başvuru formunda başvurucu Ali Öner'in davaya katılma tarihi belirtilmemiş,

katılma tarihi bilgisinin talep edilmesi üzerine başvurucu tarafından verilen cevapta söz konusu tarih bilgisine yer verilmemekle birlikte şikâyet konusu davanın 12/10/2005 tarihli duruşma tutanağında müdahil olarak gösterildiği, ayrıca gerekçeli kararda da müdahil sıfatıyla yer aldığı belirtilmiştir. Dolayısıyla başvurucu Ali Öner'in şikâyet konusu davaya 12/10/2005 tarihinde katıldığının kabulü gerekir.

16. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda başvurucu Ali Öner yönünden yaklaşık 11 yıl 5 ay, diğer başvurucular yönünden ise yaklaşık 53 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

19. Başvurucular uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de, başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

20. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir …”

21. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

22. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

23. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında şikâyet konusu davadaki taraf sayısı ve bir kısım başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı dikkate alındığında başvurucu Ali Öner'e net 5.000 TL; başvurucu İdan Karaaslan'a net 1.950 TL; başvurucular İbrahim Karaaslan ve Ali Karaaslan'a ise ayrı ayrı net 2.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucu Ali Öner'e münferiden; 206,10 TL harç bedelinin başvurucu İdan Karaaslan'a münferiden; 206,10 TL harç bedelinin başvurucular İbrahim Karaaslan ve Ali Karaaslan'a müştereken; 1.800 TL vekâlet ücretinin ise başvurucular İdan Karaaslan, İbrahim Karaaslan ve Ali Karaaslan'a müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucu Ali Öner'e net 5.000 TL; başvurucu İdan Karaaslan'a net 1.950 TL; başvurucular İbrahim Karaaslan ve Ali Karaaslan'a ise ayrı ayrı net 2.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucu Ali Öner'e MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE; 206,10 TL harç bedelinin başvurucu İdan Karaaslan'a MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE; 206,10 TL harç bedelinin başvurucular İbrahim Karaaslan ve Ali Karaaslan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 1.800 TL vekâlet ücretinin ise başvurucular İdan Karaaslan, İbrahim Karaaslan ve Ali Karaaslan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Yargıtay 16. Hukuk Dairesine (E.2014/16430, K.2015/9428) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

KADİR KADİROĞULLARI

B. No: 2014/3570 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/3570

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

KADİR KADİROĞULLARI BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/3570)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör : Akif YILDIRIM

Başvurucu : Kadir KADİROĞULLARI

Vekili : Av. İsmail Hakkı TEKAY

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, yargılamanın makul sürede sonuçlandırılmaması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 14/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlali dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilemezlik kararı verilerek başvurunun makul sürede yargılanma hakkına ilişkin kısmının kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma kapsamında uyuşturucu madde imal etme ve suç işlemek amacıyla kurulan örgüte üye olma suçlarından 16/2/2009 tarihinde gözaltına alınmış; İstanbul 9. Ağır Ceza Mahkemesinin 20/2/2009 tarihli ve 2009/24 Sorgu sayılı kararıyla aynı suçlardan tutuklanmıştır.

9. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 4/5/2009 tarihli iddianamesi ile başvurucunun söz konusu suçlardan cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

10. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK 250. madde ile görevli) 28/6/2011 tarihli kararıyla başvurucunun atılı suçlardan mahkûmiyetine ve tutukluluk hâlinin devamına karar verilerek başvurucuya tefhim edilmiştir.

11. Gerekçeli karar 10/2/2012 tarihinde yazılmıştır.

12. Başvurucunun temyizi üzerine Yargıtay 10. Ceza Dairesinin 7/11/2013 tarihli kararıyla başvurucu hakkında uyuşturucu madde imal etme suçundan verilen karar onanmış, suç örgütüne üye olma suçundan verilen hüküm ise bozulmuştur.

13. Bozma üzerine Bakırköy 8. Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan yargılama sonunda başvurucu hakkında müsnet suçtan hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına 24/6/2014 tarihinde karar verilmiştir. Anılan karar 2/7/2014 tarihinde kesinleşmiştir.

14.Anılan karar,başvurucuya aynı tarihte tefhim edilmiştir.

15.Bireysel başvuru 11/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

16. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

17. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

18. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

19. Ceza yargılamasının süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak, bir kişiye suç işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından bildirilmesi veya isnattan ilk olarak etkilendiği arama ve gözaltı gibi bir takım tedbirlerin uygulandığı tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak, suç isnadına ilişkin nihai kararın verildiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (B.E., B. No: 2012/625, 9/1/2014, § 34)

20. Ceza yargılamasının süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği

gibi hususlar dikkate alınır (B.E., § 29).

21. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında, somut olayda örgüt üyesi olma suçuna yönelik ve yaklaşık 5 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

22. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

23. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

24. Başvurucu, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmamıştır.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir..

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin bilgi için Bakırköy 8. Ağır Ceza Mahkemesine(E.2014/104, K.2014/218) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

RAMAZAN AÇIKGÖZ (2)

B. No: 2014/4053 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/4053

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

RAMAZAN AÇIKGÖZ BAŞVURUSU (2)

(Başvuru Numarası: 2014/4053)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Ramazan AÇIKGÖZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 18/3/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu, mülga (kapatılan) Denizcilik Müsteşarlığı Samsun Bölge Müdürlüğü bünyesinde sözleşmeli personel olarak görev yapmakta iken 2008 yılı için hizmet sözleşmesi akdetme talepli başvuruda bulunmuştur.

9. Başvurucunun talebi, mülga Denizcilik Müsteşarlığının 29/2/2008 tarihli ve 900/7419 sayılı işlemi ile reddedilmiştir.

10. Belirtilen işlem aleyhine başvurucu tarafından 18/4/2008 tarihinde iptal davası açılmıştır.

11. Samsun 2. İdare Mahkemesinin 18/6/2009 tarihli ve E.2008/686, K.2009/613 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

12. Başvurucunun temyizi üzerine, Danıştay Beşinci Dairesinin 26/6/2013 tarihli ve E.2010/6802, K.2013/5475 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün onanmasına karar verilmiştir.

13. Başvurucu karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 19/12/2013 tarihli ve E.2013/9170, K.2013/10483 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Bu karar 24/2/2014 tarihinde tebliğ edilmiştir.

14. Başvurucu 18/3/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

15. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

16. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

17. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

18. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

19. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

20. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 5 yıl 8 aylık anlaşılan yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

21. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

22. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

23. Başvurucu, maddi tazminat talebinde bulunmuş; manevi tazminat talebinde bulunmamıştır.

24. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul süre yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucunun tazminata ilişkin taleplerinin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Samsun 2. İdare Mahkemesine (E.2008/686, K.2009/613) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

HEDLE KIZILAKKURT VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/7644 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/7644

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

HEDLE KIZILAKKURT VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/7644)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Hedle KIZILAKKURT

2. Ahmet GÜNGÖR

3. Ahmet GÜNGÖR

4. İsmail GEÇKİL

5. Hanse GÜNGÖR

6. Huriye GENEŞ

7. Bedir AKBALIK

8. Mustafa AKBALIK

9. Halil GEÇKİL

Vekili : Av. Mehmet KIRBOĞA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 28/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca 31/12/2014 tarihinde başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucular aleyhine 25/6/1987 tarihinde Akçakale Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davasında yerel Mahkemece verilen karar Yargıtayca bozulmuş ve bunun üzerine yerel Mahkemece tekrar verilen karar taraflarca temyiz edilmiştir. Söz konusu dava hâlen temyiz aşamasında derdest durumdadır.

.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

9. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Esas Yönünden

10. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

11. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

12. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 30 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

13. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

14. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

15. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

16. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

17. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

18. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara, şikâyet konusu davadaki taraf sayısı da dikkate alındığında ayrı ayrı net 10.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

19. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvuruculara ayrı ayrı net 10.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin Yargıtay 16. Hukuk Dairesine (E.2015/17000) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ADNAN SARIDAĞ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/7721 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/7721

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ADNAN SARIDAĞ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/7721)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1) Adnan SARIDAĞ

2) Faruk SARIDAĞ

3) İbrahim SARIDAĞ

4) Cemil SARIDAĞ

5) Ahmet SARIDAĞ

6) Hıssa SARIDAĞ

7) Türkan SARIDAĞ

8) Nücüde SARIDAĞ

9) Mesut SARIDAĞ

10) Emine SARIDAĞ

11) Şükran SARIDAĞ

12) Mustafa SARIDAĞ

Vekilleri : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/5/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular Hıssa Sarıdağ ve Nücüde Sarıdağ'ın mirasçısı oldukları eşlerinin murisi olan babaları ve diğer başvuruculaın dedesi olan murislerinin 29/12/1957 tarihinde Kızıltepe Kadastro Mahkemesinde açtığı kadastro tespitine itiraz davası, anılan Mahkemenin kapatılmasıyla Mardin Kadastro Mahkemesine devredilmiş ve dava hâlen yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculaın murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 59 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, başvuruculaın şikâyet konusu yargılama sürecinde davacı olan murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucular Nücüde Sarıdağ, Adnan Sarıdağ, İbrahim Sarıdağ ve Mustafa Sarıdağ'a ayrı ayrı net 600 TL; başvurucular Ahmet Sarıdağ ve Emine Sarıdağ'a ayrı ayrı net 950 TL; başvurucular Hıssa Sarıdağ, Cemil Sarıdağ, Mesut Sarıdağ, Şükran Sarıdağ, Türkan Sarıdağ ve Faruk Sarıdağ'a ise ayrı ayrı net 1.100 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Nücüde Sarıdağ, Adnan Sarıdağ, İbrahim Sarıdağ ve Mustafa Sarıdağ'a ayrı ayrı net 600 TL; başvurucular Ahmet Sarıdağ ve Emine Sarıdağ'a ayrı ayrı net 950 TL;

başvurucular Hıssa Sarıdağ, Cemil Sarıdağ, Mesut Sarıdağ, Şükran Sarıdağ, Türkan Sarıdağ ve Faruk Sarıdağ'a ise ayrı ayrı net 1.100 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.2013/42) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ACEM AYMAK VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/9108 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/9108

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ACEM AYMAK VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/9108)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Acem AYMAK

2. Hakime CEYLAN

3. İhsan AYMAK

4. Kasım AYMAK

5. Sultan ŞENGÜL

6. Asiye AYMAK

7. Fahri BAĞ

8. M.baki AYMAK

9. Mustafa AYMAK

10. Selahattin BAĞ

11. Zubeyde GAPTEKİN

Vekili : Av. Ahmet Serhat AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucular Kasım Aymak, Zubeyde Gaptekin, Fahri Bağ, Selahattin Bağ, Asiye Aymak, M. Baki Aymak, Mustafa Aymak ve Acem Aymak yönünden başvurunun kabul edilebilir olduğuna, diğer başvurucular Hakime Ceylan, İhsan Aymak, ve Sultan Şengül yönünden ise başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/9109, 2014/9110, 2014/9111, 2014/9112, 2014/9119, 2014/9120, 2014/9121, 2014/9126, 2014/9127 ve 2014/9129 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/9108 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Asiye Aymak aleyhine doğrudan; başvurucular Kasım Aymak, İhsan Aymak, Hakime Ceylan, Zubeyde Gaptekin, Acem Aymak ve Mustafa Aymak'ın babaları olan muris ile başvurucular Fahri Bağ, Selahattin Bağ ve Sultan Şengül'ün anneleri olan muris aleyhine 1992 yılında Karlıova Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası, başvurucu M. Baki Aymak'ın 1994 yılında Karlıova Kadastro Mahkemesinde açtığı kadastro tespitine itiraz davası üzerinde birleşmiştirilmiştir. Söz konusu dava hakkında yerel Mahkemece verilen karar, taraflarca temyiz edildiğinden dosya Yargıtaya gönderilme aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Başvurucular Hakime Ceylan, İhsan Aymak, ve Sultan Şengül yönünden açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, bir kısım başvurucu murisinden intikalle takip etmekte olunan bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda başvurucu M. Baki Aymak yönünden yaklaşık 23, diğer başvurucular yönünden ise yaklaşık 25 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular M. Baki Aymak ve Asiye Aymak'a ayrı ayrı net 31.200 TL; şikâyet konusu davaya mirasçı sıfatıyla taraf olan başvurucular murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucular Fahri Bağ, Selahattin Bağ ve Sultan Şengül'e ayrı ayrı net 5.200 TL; başvurucular Kasım Aymak, İhsan Aymak, Hakime Ceylan, Zubeyde Gaptekin, Acem Aymak ve Mustafa Aymak'a ise ayrı ayrı net 2.850 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin tüm başvuruculara ayrı ayrı 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucular Hakime Ceylan, İhsan Aymak, ve Sultan Şengül yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular M. Baki Aymak ve Asiye Aymak'a ayrı ayrı net 31.200 TL; başvurucular Fahri Bağ, Selahattin Bağ ve Sultan Şengül'e ayrı ayrı net 5.200 TL; başvurucular Kasım

Aymak, İhsan Aymak, Hakime Ceylan, Zubeyde Gaptekin, Acem Aymak ve Mustafa Aymak'a ise ayrı ayrı net 2.850 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin tüm başvuruculara ayrı ayrı 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Karlıova Kadastro Mahkemesine (E.1994/4, K.2015/9) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

FİLİT YILDIRIM VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/9116 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/9116

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

FİLİT YILDIRIM VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/9116)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Filit YILDIRIM

2. Müşrika YILDIRIM

3. Mayparoz SEVER

4. Savaş YILDIRIM

Vekili : Av. Ahmet Serhat AYDIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucular Filit Yıldırım, Mayparoz Sever ve Savaş Yıldırım yönünden 15/1/2015 tarihinde başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiş; başvurucu Müşrika Yıldırım yönünden ise başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm

tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/9117, 2014/9123 ve 2014/9125 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/9116 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular aleyhine 1/1/1992 tarihinde Karlıova Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davasında yerel Mahkemenin verdiği karar, Yargıtayın 3/5/2016 tarihli kararıyla onanmış ve onama kararı tebligat aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Başvurucu Müşrika Yıldırım yönünden açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 25 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar

verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

17. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

18. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara, şikâyet konusu davadaki taraf sayısı da dikkate alındığında ayrı ayrı net 15.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

20. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvuruculara ayrı ayrı, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucu Müşrika Yıldırım yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 15.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvuruculara ayrı ayrı, 1.800 TL vekâlet ücretinin ise BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Karlıova Kadastro Mahkemesine (E.1992/97, K.2014/37) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AYŞE SEVİNÇ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/9982 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/9982

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

AYŞE SEVİNÇ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/9982)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Ayşe SEVİNÇ

2. Fatma ORHAN

3. Fikriye BAKTAŞ

4. Mahfuz BAKTAŞ

5. Medeni ALİOĞLU

6. Mehmet Salih BAKTAŞ

7. Mekiye ÖZDEMİR

8. Nesim BAKTAŞ

9. Nezahat DEMİR

10. Nezire TERECE

11. Sema BAKTAŞ

Vekili : Av. Aladdin İRAZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/6/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Medeni Alioğlu'nun babası, başvurucu Fikriye Baktaş'ın mirasçısı olduğu eşinin murisi olan babası ve diğer başvuruculaların dedesi olan muris hakkında 24/5/1976 tarihinde Batman Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davasında yerel Mahkemece verilen kararın Yargıtayca bozulması üzerine dava, yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculaların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul

olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 41 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların -makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında- mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucu Medeni Alioğlu'na net 3.350, diğer başvuruculara ise ayrı ayrı net 350 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucu Medeni Alioğlu'na net 3.350 TL, diğer başvuruculara ise ayrı ayrı net 350 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği

tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Batman Kadastro Mahkemesine (E.2017/1) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ALİ GÖNÜLOL VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/10324 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/10324

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ALİ GÖNÜLOL VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/10324)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucular : 1. Ali GÖNÜLOL

2. Gönül KARATAŞ

3. Kadir GÖNÜLOL

Vekili : Av. Songül HAKÖZÜ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/6/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Gönül Karataş ile başvurucu Ali Gönülol'un müşterek çocukları başvurucu Kadir Gönülol "down sendromlu" olarak dünyaya gelmiştir. Başvurucular Gönül Karataş ve Ali Gönülol, gebelik sürecini takip eden doktara karşı maddi ve manevi zararlarının tazmini talebiyle kendi adlarına asaleten çocukları adına velayeten 12/5/2006 tarihinde dava açmışlardır. Dava, Adana 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2006/178 sayılı dosyasına kaydedilmiştir. Başvurucular Gönül Karataş ve Ali Gönülol yargılama devam ederken boşanmışlar, başvurucu Kadir Gönülol'un velayeti annesine verilmiştir. Adana 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 19/9/2006 tarihli kararı ile davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar vermiştir. Karar, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin (Daire) 1/4/2008 tarihli ilamı ile bozulmuştur. Bozma ilamına uyularak yapılan yargılamada Mahkemece 20/11/2014 tarihli karar ile davanın reddine karar verilmiştir. Karar, Dairenin 23/11/2016 tarihli ilamı ile karar düzeltme yolu açık olmak üzere bozulmuştur. Anılan ilamın tebliğ işlemleri devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 10 yıl 11 aydır devam eden yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

17. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

18. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaat ile aile birliği de dikkate alınarak başvurucular Gönül Karataş ve Kadir Gönülol'a müştereken net 13.400 TL, başvurucu Ali Gönülol'a net 6.700 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

20. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Gönül Karataş ve Kadir Gönülol'a müştereken net 13.400 TL, başvurucu Ali Gönülol'a net 6.700 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Yargıtay 13. Hukuk Dairesine GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ÖMER BAHŞİŞ

B. No: 2014/11075 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/11075

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ÖMER BAHŞİŞ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/11075)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucu : Ömer BAHŞİŞ

Vekili : Av. Şükrullah KURUL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamında yapılan başvuru ve akabinde açılan davada makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 2/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca 31/10/2014 tarihinde, başvuru kabul edilebilir bulunarak esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen başvuru hakkında görüş sunulmayacağını bildirmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 18/8/1992 ile 20/8/1992 tarihleri arasında terör örgütü mensupları ile güvenlik güçleri arasında çıkan silahlı çatışmada Şırnak il merkezinde bulunan konfeksiyon mağazasının zarar gördüğünü iddia etmiştir.

9. Başvurucu 27/7/2004 tarihinde 5233 sayılı Kanun kapsamına giren zararlarının karşılanması talebiyle Şırnak Valiliği Zarar Tespit Komisyonuna (Komisyon) başvurmuştur.

10. Komisyon 1/6/2006 tarihli ve 2006/822 sayılı kararında başvurucuya 22.994,58 TL tazminat ödenmesine karar verilmiştir.

11. Komisyon kararı akabinde 5233 sayılı Kanun'un 12. maddesi gereğince davet yazısı ile birlikte başvurucuya sulhname tasarısı gönderilmiş; başvurucu, sulhname tasarısını kabul etmemiştir.

12. Başvurucu tarafından belirtilen karar aleyhine Mardin İdare Mahkemesinde iptal ve tam yargı davası açılmıştır.

13. Mardin İdare Mahkemesinin 16/1/2009 tarihli ve E.2006/33, K.2009/55 sayılı kararı ile dava konusu işlemin eksik inceleme ve araştırmaya dayalı olarak verildiği sonucuna varılarak dava konusu işlemin iptaline, maddi tazminat talebinin reddine karar verilmiştir.

14. Başvurucu ve davalı idarenin temyizi üzerine Danıştay Onbeşinci Dairesinin 13/6/2012 tarihli ve E.2012/1781, K.2012/4584 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

15. Bozma kararına uyulmayarak Mardin İdare Mahkemesinin 20/11/2013 tarihli ve E.2013/2151, K.2013/2117 sayılı kararı ile ilk kararda ısrar edilmiş; dava konusu işleminin iptaline, maddi tazminat talebinin reddine hükmedilmiştir.

16. Davalı idarenin temyizi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 27/4/2016 tarihli ve E.2014/678, K.2016/1827 sayılı ilamı ile kararın usul ve hukuka uygun olduğu, dilekçede ileri sürülen temyiz nedenlerinin kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediği belirtilerek Mardin İdare Mahkemesinin ısrar kararının onanmasına hükmedilmiştir.

17. Başvurucu 2/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

19. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

20. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

21. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

22. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

23. Bu hususlara ek olarak Anayasa Mahkemesi, 5233 sayılı Kanun kapsamında yapılan yargılamalarda komisyonların belli bir dönem içinde geçici olarak olağanüstü iş yükü artışı ile karşılaşmasından kaynaklanan gecikmelerde, kamu otoritelerince zamanında ve yeterli tedbirlerin alınmış olup olmadığını da gözönünde bulundurmaktadır. Gerekli tedbirler alınmışsa makul sürenin hesaplanmasında olağan yargılamalara kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimsenmektedir (Sabri Çetin, B. No: 2013/3007, 6/2/2014, §§ 60-72; Mahmut Can Arslan, B. No: 2013/3008, 6/2/2014, §§ 59-71; Mehmet Gürgen, B. No: 2013/3202, 6/2/2014, §§ 57-67; Celal Demir, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 57-69).

24. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda Komisyona başvuru tarihi (27/7/2004)ile nihai karar tarihi (27/4/2016) arasında geçen ve yaklaşık 11 yıl 9 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

25. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

26. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

27. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

28. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

29. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 14.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

30. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 14.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin İdare Mahkemesine (E.2013/2151, K.2013/2117) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ÇETİN DEMİRTUĞ

B. No: 2014/12128 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/12128

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ÇETİN DEMİRTUĞ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/12128)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucu : Çetin DEMİRTUĞ

Vekili : Av. Yılmaz İÇÖZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/7/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilemezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden kabul edilebilirlik hususu karara bağlanmadan dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu tarafından 13/12/2004 tarihinde Ankara 4. İş Mahkemesinde açılan işçi ve işveren ilişkisinden kaynaklanan tespit davasında İlk Derece Mahkemesinin 30/9/2009 tarihli hükmü ile davanın kısmen kabulüne hükmedilmiş, temyiz incelemesi sonucu hüküm Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 10/3/2011 tarihli ilamı ile bozulmuş, bozma üzerine yargılamaya devam edilmiş 1/7/2011 tarihli karar ile davanın hak düşürücü süre yönünden reddine hükmedilmiş, bu karar Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 2/2/2012 tarihli ilamı ile bozulmuştur.

9. Bozma üzerine Ankara 4. İş Mahkemesi bozmaya uyarak yaptığı yargılama sonucu 16/8/2012 tarihinde davanın kısmen kabulüne hükmetmiş, karar Yargıtay 10. Hukuk Dairesince 24/1/2013 tarihinde bozularak dava dosyası İlk Derece Mahkemesine gönderilmiş, Ankara 4. İş Mahkemesince yeniden yapılan değerlendirme sonucu 19/4/2013 tarihinde davanın reddine hükmedilmiş, bu karar Yargıtay 10. Hukuk Dairesince 19/9/2013 tarihinde onanmış ve yargılama sona ermiştir.

10. Başvurucu Yargıtay onama ilamını 1/7/2014 tarihinde tebliğ edildiğini belirterek 23/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucu makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

14. Medeni hak ve yükümlülüklere ilişkin olan iş mahkemeleri nezdinde açılan davalarda yargılama süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak uyuşmazlığı karara bağlayacak davanın açıldığı tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak yargılamanın sona erdiği (Nesrin Kılıç, B. No: 2013/772, 7/11/2013 § 69), yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Mehmet Salih Ayyıldız, B. No: 2012/397, 17/11/2014, § 25).

15. İş mahkemeleri nezdinde görülen davalarda yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Nesrin Kılıç, § 58).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 8 yıl 10 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. …”

19. Başvurucu tazminat talebinde bulunmuştur.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 12.500TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul süre yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 12.500 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Ankara 4. İş Mahkemesine (E.2013/351, K.2013/469) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

REMZİ MERCEN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/12430 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/12430

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

REMZİ MERCEN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/12430)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Remzi MERCEN

2. Aynur KARACA

3. Ayten ERDEM

4. Celal MERCEN

5. Orhan MERCEN

6. Zeynelabidin MERCEN

7. Mülkiye MERCEN

8. Şerefhan MERCEN

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

9. Fevzi MERCAN

10. Abdulkadir MERCEN

11. Ayşe BAYRAKTAROĞLU

12. Reşat MERCAN

13. Pervin ÜSTÜNER

14. Aynur MERCEN

15. Lamia MERCEN

16. Mehmet Sait MERCEN

17. Selda ARAÇ

18. Süreyya MERCEN

19. Şükran MERCEN

20. Zeynep YILDIZ

21. Şülan MERCEN

22. Gülişah MERCAN

23. Hatice ÖZ

24. Mirhan MERCAN

25. Seydo BAŞÇI

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular 31/7/2014 tarihi ve devamında yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/14836, 2014/17963 ve 2014/20329 sayılı bireysel başvuru dosyaları, konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/12430 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu Seydo Başçı'nın 1975 yılında Derik Kadastro Mahkemesinde başvurucular Aynur Mercen, Hatice Öz, Mehmet Sait Mercen, Şülan Mercen, Abdulkadir Mercen, Zeynep Yıldız ve Ayşe Bayraktaroğlu'nun babaları ve başvurucu Lamia Mercen'in eşi olan murisleri Mehmet Mercen; başvurucular Gülişah Mercan, Pervin Üstüner, Selda Araç ve Şükran Mercen'in babaları ve başvurucu Süreyya Mercen'in eşi olan murisleri İzzettin Mercen; başvurucu Reşit Mercan'ın babası olan murisi Mehmet Veysi Mercan; başvurucu Fevzi Mercan'ın babası ve başvurucu Mirhan Mercan'ın dedesi olan murisleri Abdulkadir Mercen

ile başvurucular Orhan Mercen, Remzi Mercen, Zeynelabidin Mercen, Aynur Karaca, Ayten Erdem, Celal Mercen, Şerefhan Mercen ve Mülkiye Mercen'in babaları olan murisleri İbrahim Mercen aleyhine açtığı kadastro tespitine itiraz davası hakkında yerel Mahkemece verilen kararlar müteaddit kereler Yargıtayca bozulmuş, son bozma üzerine yerel Mahkemece tekrar verilen karar temyiz neticesinde Yargıtayca onanmış, onama kararına karşı da karar düzeltme talebinde bulunulması üzerine söz konusu dava hâlen karar düzeltme incelemesi için Yargıtay'a gönderilme aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, başvuruculaın murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 42 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

18. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da

ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında şikâyet konusu yargılama sürecindeki taraf sayısı ile başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında başvurucu Seydo Başçı'ya 23.400 TL; başvurucu Fevzi Mercan'a net 4.700 TL; başvurucu Reşat Mercan'a net 7.800 TL; başvurucu Mirhan Mercan'a net 670 TL; başvurucular Aynur Mercen, Hatice Öz, Mehmet Sait Mercen, Şülan Mercen, Abdulkadir Mercen, Zeynep Yıldız, Ayşe Bayraktaroğlu ve Lamia Mercen'e ayrı ayrı net 2.900 TL; başvurucular Gülişah Mercan, Pervin Üstüner, Selda Araç, Şükran Mercen ve Süreyya Mercen'e ayrı ayrı net 3.900 TL, başvurucular Orhan Mercen, Remzi Mercen, Zeynelabidin Mercen, Aynur Karaca, Ayten Erdem, Celal Mercen, Şerefhan Mercen ve Mülkiye Mercen'a ise ayrı ayrı net 2.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Remzi Mercen, Aynur Karaca, Ayten Erdem, Celal Mercen, Orhan Mercen ve Zeynelabidin Mercen'e müştereken; 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Fevzi Mercan, Abdulkadir Mercen, Ayşe Bayraktaroğlu, Reşat Mercan, Pervin Üstüner, Aynur Mercen, Lamia Mercen, Mehmet Sait Mercen, Selda Araç, Süreyya Mercen, Şükran Mercen, Zeynep Yıldız, Şülan Mercen, Gülişah Mercan, Hatice Öz ve Mirhan Mercan'a müştereken; 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Şerefhan Mercen ve Mülkiye Mercen'e müştereken; 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Seydo Başçı'ya ise münferiden ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinin başvurucular Remzi Mercen, Aynur Karaca, Ayten Erdem, Celal Mercen, Orhan Mercen, Zeynelabidin Mercen, Şerefhan Mercen ve Mülkiye Mercen'e müştereken; 1.800 TL vekâlet ücretinin başvurucular Fevzi Mercan, Abdulkadir Mercen, Ayşe Bayraktaroğlu, Reşat Mercan, Pervin Üstüner, Aynur Mercen, Lamia Mercen, Mehmet Sait Mercen, Selda Araç, Süreyya Mercen, Şükran Mercen, Zeynep Yıldız, Şülan Mercen, Gülişah Mercan, Hatice Öz, Mirhan Mercan ve Seydo Başçı'ya müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucu Seydo Başçı'ya 23.400 TL; başvurucu Fevzi Mercan'a net 4.700 TL; başvurucu Reşat Mercan'a net 7.800 TL; başvurucu Mirhan Mercan'a net 670 TL; başvurucular Aynur Mercen, Hatice Öz, Mehmet Sait Mercen, Şülan Mercen, Abdulkadir Mercen, Zeynep Yıldız, Ayşe Bayraktaroğlu ve Lamia Mercen'e ayrı ayrı net 2.900 TL; başvurucular Gülişah Mercan, Pervin Üstüner, Selda Araç, Şükran Mercen ve Süreyya Mercen'e ayrı ayrı net 3.900 TL; başvurucular Orhan Mercen, Remzi Mercen, Zeynelabidin Mercen, Aynur Karaca, Ayten Erdem, Celal Mercen, Şerefhan Mercen ve Mülkiye Mercen'a ise ayrı ayrı net 2.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 1. 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Remzi Mercen, Aynur Karaca, Ayten Erdem, Celal Mercen, Orhan Mercen ve Zeynelabidin Mercen'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Fevzi Mercan, Abdulkadir Mercen, Ayşe Bayraktaroğlu, Reşat Mercan, Pervin Üstüner, Aynur Mercen, Lamia Mercen, Mehmet Sait Mercen, Selda Araç, Süreyya Mercen, Şükran Mercen, Zeynep Yıldız, Şülan Mercen, Gülişah Mercan, Hatice Öz ve Mirhan Mercan'a MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Şerefhan Mercen ve Mülkiye Mercen'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 206,10 TL harç bedelinin başvurucu Seydo Başçı'ya ise MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE,

2. 1.800 TL vekâlet ücretinin başvurucular Remzi Mercen, Aynur Karaca, Ayten Erdem, Celal Mercen, Orhan Mercen, Zeynelabidin Mercen, Şerefhan Mercen ve Mülkiye Mercen'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 1.800 TL vekâlet ücretinin başvurucular Fevzi Mercan, Abdulkadir Mercen, Ayşe Bayraktaroğlu, Reşat Mercan, Pervin Üstüner, Aynur Mercen, Lamia Mercen, Mehmet Sait Mercen, Selda Araç, Süreyya Mercen, Şükran Mercen, Zeynep Yıldız, Şülan Mercen, Gülişah Mercan, Hatice Öz, Mirhan Mercan ve Seydo Başçı'ya MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Derik Kadastro Mahkemesine (E.1988/27, K.2014/8) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ZEKİ ÖZCAN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/13314 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/13314

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ZEKİ ÖZCAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/13314)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Gökçe GÜLTEKİN

Başvurucular : 1. Zeki ÖZCAN

2. Remzi ÖZCAN

3. Memet Reşit ÖZCAN

Vekili : Av. Fatma Zehra SÖZMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 14/8/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvuruculardan Zeki Özcan ve Remzi Özcan 26/8/2008 tarihinde gözaltına alınmışlardır, başvurucu Memet Reşit Özcan ise 7/1/2009 tarihinde gözaltına alınmıştır. Muş Cumhuriyet Başsavcılığının 2/12/2008 tarihli iddianamesiyle başvurucular hakkında kasten insan öldürme, kasten yaralama, silahla tehdit, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun'a muhalefet suçlarını işledikleri iddiasıyla kamu davası açılmıştır. Muş 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 18/9/2009 tarihli kararıyla başvurucuların hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir. Temyiz üzerine hüküm, Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 24/11/2011 tarihli kararıyla bozulmuştur. Bozmaya uyularak yürütülen yargılamada Mahkemenin 30/1/2013 tarihli kararıyla başvurucuların hapis cezasıyla cezalandırılmalarına karar verilmiştir. Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 24/6/2014 tarihli kararıyla hüküm onanmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Ceza yargılaması süresinin tespitinde, kişiye suç işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından bildirildiği veya isnattan ilk olarak etkilendiği arama ve gözaltı gibi tedbirlerin uygulandığı tarih ile suç isnadına ilişkin nihai karar tarihi (bireysel başvuruya konu devam eden yargılamalar yönünden Anayasa Mahkemesinin inceleme tarihi) arasında geçen süre esas alınır (B.E., B. No: 2012/625, 9/1/2014, § 34).

13. Ceza yargılamasının süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (B.E., § 29).

14. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 5 yıl 10 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

16. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

17. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

18. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

19. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında -yargılamadaki taraf sayısı da dikkate alınarak- başvuruculara ayrı ayrı net 4.500 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir. Anayasa Mahkemesinin maddi tazminata hükmedebilmesi için başvuruculaın uğradıklarını iddia ettikleri maddi zarar ile tespit edilen ihlal arasında illiyet bağı bulunmalıdır. Başvuruculaın bu konuda herhangi bir belge sunmamış olması nedeniyle maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

20. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir..

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 4.500 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuruculaın Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Muş 1. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2012/66, K.2013/75) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

BURHAN EKTİREN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/13504 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/13504

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

BURHAN EKTİREN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/13504)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Burhan EKTİREN

2. Çuci ÖZEKİNCİ

3. Emine ÇİÇEK

4. Nesime ALKAN

5. Remziye DEVELİ

6. Süleyman EKTİREN

7. Tevfik ÖZEKİNCİ

Vekili : Av. Hakan GELERİ

Başvurucular : 8. Abdurrahman ÖZEKİNCİ

9. Maruf ÖZEKİNCİ

10. Mehmet ÖZEKİNCİ

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucular Remziye Develi ve Çuçi Özekinci yönünden başvurunun kabul edilebilir olduğuna, diğer başvurucular yönünden ise başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/14835, 2014/15856 ve 2014/17242 sayılı bireysel başvuru dosyaları konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/13504 sayılı dosya üzerinde birleştirilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu Çuçi Özekinci'nin eşi ve başvurucular Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci, Remziye Develi ve Tevfik Özekinci'nin babaları olan murislerinin 6/12/1982 tarihinde Derik Kadastro Mahkemesinde açtığı kadastro tespitine itiraz davasına başvurucular Nesime Alkan, Süleyman Ektiren ve Emine Çiçek'in babaları, başvurucu Burhan Ektiren'in ise dedesi olan murisleri 8/2/1999 tarihinde müdahil olmuş veyerel Mahkemece verilen kararın taraflarca temyiz edilmesi üzerine Yargıtayca usulüne uygun tebliğ yapılmadığı gerekçesiyle Mahkemesine geri çevrilen dava dosyası yerel Mahkeme kararının tebliği aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Başvurucular Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci, Tevfik Özekinci, Nesime Alkan, Süleyman Ektiren, Emine Çiçek ve Burhan Ektiren yönünden açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, başvuruculaın murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Başvuru konusu davanın açılış tarihi farklı olmakla beraber başvurucular Nesime Alkan, Süleyman Ektiren, Emine Çiçek ve Burhan Ektiren murislerinin 8/2/1999 tarihinde verdiği müdahale talepli dilekçesi sonrası dâhilî davacı sıfatıyla yargılamada yer almaya başladığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvuruculaın murisi açısından makul süre değerlendirmesinde dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, davanın açıldığı tarih değil usulüne uygun olarak müdahale talebinde bulunulan 8/2/1999 tarihidir (İsmail Özkan, B. No: 2012/367, 17/9/2013, § 25).

16. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda başvurucular Çuçi Özekinci, Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci, Remziye Develi ve Tevfik Özekinci yönünden yaklaşık 34 yıl, başvurucular Nesime Alkan, Süleyman Ektiren, Emine Çiçek ve Burhan Ektiren yönünden ise yaklaşık 18 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

20. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucular Çuçi Özekinci, Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci, Remziye Develi ve Tevfik Özekinci'ye ayrı ayrı net 4.000 TL; başvurucular Nesime Alkan, Süleyman Ektiren ve Emine Çiçek'e ayrı ayrı net 3.600 TL ve başvurucu Burhan Ektiren'e ise net 325 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci'ye müştereken; başvurucular Remziye Develi ve Çuçi Özekinci'ye müştereken; başvurucu Tevfik Özekinci'ye münferiden ve başvurucular Nesime Alkan, Süleyman Ektiren, Emine Çiçek ve Burhan Ektiren'e

müştereken; 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucular Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci, Tevfik Özekinci, Nesime Alkan, Süleyman Ektiren, Emine Çiçek ve Burhan Ektiren yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Çuçi Özekinci, Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci, Remziye Develi ve Tevfik Özekinci'ye ayrı ayrı net 4.000 TL; başvurucular Nesime Alkan, Süleyman Ektiren ve Emine Çiçek'e ayrı ayrı net 3.600 TL ve başvurucu Burhan Ektiren'e ise net 325 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç bedelinin başvurucular Maruf Özekinci, Abdurrahman Özekinci, Mehmet Özekinci'ye MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; başvurucular Remziye Develi ve Çuçi Özekinci'ye MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; başvurucu Tevfik Özekinci'ye MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE; başvurucular Nesime Alkan, Süleyman Ektiren, Emine Çiçek ve Burhan Ektiren'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 1.800 TL vekâlet ücretinin ise tüm başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Derik Kadastro Mahkemesine (E.1982/42, K.2014/25) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

AYŞE CESUR VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/13938 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/13938

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

AYŞE CESUR VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/13938)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Ayşe CESUR

2. Ferat ESEN

3. Halil ESEN

4. Rıza ESEN

5. Talat ESEN

Vekili : Av. Şadi ÖZDEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 20/8/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca, başvurucuların şikâyet konusu davaya ilişkin hakkaniyete aykırı karar

verilmesi nedeniyle adil yargılanma, mülkiyet ve buna bağlı olarak eşitlik ilkesinin ihlal edildiği iddiaları kabul edilemez bulunmuş; makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiası yönünden ise başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvuruculaların babası olan murisin 7/2/2002 tarihinde Serik Kadastro Mahkemesinde açtığı kadastro tespitine itiraz davasında yerel Mahkemece verilen kararın Yargıtayca bozulması üzerine yerel Mahkemece tekrar verilen karar, Yargıtayın 12/6/2014 tarihli karar düzeltme talebinin reddine dair kararıyla kesinleşmiş ve anılan karar 23/7/2014 tarihinde başvurucular vekiline tebliğ edilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculaların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 12 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olmadığı

sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net 2.800 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 2.800 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Serik Kadastro Mahkemesine (E.2005/15, K.2011/113) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

FAYİK AYBAR VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/14118 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/14118

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

FAYİK AYBAR VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14118)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Fayik AYBAR

2. İhsan AYBAR

3. Filit AYBAR

4. Mehmet Nuri AYBAR

Vekili : Av. Nejdet EDEMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 19/8/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucuların adli yardım talepleri kabul edilerek başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. 2014/16032, 2014/16033 ve 2014/16034 sayılı bireysel başvuru dosyalarının konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/14118 sayılı dosya üzerinde birleştirilmesine karar verilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular aleyhine 22/3/2007 tarihinde Başkale Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası, yerel Mahkemenin 25/9/2014 tarihinde verdiği kararla sona ermiş ve karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 7 yıl 6 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği

yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net 12.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 12.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Başkale Kadastro Mahkemesine (E.2007/1204, K.2014/1196) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

YUSUF KARAMAN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/14832 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/14832

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

YUSUF KARAMAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14832)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Yusuf KARAMAN

2. İsmail KARAMAN

3. Dilfürüz AKAGÜNDÜZ

4. Fatma GÖZÜKARA

5. Emine DAĞTEKİN

6. Zeynep DEMİREL

7. Pervin KARAMAN

8. Bircan ŞAHİN

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvuruculaların babası olan muris aleyhine 7/9/1971 tarihinde Doğubayazıt Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası müteaddit kereler Yargıtay tarafından bozulmakla birlikte dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculaların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 46 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna

varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara, başvurucular murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında ayrı ayrı net 2.850 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 2.850 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Doğubayazıt Kadastro Mahkemesine (E.1994/89) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

PERVİN KARAMAN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/14833 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/14833

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

PERVİN KARAMAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/14833)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Pervin KARAMAN

2. Dilfürüz AKAGÜNDÜZ

3. Yusuf KARAMAN

4. Bircan ŞAHİN

5. İsmail KARAMAN

6. Emine DAĞTEKİN

7. Zeynep DEMİREL

8. Fatma GÖZÜKARA

Vekili : Av. Hakan GELERİ

Başvurucu : 9. Aliye TAYFUR

Vekili : Av. Fuat ÇAMLIBEL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucu Aliye Tayfur yönünden başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, diğer başvurucular yönünden ise başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmiştir.

5. 2015/3828 sayılı bireysel başvuru dosyası konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2014/14833 sayılı dosya üzerinde birleşmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurucu Aliye Tayfur yönünden başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular Pervin Karaman, Dilfürüz Akagündüz, Yusuf Karaman, Bircan Şahin, İsmail Karaman, Emine Dağtekin, Zeynep Demirel ve Fatma Gözükara'nın babaları olan murislerinin 16/4/1992 tarihinde Doğubayazıt Kadastro Mahkemesinde açtığı kadastro tespitine itiraz davasına, başvurucu Aliye Tayfur'un babası olan murisi 5/2/1997 tarihinde müdahil olmuş ve anılan dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Başvurucu Aliye Tayfur yönünden açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

14. Başvuruya konu dava, başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve

diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

15. Başvuru konusu davanın açılış tarihi farklı olmakla beraber başvurucu Aliye Tayfur'un murisinin 5/2/1997 tarihinde verdiği müdahale talepli dilekçesi sonrasında, müdahil sıfatıyla yargılamada yer almaya başladığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle başvurucu murisi açısından makul süre değerlendirmesinde dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, davanın açıldığı tarih değil usulüne uygun olarak müdahale talebinde bulunulan 5/2/1997 tarihidir (İsmail Özkan, B. No: 2012/367, 17/9/2013, § 25).

16. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda başvurucu Aliye Tayfur yönünden yaklaşık 20 yıl, diğer başvurucular yönünden ise yaklaşık 25 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

19. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvuruculaın makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

20. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

21. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

22. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

23. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucular Pervin Karaman, Dilfürüz Akagündüz, Yusuf Karaman, Bircan Şahin, İsmail Karaman, Emine Dağtekin, Zeynep Demirel ve Fatma Gözükara'ya ayrı ayrı net 3.300 TL; başvurucu Aliye Tayfur'a ise net 6.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Pervin Karaman, Dilfürüz Akagündüz, Yusuf Karaman, Bircan Şahin, İsmail Karaman, Emine Dağtekin, Zeynep Demirel ve Fatma Gözükara'ya müştereken; 226,90 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.026,90 TL yargılama giderinin ise başvurucu Aliye Tayfur'a münferiden ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurucu Aliye Tayfur yönünden makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular murislerinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alınarak başvurucular Pervin Karaman, Dilfürüz Akagündüz, Yusuf Karaman, Bircan Şahin, İsmail Karaman, Emine Dağtekin, Zeynep Demirel ve Fatma Gözükara'ya ayrı ayrı net 3.300 TL; başvurucu Aliye Tayfur'a ise net 6.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucular Pervin Karaman, Dilfürüz Akagündüz, Yusuf Karaman, Bircan Şahin, İsmail Karaman, Emine Dağtekin, Zeynep Demirel ve Fatma Gözükara'ya MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE; 226,90 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.026,90 TL yargılama giderinin ise başvurucu Aliye Tayfur'a MÜNFERİDEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Doğubayazıt Kadastro Mahkemesine (E.1992/106) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

MEHMET ZAHİR KAYA

B. No: 2014/16022 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/16022

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

MEHMET ZAHİR KAYA BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/16022)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucu : Mehmet Zahir KAYA

Vekili : Av. Nejdet EDEMEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 30/9/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurucunun adli yardım talebi kabul edilerek başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu aleyhine 23/3/2007 tarihinde açılan kadastro tespitine itiraz davası, önce başka esaslı bir dosyayla konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle birleştirilmiş daha sonra tefrik edilerek yeni bir esasa kaydedilmiş ve söz konusu dava Yargıtayın 5/5/2016 tarihinde verdiği onama kararıyla sona ermiş, karar kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 9 yıl 2 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

16. Başvurucu, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazını kullanamadığını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet hakkının da ihlal edildiğini iddia etmişse de, başvurucunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için

yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 9.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 9.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Başkale Kadastro Mahkemesine (E.2015/114, K.2015/343) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

EMİNE ERDEM VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/16975 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/16975

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

EMİNE ERDEM VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/16975)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU

Başvurucular : 1. Emine ERDEM

2. Bilal OĞURLU

3. Safiye TUFAN

Vekilleri : Av. Vedat ÖZKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamında yapılan başvurular ve akabinde açılan davalarda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular muhtelif tarihlerde yapılmıştır.

3. Başvurular, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. İkinci Bölüm Komisyonlarınca muhtelif tarihlerde, başvuruculara adli yardım taleplerinin kabulüne karar verilmiştir.

5. İkinci Bölüm Komisyonlarınca muhtelif tarihlerde başvuruların kabul edilebilirlik incelemelerinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen başvuru hakkında görüş sunulmayacağını bildirmiştir.

8. Anayasa Mahkemesi tarafından 2014/16971 ve 2014/17106 numaralı bireysel başvuru dosyalarının konu yönünden hukuki irtibatı nedeniyle 2014/16975 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine, 2014/16971 ve 2014/17106 numaralı bireysel başvuru dosyalarının kapatılmasına, incelemenin 2014/16975 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

10. Başvurucular, ekli tablonun C satırında belirtilen tarihlerde 5233 sayılı Kanun kapsamına giren zararlarının karşılanması talebiyle Mardin, Siirt ve Van Valiliği Zarar Tespit Komisyonlarına (Komisyon) başvurmuşlardır.

11. Ekli tablonun D satırında tarih ve sayıları belirtilen Komisyon kararlarında başvurucuların taleplerinin reddine karar verilmiştir.

12. Belirtilen ret işlemleri aleyhine ekli tablonun E satırında belirtilen tarihlerde başvurucular tarafından açılan iptal davalarında, ekli tablonun F-1. satırda tarihleri gösterilen Diyarbakır İdare Mahkemesi, Mardin İdare Mahkemesi ve Van 1. İdare Mahkemesi kararları ile davaların reddine ya da dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

13. Başvuruculların ya da davalı idarenin temyizi üzerine ekli tablonun G-1. satırda gösterilen tarihte Danıştay Onbeşinci Dairesi ilamları ile kararların onanmasına yahut bozulmasına hükmedilmiştir.

14. Bozma kararı üzerine ekli tablonun F-2. satırda tarihleri gösterilen Mardin İdare Mahkemesi ve Van 1. İdare Mahkemesi kararları ile yeniden hüküm kurulmuştur.

15. Başvurucu Emine Erdem'in başvurusuna ilişkin yargılamada kanun yoluna başvurulmaması sonucu karar, temyiz incelemesi aşaması olmaksızın kesinleşmiştir.

16. Başvurucu Bilal Oğurlu'nun başvurusuna ilişkin yargılamada, bozma ilamı sonrası verilen İlk Derece Mahkemesi kararının temyiz edilmesi üzerine ekli tablonun G-2. satırda gösterilen tarihte Danıştay Onbeşinci Dairesi ilamı ile kararın onanmasına hükmedilmiştir.

17. Başvurucular, muhtelif tarihlerde bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

19. Başvurucular, makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

20. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

21. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

22. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

23. Bu hususlara ek olarak Anayasa Mahkemesi, 5233 sayılı Kanun kapsamında yapılan yargılamalarda komisyonların belli bir dönem içinde geçici olarak olağanüstü iş yükü artışı ile karşılaşmasından kaynaklanan gecikmelerde, kamu otoritelerince zamanında ve yeterli tedbirlerin alınmış olup olmadığını da gözönünde bulundurmaktadır. Gerekli tedbirler alınmışsa makul sürenin hesaplanmasında olağan yargılamalara kıyasla daha esnek bir yaklaşım benimsenmektedir (Sabri Çetin, B. No: 2013/3007, 6/2/2014, §§ 60-72; Mahmut Can Arslan, B. No: 2013/3008, 6/2/2014, §§ 59-71; Mehmet Gürgen, B. No: 2013/3202, 6/2/2014, §§ 57-67; Celal Demir, B. No: 2013/3309, 6/2/2014, §§ 57-69).

24. Anayasa Mahkemesi Nejmettin Tiryaki (B. No: 2014/14265, 8/12/2016, § 50) kararında, başvurucunun şikâyetinin yargılama sürecine özellikle Danıştay aşamasında geçen sürece ilişkin olması ve Komisyonda bir ay gibi kısa sürede başvurunun sonuçlandırılmış olması dikkate alındığında başvurucunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasının sadece 5233 sayılı Kanun kapsamında Anayasa Mahkemesince oluşturulan ilkelere göre değil Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkına yönelik şikâyetlerde uyguladığı genel ilkelere göre de değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

25. Somut davalara bir bütün olarak bakıldığında Komisyona başvuru tarihleri (Ekli tablonun C satırı)ile nihai karar tarihleri (Ekli tablonun F ve G satırları) arasında geçen ve ekli tablonun H satırında her bir başvuru için ayrı ayrı toplam süreleri belirtilen yargılama sürelerinde birinci ve üçüncü başvurucular yönünden 1 yıl 4 ayın Komisyon aşamasında, 6 yıl 1 ayın yargılama aşamasında geçtiği; ikinci başvurucu yönünden ise 1 yılın Komisyon aşamasında, 5 yıl 8 ayın yargılama aşamasında geçtiği, dava süresinin uzunluğundan açıkça şikâyet eden başvuruculaın tutumunun yargılamanın uzamasına özellikle bir etkisinin olmadığı anlaşılmaktadır. Somut başvurulara bir bütün olarak bakıldığında yargılama sürelerinde makul olmayan bir gecikmenin olduğu sonucuna varılmıştır.

26. Açıklanan nedenlerle başvuruculaın Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

27. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Hakkında Kanun’un

50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

28. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

29. Somut olaylarda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

30. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ekli tablonun I satırında gösterilen net manevi tazminat miktarlarının ödenmesine karar verilmesi gerekir.

31. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ekli tablonun I satırında gösterilen miktarlarda net manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerinin REDDİNE,

D. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculara Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin İdare Mahkemesine (E.2012/1447, K.2012/1760), Van 1. İdare Mahkemesine (E.2013/322, K.2013/1605) ve Diyarbakır 1. İdare Mahkemesine (E.2009/1541, K.2011/189) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Sıra 1 2 3

A Başvuru Numarası 2014/16975 2014/17106 2014/16971

B Başvurucu ve T.C. Kimlik No. Emine ERDEM Bilal OĞURLU Safiye TUFAN

C Komisyona Başvuru Tarihi ve Dosya Kayıt Numarası 14/2/2005 5. 392 29/12/2006 14. 077 28/9/2007 16. 604

D Komisyon Karar Tarihi ve Numarası 4/7/2006 2006/5392-2265 4/1/2008 2008/1-11421 8/4/2009 2009/1-3746

E Dava Tarihi 26/9/2006 22/2/2008 23/6/2009

F Yerel Mahkeme Karar Tarihi 17/2/2011 1. 10/6/2008 2. 20/11/2012 1. 25/11/2009 2.

29/11/2013

G Temyiz Yolu Karar Tarihi 21/11/2013 1. 16/4/2012 2. — 1. 9/10/2012 2. 6/11/2014

H İdari ve Yargısal Süreçte Geçen Toplam Süre 7 yıl 9 ay 7 yıl10 ay 6 yıl 1 ay

I Hükmedilen NET Manevi Tazminat (TL) 4. 800 4. 800 1. 800

EMİN CİHAN YILDIRIM

B. No: 2014/17745 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/17745

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

EMİN CİHAN YILDIRIM BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/17745)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucu : Emin Cihan YILDIRIM

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 6/11/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu adına velayeten annesi tarafından 13/7/2001 tarihinde vasiyetnamenin iptali ve tenkis davası açılmış, dava Burhaniye Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2001/343 sayılı dosyasına kaydedilmiştir. Mahkemece 23/10/2001 tarihli karar ile E. 2001/343 sayılı dava dosyası Mahkemenin E.2001/93 sayılı dava dosyası ile birleştirilmiş, yargılamaya E.2001/93 sayılı dosya üzerinden devam edilmiştir. Mahkemece 24/12/2002 tarihli karar ile asıl dava yönünden davanın reddine karar verilmiş, birleşen dava yönünden herhangi bir karar verilmemiştir. Temyiz üzerine karar, Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 22/09/2003 tarihli ilamı ile bozulmuştur.

9. Gömeç ilçesinde adli teşkilat kurulması üzerine Mahkemece dava dosyası 13/4/2004 tarihli yetkisizlik kararı ile Gömeç Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmiştir. Gömeç Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2004/309 sayılı dosyasına kaydedilen dava, 7/12/2004 tarihli karar ile Mahkemenin E.2004/241 sayılı dava dosyası ile birleştirilmiş, yargılamaya E.2004/241 sayılı dava dosyası üzerinden devam edilmiştir. Mahkemece 27/12/2007 tarihli celsede birleşen dava dosyasındaki vasiyetnamenin iptali talebinin E.2004/241 sayılı dosyadan ayrılarak ayrı bir esasa kaydedilmesine karar verilmiştir. Mahkemenin E.2008/1 sayılı dosyasına kaydedilen davada Mahkemece 30/4/2008 tarihli karar ile vasiyetnamenin iptali talebinin reddine karar verilmiş, karar 8/8/2008 tarihinde kesinleşmiştir.

10. Gömeç Adliyesinin kapatılması üzerine E.2004/241 sayılı dava dosyasıBurhaniye Asliye Hukuk Mahkemesine devredilmiş ve Mahkemenin E.2012/308 sayılı dosyasına kaydedilmiştir. Burhaniye Asliye Hukuk Mahkemesi 15/4/2014 tarihli kararı ile tenkis davasının kabulüne karar vermiştir. Karar, başvurucuya 14/10/2014 tarihinde tebliğ edilmiş olup temyiz talebinde bulunulmamıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda 12 yıl 9 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucu, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaat de dikkate alınarak başvurucuya net 13.400 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Başvurucu tarafından maddi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber tespit edilen ihlal ile iddia edilen maddi zarar arasında illiyet bağı bulunmadığı anlaşıldığından başvurucunun maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 13.400 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Burhaniye 1. Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2012/308, K.2014/113) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ÖMER ÇULCU

B. No: 2014/17962 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/17962

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ÖMER ÇULCU BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/17962)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucu : Ömer ÇULCU

Vekili : Av. Hakan GELERİ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/11/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna ve esasının incelenmesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu aleyhine 2/5/2002 tarihinde Derik Asliye Hukuk Mahkemesinde (iş mahkemesi sıfatıyla)açılan rücuen tazminat davasında İlk Derece Mahkemesinin 6/12/2004 tarihli kararı ile davanın reddine hükmedilmiş, temyiz üzerine karar Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 23/8/2008 tarihli ilamı ile bozulmuş, bozma üzerine yeniden yapılan değerlendirme sonucu 17/9/2015 tarihinde davanın kısmen kabulüne hükmedilmiş, bu hüküm temyiz edilmiş ancak temyiz incelemesi sonuçlanmamıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

8. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

9. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Esas Yönünden

10. Medeni hak ve yükümlülüklere ilişkin olan, iş mahkemeleri nezdinde açılan davalarda yargılama süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak uyuşmazlığı karara bağlayacak davanın açıldığı tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak yargılamanın sona erdiği (Nesrin Kılıç, B. No:2013/772, 7/11/2013 § 69), yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Mehmet Salih Ayyıldız, B. No: 2012/397, 17/11/2014, § 25).

11. İş mahkemeleri nezdinde görülen davalarda yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Nesrin Kılıç, § 58).

12. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık on beş yıldır devam eden yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

13. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

14. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

15. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

16. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

17. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 24.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

18. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvurucuya net 24.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

D. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin Derik Asliye Hukuk Mahkemesine (iş mahkemesi sıfatıyla) (E.2010/102, K.2015/288) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

NURETTİN UZ (2)

B. No: 2014/18052 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/18052

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

NURETTİN UZ BAŞVURUSU (2)

(Başvuru Numarası: 2014/18052)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucu : Nurettin UZ

Vekili : Av. Ziver AKSEL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/11/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu aleyhine 22/11/2006 tarihinde açılan kadastro tespitine itiraz davası yerel Mahkemenin 30/12/2014 tarihinde verdiği kararla sona ermiş ve karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucu, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

14. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 8 yıl 1 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

15. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

16. Başvurucu, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazını kullanamadığını belirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet hakkının da ihlal edildiğini iddia etmişse de başvurucunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet hakkının ihlal edildiği yönündeki iddiasının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

18. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 12.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 12.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Cizre Kadastro Mahkemesine (E.2013/23, K.2014/37) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ENVER DEMİRLİ VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/19326 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/19326

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ENVER DEMİRLİ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/19326)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucular : 1.Enver DEMİRLİ

2. Emrullah DEMİRLİ

3. İsmail DEMİRLİ

Vekilleri : Av. Mustafa TEMEL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 5/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

A. Beyoğlu 1. İş Mahkemesinde Görülen Yargılama

8. Başvurucular aleyhine 8/3/2005 tarihinde Beyoğlu 1. Mahkemesinde açılan işçi ve işveren ilişkisinden kaynaklanan tespit davasında İlk Derece Mahkemesinin 4/10/2007 tarihli kısmi kabul kararı Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 6/4/2009 tarihli ilamı ile bozulmuş, bozma üzerine Beyoğlu 1. İş Mahkemesi 24/5/2011 tarihli kararı ile davayı kısmen kabul etmiş, bu karar Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 2/10/2012 tarihli ilamı ile onanmış ve yargılama süreci sona ermiş, İlk Derece Mahkemesinin onanan 24/5/2011 tarihli kararı kesinleşme şerhi düzenlenmesi ile 5/11/2013 tarihinde kesinleşmiştir.

B. İstanbul 10. İş Mahkemesinde Görülen Dava Yönünden

9. Başvurucular aleyhine 8/3/2005 tarihinde Beyoğlu İş Mahkemesinde açılan işçi ve işveren ilişkisinden kaynaklanan alacak davasında Beyoğlu İş Mahkemesince 11/12/2006 tarihinde görevsizlik kararı verilmiş, kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay tarafından İlk Derece Mahkemesi kararı bozularak dosya tekrar Beyoğlu İş Mahkemesine gönderilmiştir. Yargılamanın ilerleyen safhalarında dava dosyası İstanbul 10. İş Mahkemesine devredilmiş, 22/1/2014 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne hükmedilmiş, bu karar Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 8/5/2014 tarihli ilamı ile bozulmuş, bozma üzerine yapılan yargılama sonucunda 5/11/2014 tarihli karar ile davanın kısmen kabulüne hükmedilmiş, taraflar temyize başvurmamıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvuruculaın makul sürede yargılanma hakkının ve uzun süren yargılamalar boyunca, makul sürede yargılama yapılmamasından dolayı uğradığı hak kaybına ilişkin başvurabileceği bir iç hukuk yolunun bulunmadığını belirterek etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

12. Etkili başvuru hakkının ihlali iddiası, başvuruculaın başvurabileceği bir iç hukuk yolu olarak Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunma imkânının sağlanması durumu dikkate alınarak makul sürede yargılanma hakkı kapsamında değerlendirilmiştir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

1. Beyoğlu 1. İş Mahkemesinde Görülen Dava Yönünden

13. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (5) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 64. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereği, başvuru yollarının tüketildiği, başvuru yolu öngörülmemiş ise ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde bireysel başvuru yapılması gerekir.

14. Somut olayda, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasının incelenmesi sonucu Beyoğlu 1. İş Mahkemesinde görülen yargılamada İlk Derece Mahkemesinin 24/5/2011 tarihli nihai kararının Yargıtay 10. Dairesince onanmasının ardından 5/11/2013

tarihinde kesinleştiği ancak başvurucuların ihlal iddialarını otuz günlük başvuru süresi geçtikten sonra 5/12/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunarak ortaya koymuşlardır.

15. Açıklanan nedenle başvurunun bu kısmının diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin süre aşımı nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. İstanbul 10. İş Mahkemesinde Görülen Dava Yönünden

16. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

17. Medeni hak ve yükümlülüklere ilişkin olan iş mahkemelerinde açılan davalarda yargılama süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak, davanın açıldığı tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak yargılamanın sona erdiği (Nesrin Kılıç, B. No: 2013/772, 7/11/2013 § 69), yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Mehmet Salih Ayyıldız, B. No: 2012/397, 17/11/2014, § 25).

18. İş mahkemeleri nezdinde görülen davalarda yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Nesrin Kılıç, §§ 57, 58).

19. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık dokuz yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

20. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

21. 6216 sayılı Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. …”

22. Başvurucular maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

23. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

24. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net 9.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın Beyoğlu 1. İş Mahkemesinde görülen yargılama yönünden süre aşımı nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın İstanbul 10. İş Mahkemesinde görülen yargılama yönünden KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

C. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

D. Başvuruculara ayrı ayrı net 9.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

E. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekalet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin İstanbul 10. İş Mahkemesine (E.2014/643, K.2014/783)GÖNDERİLMESİNE,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

ESAT AKBULUT VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/19794 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/19794

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ESAT AKBULUT VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/19794)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Derya ATAKUL

Başvurucular : 1. Esat AKBULUT

2. İbrahim Halil AKBULUT

3. Ekrem AKBULUT

4. Mehmet AKBULUT

5. Cemile AKBULUT

6. Perihan AKBULUT

7. Cuma AKBULUT

8. Kazim AKBULUT

9. Zeynep AKBULUT

10. Emin AKBULUT

11. Abdulkadir AKBULUT

12. Sıddık AKBULUT

13. İzzettin AKBULUT

14. Fatime KAÇMAZ

15. Meral KITAYBAHADIR

16.Asiye AKBULUT

17. Kafur DAĞLI

18. Beso AKBULUT

19. İbrahim Halil DAĞLI

20. Anzılha AKBULUT

21. Şazime YAVUZASLAN

Vekili : Av. Lütfü POLAT

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 18/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvuruculların bazıları ile diğerlerinin murisleri aleyhine, Siverek Sulh Hukuk Mahkemesinin E.1983/101 ve K.1983/227 sayılı kararı ile düzenlenen mirasçılık belgesinde bazı mirasçıların gösterilmemiş olduğu iddiasıyla ve doğru veraset ilamının verilmesi talebiyle 27/8/2001 tarihinde verasetin iptali davası açılmıştır. Siverek Sulh Hukuk Mahkemesi 27/3/2003 tarihli kararı ile davanın kabulüne karar vermiştir.

8. Başvuruculların bazıları ile diğerlerinin murisleri aleyhine, Siverek Sulh Hukuk Mahkemesinin 27/3/2003 tarihli kararı ile verilen verasetin iptali kararında belirlenen mirasçılarda da hata bulunduğu iddiasıyla ve doğru veraset ilamının verilmesi talebiyle 3/1/2006 tarihinde yargılamanın yenilenmesi davası açılmıştır.

9. Siverek Sulh Hukuk Mahkemesi 12/10/2006 tarihli kararı ile davanın reddine karar vermiştir. Karar, Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 14/4/2008 tarihli ilamı ile bozulmuş; karar düzeltme talebi, aynı Dairenin 7/10/2008 tarihli ilamı ile reddedilmiştir. Bozma üzerine Mahkemenin E.2008/627 sayılı dosyasına kaydedilen davada yargılama devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucular 3/1/2006 tarihinde yargılamanın yenilenmesi talebiyle aleyhlerine açılan

davada makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 50).

13. Başvuruya konu dava, başvurucular Kafur Dağlı, İbrahim Halil Dağlı ve Beso Akbulut'un miras bırakanlarından intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçıların yargılamaya katıldıkları an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, § 52).

15. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

16. Anılan ilkeler doğrultusunda Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut başvuruda 11 yıl 3 aydır devam eden yargılamanın süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

17. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

19. Başvurucular, maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında dava konusu hukuki menfaatin niteliği, dava dosyasındaki taraf ve mirasçı sayısı ile aile birliği de dikkate alınarak başvurucular Esat Akbulut ve Perihan Akbulut'a müştereken net 7.500 TL, başvurucular Anzılha Akbulut ve Cuma Akbulut'a müştereken net 7.500 TL, başvurucular Asiye Akbulut ve İzzettin Akbulut'a müştereken net 7.500 TL, başvurucular Beso Akbulut ve Kazim Akbulut'a müştereken net 7.500 TL, başvurucular İbrahim Halil Akbulut, Ekrem Akbulut, Mehmet Akbulut, Cemile Akbulut, Zeynep Akbulut, Emin Akbulut, Abdulkadir Akbulut, Sıddık Akbulut, Fatma Kaçmaz, Meral Kıtaybahadır ve Şazime Yavuzarslan'a ayrı ayrı net 7.500 TL; başvurucular Kafur Dağlı ve İbrahim Halil Dağlı'ya ayrı ayrı net 2.500 TL

manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Başvurucular tarafından maddi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber tespit edilen ihlal ile iddia edilen maddi zarar arasında illiyet bağı bulunmadığı anlaşıldığından başvuruculaların maddi tazminat taleplerinin reddine karar verilmesi gerekir.

23. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Esat Akbulut ve Perihan Akbulut'a müştereken net 7.500 TL, başvurucular Anzılha Akbulut ve Cuma Akbulut'a müştereken net 7.500 TL, başvurucular Asiye Akbulut ve İzzettin Akbulut'a MÜŞTEREKEN net 7.500 TL, başvurucular Beso Akbulut ve Kazim Akbulut'a müştereken net 7.500 TL; başvurucular İbrahim Halil Akbulut, Ekrem Akbulut, Mehmet Akbulut, Cemile Akbulut, Zeynep Akbulut, Emin Akbulut, Abdulkadir Akbulut, Sıddık Akbulut, Fatma Kaçmaz, Meral Kıtaybahadır ve Şazime Yavuzarslan'a ayrı ayrı net 7.500 TL; başvurucular Kafur Dağlı ve İbrahim Halil Dağlı'ya ayrı ayrı net 2.500 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculaların Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Siverek Sulh Hukuk Mahkemesine (E.2008/627) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

TAYLAN POLAT VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/19899 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/19899

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

TAYLAN POLAT VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/19899)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Taylan POLAT

2. Sevgi POLAT

3. Dilek POLAT

4. Sakine KARABOĞA

5. Fatma ÇELİK

6. Nurten YOKUŞ

7. Gülüstan POLAT

8. Esin POLAT

9. Sevim POLAT

10. Cevriye POLAT

11. Gazel KARABOĞA

12. Fidan YOKUŞ

13. Çiçek GÜNEY

14. Dilşat YOKUŞ

15. Seher POLAT

16. Bahar POLAT

Vekilleri : Av. Özden Eren BAŞKAVAK GÜN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 18/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Cevriye Polat'ın eşi; başvurucular Çiçek Güney, Dilşat Yokuş, Fatma Çelik, Fidan Yokuş, Gazel Karaboğa, Nurten Yokuş ve Sakine Karaboğa'nın babaları; başvurucular Taylan Polat, Esin Polat, Gülüstan Polat, Seher Polat, Dilek Polat, Sevgi Polat ve Bahar Polat'ın dedeleri; başvurucu Sevim Polat'ın ise mirasçısı olduğu eşinin murisi olan babası İsmail Polat aleyhine 12/6/1985 tarihinde Tunceli Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan tapu iptali ve tescili davası görevsizlik nedeniyle Tunceli Kadastro Mahkemesine gönderilmiş, başvurucular murisi yönünden tefrik edilerek aynı Mahkemede yeni bir esasa kaydedilmiş veyerel Mahkemenin verdiği karar taraflarca temyiz edilmekle dava dosyası hâlen Yargıtaya gönderilme aşamasındadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği

tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvurucuların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 32 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa’nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…”

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucular murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında başvurucular Cevriye Polat, Çiçek Güney, Dilşat Yokuş, Fatma Çelik, Fidan Yokuş, Gazel Karaboğa, Nurten Yokuş ve Sakine Karaboğa'ya ayrı ayrı net 3.120 TL; başvurucular Taylan Polat, Esin Polat, Gülüstan Polat, Seher Polat, Dilek Polat, Sevgi Polat, Bahar Polatve Sevim Polat'a ise ayrı ayrı net 780 TLmanevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucular Cevriye Polat, Çiçek Güney, Dilşat Yokuş, Fatma Çelik, Fidan Yokuş, Gazel Karaboğa, Nurten Yokuş ve Sakine Karaboğa'ya ayrı ayrı net 3.120 TL; başvurucular Taylan Polat, Esin Polat, Gülüstan Polat, Seher Polat, Dilek Polat, Sevgi Polat, Bahar Polatve Sevim Polat'a ise ayrı ayrı net 780 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Tunceli Kadastro Mahkemesine (E.2004/8, K.2016/3) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

GAZAL YAMAN VE DİĞERLERİ

B. No: 2014/20319 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/20319

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

GAZAL YAMAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/20319)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Ceren Sedef EREN

Başvurucular : 1. Gazal YAMAN

2. Fatma YAMAN

3. Münevver YAMAN

4. Hamra ERGÜVEN

5. Rahime YAMAN

6. Sadiye YAMAN

7. Gazale ERGÜVEN

8. Zeyni DAMAR

9. Şerif YAMAN

10. Zekiye YAMAN

11. Celile DEMİRAT

12. Hasina DAMAR

13. Cemile GÖRAL

Vekili : Av. Ali AYDEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu Gazale Ergüven'in babası, başvurucular Fatma Yaman ve Zekiye Yaman'ın mirasçısı oldukları eşlerinin murisleri olan babaları ve diğer başvuruculaların dedeleri olan murisleri aleyhine 2/4/1970 tarihinde Kızıltepe Kadastro Mahkemesinde açılan kadastro tespitine itiraz davası, anılan Mahkemenin kapatılmasıyla Mardin Kadastro Mahkemesine devredilmiş ve söz konusu dava yerel Mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

10. Başvurucular, makul sürede yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

11. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

12. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Güher Ergun ve diğerleri, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

13. Başvuruya konu dava, başvuruculaların murislerinden intikalle takip etmekte oldukları bir uyuşmazlık olup bu yönüyle makul süre değerlendirmesi bakımından dikkate alınacak sürenin başlangıç anı, mirasçının yargılamaya katıldığı an değil somut olayda muris açısından değerlendirmeye esas alınan sürenin başlangıç anıdır (Gülseren Gürdal ve

diğerleri, B. No: 2013/1115, 5/12/2013, § 51).

14. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Güher Ergun ve diğerleri, §§ 41-45).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 47 yıllık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

17. Başvurucular, uzun süren yargılama nedeniyle taşınmazlarını kullanamadıklarınıbelirterek Anayasa'nın 35. maddesinde tanımlanan mülkiyet haklarının da ihlal edildiğini iddia etmişlerse de başvurucuların makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiği yönünde yukarıda yer verilen tespitler ışığında, mülkiyet haklarının ihlal edildiği yönündeki iddialarının ayrıca değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

18. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

19. Başvurucular, manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

20. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

21. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, başvurucular murisinin tüm mirasçılarının sayısı da dikkate alındığında başvurucu Gazale Ergüven'e net 3.000 TL; başvurucular Fatma Yaman, Sadiye Yaman, Hamra Ergüven ve Münevver Yaman'a ayrı ayrı net 350 TL; başvurucular Zekiye Yaman, Şerif Yaman, Celile Demirat, Gazal Yaman ve Rahime Yaman'a ayrı ayrı net 250 TL; başvurucu Cemile Göral'a net 300 TL; başvurucular Zeyni Damar ve Hasina Damar'a ayrı ayrı net 600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

22. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucu Gazale Ergüven'e net 3.000 TL; başvurucular Fatma Yaman, Sadiye Yaman, Hamra Ergüven ve Münevver Yaman'a ayrı ayrı net 350 TL; başvurucular Zekiye Yaman, Şerif Yaman, Celile Demirat, Gazal Yaman ve Rahime Yaman'a ayrı ayrı net 250 TL; başvurucu Cemile Göral'a net 300 TL; başvurucular Zeyni Damar ve Hasina Damar'a ayrı ayrı net 600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Mardin Kadastro Mahkemesine (E.2013/63) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

TAYLAN DEMİR

B. No: 2014/20384 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/20384

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

TAYLAN DEMİR BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/20384)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : Gökçe GÜLTEKİN

Başvurucu : Taylan DEMİR

Vekili : Av. Mehmet Sani KIZILKAYA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilir olduğuna, esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma kapsamında 30/11/2008 tarihinde tutuklanmış; 28/2/2013 tarihinde tahliye edilmiştir. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 27/3/2009 tarihli iddianamesi ile silahlı terör örgütüne üye olma, tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurma, genel güvenliği kasten tehlikeye sokma, mala zarar verme, 6/10/1983 tarihli ve2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet, resmî belgede sahtecilik suçlarından cezalandırılması istemiyle başvurucu hakkında kamu davası açılmıştır.

8. (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) 16/7/2013 tarihli kararı ile başvurucunun hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiştir.

9. Temyiz üzerine Yargıtay 16. Ceza Dairesinin 6/3/2017 tarihli kararıyla dosyada bulunan eksikliklerin tamamlatılması ve bu hususta tebliğname düzenlendikten sonra gönderilmesinin temini için dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine karar verilmiştir.

10. Gerekli eksikliklerin tamamlanması amacıyla dava dosyası (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) yerine dava dosyasına bakan İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiş olup, eksikliklerin tamamlanması işlemleri devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

12. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Esas Yönünden

13. Ceza yargılaması süresinin tespitinde, kişiye suç işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından bildirildiği veya isnattan ilk olarak etkilendiği arama ve gözaltı gibi tedbirlerin uygulandığı tarih ile suç isnadına ilişkin nihai karar tarihi (bireysel başvuruya konu devam eden yargılamalar yönünden Anayasa Mahkemesinin inceleme tarihi) arasında geçen süre esas alınır (B.E., B. No: 2012/625, 9/1/2014, § 34).

14. Ceza yargılamasının süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (B.E., § 29).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 8 yıl 5 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

B. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri

Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir…"

18. Başvurucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

19. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

20. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında -yargılamadaki taraf sayısı da dikkate alınarak- başvurucuya net 6.300 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

21. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Başvurucuya net 6.300 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

C. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

D. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

E. Kararın bir örneğinin (Kapatılan) İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) yerine dava dosyasına bakan İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2009/456) GÖNDERİLMESİNE,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

HALİL ÇAĞATAY

B. No: 2014/20389 | Karar tarihi: 13.04.2017

İkinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/20389

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

HALİL ÇAĞATAY BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/20389)

Karar Tarihi: 13/4/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Raportör Yrd. : İsmail Emrah PERDECİOĞLU

Başvurucu : Halil ÇAĞATAY

Vekili : Av. Zeynep DOĞAN AKARKEN-Av. Hakan AKARKEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir bir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 30/12/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir bir yargı kararının icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia dışındaki iddialar yönünden kısmi kabul edilmezlik kararı verilerek mahkemeye erişim hakkının ve mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia yönünden kabul edilebilirlik hususu karara bağlanmadan dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu tarafından 10/4/2013 tarihinde Sincan 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde Milli Savunma Bakanlığı aleyhine açılan kamulaştırmasız el atma nedeniyle tazminat davasında 13/2/2014 tarihli karar ile 61.250 TL tazminatın dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte başvurucuya ödenmesine hükmedilmiş, temyiz incelemesi sonucu İlk Derece Mahkemesi kararı Yargıtay 5. Hukuk Dairesince 10/11/2014 tarihinde onanmış, taraflarca karar düzeltme yoluna başvurulmaması üzerine yargılama süreci sona ermiştir.

9. Başvurucu 15/11/2016 tarihinde sunduğu beyanı ile Sincan 2. Asliye Hukuk Mahkemesince lehine hükmedilen tazminatın 19/8/2015 tarihinde ödendiğini ifade etmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

10. Mahkemenin 13/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

11. Başvurucu; ilgili idare aleyhine verilmiş, ekonomik değere ilişkin ve icra edilebilir yargı kararının uzun süre icra edilmemesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

12. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

13. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine verilmiş, icra edilebilir bir yargı kararının hiç icra edilmemesi ya da icranın makul süre içinde yapılmaması, kararın verildiği yargılamada sağlanmış olan mahkemeye erişim hakkı dâhil adil yargılanma hakkı güvencelerini anlamsız hâle getirir. Dolayısıyla böyle bir durum mahkemeye erişim hakkının ihlali sonucunu doğurur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, B. No: 2013/711, 3/4/2014, §§ 37-54).

14.Öte yandan mahkeme kararına dayanan icra edilebilir bir alacak, mülkiyet hakkı kapsamında korunan ekonomik bir değer ifade eder. Kamu kurum ve kuruluşları aleyhine hükmedilmiş böyle bir alacağın hiç ödenmemesi ya da ödenmesinin uzun sürmesi suretiyle oluşan belirsizlik, mülkiyet hakkının ihlaline neden olur (Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım, §§ 55-75).

15. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararları dikkate alındığında somut olayda yukarıda belirtilen nitelikteki yargı kararının yaklaşık on ay geçtikten sonra icra edilmiş olması nedeniyle mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edilmediği sonucuna varmak gerekir (Benzer yönde değerlendirme için bkz. Arman Mazman, B. No: 2013/1752, 26/6/2014; Nejdet Sakaoğlu ve diğerleri, B. No: 2013/9404, 18/11/2015).

16. Açıklanan gerekçelerle Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa’nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının edilmediğine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mahkemeye erişim hakkı ile mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkı ile Anayasa’nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

C. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA 13/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

NECMETTİN ALKAN

B. No: 2014/707 | Karar tarihi: 19.04.2017

Birinci Bölüm

https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/kbb/BB/2014/707

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

NECMETTİN ALKAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/707)

Karar Tarihi: 19/4/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN

Üyeler : Hicabi DURSUN

Hasan Tahsin GÖKCAN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Murat ŞEN

Başvurucu : Necmettin ALKAN

Vekili : Av. Aydın ALKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, zorunlu askerlik hizmeti sırasında maruz kalınan kötü muamele sonucunda akıl sağlığının bozulduğundan bahisle açılan tazminat davasının süre aşımı nedeniyle reddedilmesinin işkence ve kötü muamele yasağı ile adil yargılama hakkını ihlal ettiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 13/1/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü sunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 21/11/1999 tarihinde askerlik hizmetine başlamış, 31/5/2001 tarihinde terhis edilmiştir.

9. Başvuru formu kapsamında başvurucu; askerlik hizmeti sürecinde üstleri tarafından şiddete maruz bırakıldığını, birçok kez sopalarla dövüldüğünü ileri sürmüştür. Bu tür onur kırıcı davranışlar nedeniyle ruh sağlığının bozulduğunu iddia eden başvurucu, anılan iddialara ilişkin olarak ailesi vasıtasıyla Askerî Savcılıklara şikâyetçi olduğunu belirtmiş; bu şikâyetlerle ilgili olarak Savcılıklarca yeterince araştırma yapılmadığından sonuca ulaşamadığını ifade etmiştir. Başvurucu, iddialarının ceza soruşturması kısmına ilişkin olarak herhangi bir belge sunmamıştır.

10. Başvurucu, babasının 15/8/2002 tarihinde yaptığı başvuru üzerine Sarıkamış Sulh Hukuk Mahkemesinin 13/12/2002 tarihli kararıyla baba Süleyman Alkan'ın velayeti altına alınmıştır. Ayrıca başvurucuya Sosyal Güvenlik Kurumunca 1/1/2003 tarihinden itibaren malul aylığı bağlanmıştır.

11. Başvurucunun babası Süleyman Alkan, tarihi belirsiz müracaatıyla oğlunun askerlik görevini yaparken psikolojik rahatsızlık geçirdiğini belirterek tedavisinin yaptırılması ve oğluna maaş bağlanması için Millî Savunma Bakanlığına başvurmuştur.

12. Söz konusu başvuru, ilgisi nedeniyle Jandarma Genel Komutanlığına (JGK) gönderilmiştir. JGK'nın 27/1/2003 tarihli yazısı ile başvurucu, muayene için Gülhane Askerî Tıp Akademisi (GATA) Komutanlığına sevk edilmiştir. GATA Komutanlığında yapılan muayenesi sonucunda hakkında ''Davacıda bulunan psikotik bozukluk biyolojik, psikolojik, sosyal zemini olan, kalıtsal, doğumsal, gelişimsel, çevresel ve ailevi tutumlarla ilişkili birçok etkenin birarada rol oynaması ile ortaya çıkan bir hastalık sürecidir. Bu hastalığın ortaya çıkmasında veya alevlenmesinde askerlik hizmetinin tek başına belirleyici bir rol oynadığını söylemek mümkün değildir.'' şeklinde 28/3/2003 tarihli rapor tanzim edilmiştir.

13. Bu rapor üzerine JGK'nın 10/4/2003 tarihli yazısıyla ''Davacının rahatsızlığının ortaya çıkmasında askerlik görevinin doğrudan etkisinin bulunmaması nedeniyle, kendisine vazife malullüğü maaşı bağlanması veya başka bir yardım yapılması yönünden işlem başlatılması mümkün değildir.'' şeklinde cevap verilmiştir.

14. Başvurucunun babası 19/4/2006 tarihinde, maddi ve manevi tazminat istemiyle İçişleri Bakanlığına başvurmuş; başvuru 26/6/2006 tarihli yazıyla reddedilmiştir.

15. Başvurucunun babası, vesayeten 7/7/2006tarihinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesine (AYİM) dava açmıştır. Açılan davada AYİM İkinci Dairesinin 10/1/2007 tarihli kararıyla, başvurucunun babasının adli yardım taleplerinin reddedilmesi üzerine harç ve posta giderlerinin yatırılması için yazılan yazılara rağmen harç ve posta giderlerinin yasal süresi içinde yatırılmadığı gerekçesiyle davanın açılmamış sayılmasına karar verilmiştir.

16. Başvurucu, bu karar üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) başvurmuş; AİHM İkinci Bölümü tarafından 7/2/2012 tarihli kararla, adli yardım talebinin reddedilmesi neticesinde davanın açılmamış sayılması nedeniyle başvurucunun mahkemeye erişimine

orantısız bir kısıtlama getirildiği değerlendirilmiştir. Bu nedenle AİHM, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesinin birinci fıkrası kapsamında mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ve 3.000 avro manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir. Başvurucunun Sözleşme'nin 13. maddesi kapsamında etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddialarının anılan ihlal değerlendirmesi üzerine incelenmesi gerekli görülmemiştir.

17. Başvurucunun babası Süleyman Alkan'ın 8/9/2010 tarihinde vefat etmesi üzerine annesi Latife Alkan tarafından, başvurucuya vesayeten 10/5/2012 tarihinde Sarıkamış Asliye Hukuk Mahkemesine verilen dilekçeyle AİHM kararına dayanılarak AYİM'e yeniden yargılama talebinde bulunulmuştur.

18. AYİM İkinci Dairesinin 3/4/2013 tarihli kararıyla, yeniden yargılama talebi kabul edilerek davaya kalınan yerden devam edilmesi kabul edilmiştir. Ancak davacının iddia ettiği zarar doğurucu eylemin normal terhis tarihi olan 31/5/2001 tarihinde yahut lehe yorumla en geç davacının vesayet altına alındığı 13/12/2002 tarihindeöğrenildiği, bu tarihten itibaren bir yıl içinde maddi ve manevi tazminat istemiyle idareye başvurulması gerekirken başvuru yapılmadığı belirtilmiştir. Bununla birlikte başvurucunun Millî Savunma Bakanlığına başvurusunun idareye müracaat olarak kabul edilmesi hâlinde dahi JGK'nın ret cevabını verdiği 10/4/2003 tarihinden sonra altmış gün içinde davanın açılması gerektiği ifade edilmiştir.

19. Başvurucu vekilinin maruz kalınan durumun suç teşkil eden bir haksız fiil olduğundan ve etkileri devam ettiğinden süre aşımının söz konusu olmayacağına yönelik iddiasını değerlendiren AYİM, tazminat talebine esas teşkil eden eylemlere ilişkin olarak başlatılan bir soruşturma veya yürütülen derdest bir dava olmadığı gerekçesiyle talebi reddetmiştir.

20. Anılan gerekçelerle başvurucunun yasal süreleri geçirdikten sonra 19/4/2006 tarihinde idareye başvurması nedeniyle davada süre aşımı bulunduğundan davanın reddine karar verilmiştir.

21. Başvurucunun karar düzeltme istemi de aynı Dairenin 4/12/2013 tarihli kararıyla reddedilmiştir. Bu karar, başvurucuya 30/12/2013 tarihinde tebliğ edilmiştir.

22. Başvurucu 13/1/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

23. 4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu’nun 43. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açmadan önce, bu eylemlerin yazılı bildirimi üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde yetkili makama başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri lazımdır. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde bu konudaki işlemin tebliği tarihinden ve altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren altmış gün içinde tam yargı davası açabilirler.”

B. Uluslararası Hukuk

24. AİHM içtihatları kapsamında tam yargı davalarında, dava açma süresinin yalnızca işlem ve eylem tarihinden itibaren başlatılmasının hakkaniyete uygun düşmeyeceği, bu nedenle

işlem veya eylemin bütün sonuçlarıyla birlikte öğrenildiği tarihten itibaren sürenin hesaplanması gerektiği genel kabul görmektedir. Bu konuda AİHM, şahsi yaralanmayla ilgili tazminat davalarında dava açma hakkının tarafların uğradığı zararı gerçekte değerlendirebildiğinde kullanılması gerektiğine hükmetmiş; AYİM ise kuralı katı biçimde yorumlayarak -dava açma süresini başvurucunun kafasından mermiyle yaralandığı tarih yerine merminin varlığını öğrendiği tarihten başlatması gerekirken- eylem tarihinden itibaren dava açma süresini başlatmasını davanın esasının tam olarak incelenmesine engel görmüştür (Eşim/Türkiye, B. No: 59601/09, 17/9/2013, §§ 25, 26)

V. İNCELEME VE GEREKÇE

25. Mahkemenin 19/4/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Mahkemeye Erişim Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

26. Başvurucu, zorunlu askerlik hizmeti sürecinde akıl sağlığının bozulduğu iddiası ile açtığı maddi ve manevi tazminat davasının akıl hastalığının üstlerinin kötü muamelesinden kaynaklanması nedeniyle dava açma süresinin işlememesi gerekmesine rağmen süre aşımı nedeniyle reddedilmesinin mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

27. Adil yargılanma hakkının en temel unsurlarından biri olan mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına gelir. Dava açmak isteyen kişinin -mahkemeye erişim hakkının özüne zarar verecek seviyeye ulaşmadığı müddetçe- dava açma koşullarına sınırlamalar getirilebilir (Aktif Elektrik Müh. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti., B. No: 2012/855, 26/6/2014, § 36).

28. Dava açmayı imkânsız kılacak ya da aşırı zorlaştıracak ölçüde kısa olmadıkça dava açma ya da kanun yollarına başvurma için belli sürelerin öngörülmesi, hukuki belirlilik ilkesinin bir gereğidir ve tek başına bu durum mahkemeye erişim hakkına aykırılık oluşturmaz (Remzi Durmaz, B. No: 2013/1718, 2/10/2013, § 27). Bu nedenle mahkemelerin usul kurallarını uygularken yargılamanın hakkaniyetine zarar getirecek ölçüde katı şekilcilikten kaçınmaları gerektiği gibi kanunla öngörülmüş usul şartlarının ortadan kalkmasına neden olacak ölçüde aşırı esneklikten de kaçınmaları gerekir (Kamil Koç, B. No: 2012/660, 7/11/2013, § 65).

29. Somut olayda dava açma süresinin hesaplanmasında başvurucunun ileri sürdüğü akıl hastalığının zorunluk askerlik sürecinde maruz kaldığı muameleden kaynaklandığını öğrenmesi yönünden bir istisna bulunmamaktadır. Nitekim başvurucunun en geç vesayet altına alınmasına ilişkin mahkeme kararıyla akıl hastalığını ve bunun askerlik hizmeti sürecinde maruz kaldığı muameleden kaynaklandığını öğrenmiş olması beklenir (Haluk Pek, B. No: 2013/9094, 4/2/2016; Hulisi Balcı, B. No: 2013/9479, 6/1/2016). Dolayısıyla dava açma süresinin yalnızca işlem ve eylem tarihinden itibaren başlatılması söz konusu değildir. Dava açma süresinin -başvurucunun rahatsızlığını bütün sonuçlarıyla öğrendiği- kabul edilebilecek bir tarihten başlatıldığı görülmektedir. Sonuç olarak başvuruya konu süre koşulunun gözetilen meşru amaç ile korunmak istenen hak açısından orantılı olduğu görüldüğünden mahkemeye erişim hakkına yönelik bir ihlal olmadığının açık olduğu anlaşılmaktadır.

30. Açıklanan nedenlerle başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Makul Sürede Yargılanma Hakkı

31. Başvurucu anılan iddia üzerine açtığı davada, verilen ret kararının AYİM'in akıl hastaları için dava açma süresine ilişkin kararıyla çeliştiği ve yargılamanın AİHM'de geçen süre dâhil yedi yıldan fazla sürmesinin adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

32. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (Selahattin Akyıl, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

33. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvurucunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (Selahattin Akyıl, § 41).

34. Öte yandan ancak Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kamu gücü kullanan organlarına atfedilebilir şekilde gerçekleşmiş temel hak ve özgürlük ihlalleri bireysel başvuru konusu olabildiği gözetildiğinde (bkz. Ali Kemal Renklioğlu, B. No: 2012/171, 12/2/2013, § 17) başvurucunun AİHM'e yaptığı bireysel başvuruda geçen süre yargılamanın makul sürede tamamlanmasına ilişkin değerlendirmede dikkate alınamaz. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 2 yıl 4 aylık yargılama süresinin makul olduğu sonucuna varmak gerekir.

35. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

C. İşkence ve Kötü Muamele Yasağının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

36. Başvurucu; askerliğe elverişli olduğu tespit edilerek askere alındıktan sonra zorunlu askerlik hizmetini ifa etmekte iken arkadaşlarıyla yaşadığı bazı sorunlar nedeniyle üstlerinin saldırısına maruz kaldığını, hizmet süresince sık sık üstleri ve arkadaşları tarafından darbedildiğini, bunun sonucunda ruhsal bunalıma girerek akıl sağlığını yitirdiğini, sağlığının askerlik sırasında bozulmasına rağmen gerekli tedavinin yapılmayıp erken terhis edilmediğini, sorumlu kişiler hakkında suç duyurusunda bulunduğunu ancak bu kişilere yönelik soruşturma izni verilmemesi nedeniyle adli tahkikat yapılamadan başvurunun bu hâliyle kapatıldığını, terhisten sonra sağlığının gittikçe kötüleşmesi üzerine kısıtlanarak vesayet altına alındığını belirterek Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenen işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

37. Bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunabilmek için öncelikle olağan kanun yollarının tüketilmesi zorunludur. Başvurucunun bireysel başvuru konusu şikâyetini öncelikle ve süresinde yetkili idari ve yargısal mercilere usulüne uygun olarak iletmesi, bu konuda sahip olduğu bilgi ve delilleri zamanında bu makamlara sunması, bu süreçte dava ve başvurusunu takip etmek için gerekli özeni göstermiş olması gerekir(İsmail Buğra İşlek, B. No: 2013/1177, 26/3/2013, § 17).

38. Başvuru konusu olayda başvurucu anılan iddialarına ilişkin olarak uğradığı zararlarını tazmini amacıyla AYİM'e tam yargı davasını süresinde açmamıştır (bkz. §§ 26-30).

Dolayısıyla başvurucunun özen yükümlülüğüne aykırı olarak hukuk sisteminde mevcut idari ve yargısal yolları tüketmeksizin bireysel başvuruda bulunduğu anlaşılmaktadır.

39. Açıklanan nedenlerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

D. Eşitlik İlkesinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia

40. Başvurucu, açtığı tazminat davasının AYİM tarafından süre aşımı gerekçesiyle reddedilmesinin AYİM'in aynı konuda verdiği ve akıl hastaları için kanunda öngörülen sürelerin işlemeyeceğine ilişkin kararıyla çelişmesi nedeniyle Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

41. Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi ve Sözleşme'nin 14. maddesinde düzenlenen ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine yönelik iddiaların soyut olarak değerlendirilmesi mümkün olmayıp mutlaka Anayasa ve Sözleşme kapsamında yer alan diğer temel hak ve özgürlüklerle bağlantılı olarak ele alınması gerekir (Onurhan Solmaz, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 33).

42. Ayrımcılık iddiasının incelenebilmesi için başvurucunun kendisiyle benzer durumdaki kişilere yönelik farklı uygulamaların meşru bir temeli olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekir (Adnan Oktar (3), B. No: 2013/1123, 2/10/2013, § 50).

43. Somut olayda başvurucunun ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. sebeplerle uğradığını iddia ettiği ayrımcılığa ilişkin delilleri ortaya koyamadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvurucu tarafından ileri sürülen iddiaların kanıtlanamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

44. Açıklanan nedenlerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Mahkemeye erişim ve makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğine ilişkin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. İşkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddianın başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

3. Eşitlik ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde BIRAKILMASINA 19/4/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.